

KÖZTETELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	1000 " " 60 " "
	2000 " " 90 " "
	3000 " " 120 " "
	ezen felül... 150 " "
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "
OMGE Postatakarékpénztári esekszámla száma:	10.399
Lappóidíj OMGE-tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre

Társzerkesztő: Dörsehug Tibor

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztetek-u. 3. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Őrhí-ut 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt

Belföldre	Külföldre
OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:
Negyed évre --- 6 pengő	Negyed évre --- 8 pengő
Fél évre --- 11 " "	Fél évre --- 15 " "
Egész évre --- 20 " "	Egész évre --- 28 " "
Előfizetőknél:	Előfizetőknél:
Negyed évre --- 10 pengő	Negyed évre --- 12 pengő
Fél évre --- 18 " "	Fél évre --- 22 " "
Egész évre --- 32 " "	Egész évre --- 40 " "

Postatakarékpénztári esekszámla száma: 26.576

Földhözjuttatás és életképesség.

Az új földreform által a nagy- és középbirtoktól kívánt áldozatot az a meggyőződés tehetné megnyugvással elfogadhatóvá, hogy a mindig szeretett, sokszor több százados hagyományokkal a családhoz fűzött, legtöbbször üzemi egységes föld eddigi birtoklásának megváltoztatása gazdasági fellendülésre, társadalmi békére és végeredményben a nemzetetök gyarapodására vezethet. Az egyesek szempontjából ma az a kérdés áll az előtérben, hogy melyik nagy- és középbirtokból és mennyit kell majd kishasznóbérlet, részesbérlet és házhely céljára átengedni. A köz szempontjából ennek a kérdésnek helyes megoldása csak eszköz a cél eléréséhez. A cél minél több önálló, életképes egyszintencia létesítése az átengedésre kerülő nagy- és középbirtokrészeken.

A köznek idekapcsolódó mindent megelőző érdekléhez képest a most tárgyalás alatt álló földreform-törvényjavaslat meglepően szűkszavúan beszél arról, hogy kik és miként részesülhetnek majd az átengedendő területekben és hogy milyen rendelkezésekkel fogják, vagy legalább kívánják a földhözjuttatott kisegyszintenciáknak olyan tevékenységét elérni, amely alkalmas életképességüket biztosítani. Gyakran vitatják, hogy a nagybirtok termel-e többet vagy a kisbirtok és hogy azt a 25-30%-kal kisebb terméseredményt, amely a szántóföldi művelésben megállapítható, nem pótolja-e a kisbirtok nagyobb arányú állattenyésztése, baromfitenyésztése, zöldségtermesztése, gyümölcstermesztése. De afellett nem lehet szakemberek között vita és a hozzáértők előtt nem lehet kétséges, hogy azokon a kishasznóbérleteken, amelyeket a törvény létesíteni akar és jog, a mai kisbirtoki termelés színvonalát és eredményeit sem lesznek — legalább is egyelőre — elérhetők. Hogyan is lenne lehetséges az, hogy a gazdasági eselések, summásuk, akik eddig gazdatisztek és munkafelügyelők rendelkezései szerint a nekik kiosztott munkát az összefüggések ismerete és figyelembevétel nélkül végezték, most egyszerre olyan eredménnyel legyenek képesek önállóan munkálkodni, hogy gazdálkodásuk a régi kishasznóbérletekén át saját gazdaságukban élő, saját kárunk tanuló kishasznóbérlettel felérjen? Hogyan lenne képes az a napszámos földműves, arató vagy részes — „földnélküli mezőgazdasági bér munkavállaló” —, amint a javaslat nevezi, azzal a számítással termelni, azzal a gyakorlatiattal, ha nem is tudományosan, de a fejében üzemtérvtet csinálni, mint a kishasznóbérlet, aki nem tudja ugyan, hogy üzemtérvtet csinál, de tudja, mi-ként kell beosztani a földön a vetést, az istállóban a takarmányozást. Ezek a kérdések nem a földreform szükségességére vonatkoznak, amelyet amúgy sem gazdasági szempontok döntenek el, hanem a földreform

várható hatásaira, amelyek eredményesek lehetnek, ha az ezekben a kérdésekben foglalt legalább is időleges nehézségek csökkentésére minden lehető eszközzel, de eredménytelenek lesznek, ha azt hiszik, hogy a eselés-sorból, szellér-sorból, napszámos-sorból önállóvá lett földművesek ezzel már életképeseké válnak.

A most tárgyalás alatt levő törvényjavaslatban alig találunk más utalást arra, hogy kiket akarnak kishasznóbérletre, vagy részes hasznóbérletre juttatni, mint a 29. §-t, amely az 1936. évi telepítési törvény 44-49. szakaszaira hivatkozik. De a telepítési törvény azt mondja, hogy „Elsősorban mezőgazdasággal éltehatással foglalkozó, különösen gazdasági iskolát végzett földművesek számára kell kisbirtokot alakítani, illetve meglévő törpebirtokukat kell kiegészíteni”, míg a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslat megokolása azt mondja hogy „a földhözjuttatás anyagi előfeltételeit olymértékben enyhítik, amely erőteljesen megnöveli az igényléseknek számát”, majd tovább azt mondja, hogy ez a javaslat „főképpen törpebirtokos rétegek problémáinak megoldását igyekszik széles keretek közt lehetővé tenni, ami azonban csupán ennek a javaslatnak végrehajtásával nem biztosítható”. Kivehető tehát ebből, hogy a szándék nem ugyanazoknak a földművelő néprétegeknek földhözjuttatására irányul most, mint a telepítési törvényben. A telepítési törvény első §-a határozottan kimondta, hogy a törvény célja „egy család megéltetésének alapjául alkalmas önálló gazdaságok létesítése”. Itt a tulajdonszerzés biztosítása volt az elsősorban álló eszköz és a hasznóbérlet csak másodsorban jött tekintetbe. A mostani törvényjavaslatnál a cél nincsen ilyen világosan megmondva, de a javaslat megokolása szerint ez a cél „főként kishasznóbérletek alakításának fokozottabb mértékben való elősegítése és emellett időben másodlagos cél a földnek tulajdonba juttatása”. A telepítési törvény tehát önálló kisbirtokokat tulajdonszerzéssel kívánt létesíteni azok számára, akik a föld megszerzéséhez szükséges tőkének legalább 30%-ával és megműveléséhez eib- és holfelszereléssel rendelkeznek. A most tárgyalás alatt álló törvényjavaslat pedig hasznóbérletre, részes művelésre kívánja vinni azt a falusi szegénységet, a nincsteleket, azt a gazdasági eselődöt, akinek két erős karján, a föld után vágó éhségén kívül nincs semmije.

A törvényhozó és az érdekeltek, meg a közvélemény előtt világos szóval kellene megmondani, hogy kik hát azok, akiket a kishasznóbérletre és részes bérletre kívánnak juttatni. Mert igaz ugyan, hogy a kívánság teljesítésében akkor sokkal, de sokkal nehezebb feladatot lát majd mindenki, mint ennél a telepítési törvényre utalásnál, de igaz az is, hogy akkor a

TARTALOM:

- Földhözjuttatás és életképesség. (—5.)
- Kétféle vagyonadó alap. (—6—8.)
- Van-e jövője a takarmánykaktusz termesztésének? (tunyogi Szűcs Árpád.)
- Az arzéu hatása a sertések növekedésére. (Tangl Horald dr.)
- A bárányoztatás időpontjának befolyása juhászatunk jövedelmességére. (Okolicsanyi-Kuthy Géza.)
- A szőlababtermesztés térhódítása az Egyesült Államokban. (alsóévi Farkas Géza.)
- Könyvismertetés.
- Törvények és rendeletek.
- Gazdatiszadalmi mozgalmak.
- Szarvasmarha törzskönyvi bírálatok.
- Az OMGE közleményei.
- Az OMGE igazgatóválasztmányának, ügyis mint a GEOSZ végrehajtóbizottságának IV. rendes gyűlése.
- A tejértékesítés időszere kérdése.
- Vegyes közlemények.
- A gabonapiac helyzete.
- Állattier szemle.
- A Külkereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.
- Tőzsde, kereskedelem.

feladat felismerésében sokkal alaposabban és eredményesebben lehetne foglalkozni azzal, hogy azok a szegény emberek, a magyar népek azok a munkás, talán nem is nyugtalan, csak nyugtalanító rétegei miként vezethetők legcélszerűbben egy viszonylagos boldoguláshoz.

Annak a kérdésnek felvetésénél azonban, hogy a nagy- és középbirtok átengedésre kerülő területeire kit helyezzenek el, mindjárt felmerülnek az egész földbirtokrendezés tragikus nehézségei. Alig kétséges, hogy gazdaságilag azoknak a meglévő törpe- és kisbirtokoknak ilyen módon való kiegészítése lenne legcélszerűbb, amelyeknek máll felszerelése a hozzábérletre vagy tulajdonszerzéssel okszerűbben volna kihasználható és amelyek tulajdonosainak megvan az anyagi erejük a föld szerzéséhez, tapasztalatuk és gyakorlatuk az ilyen kis üzem vezetéséhez. De minél több kiegészítés történik olyan kisbirtokká, amelyet a gazda maga és családja bér munkás alkalmazása nélkül meg tud művelni, annál több gazdasági eseléd válik helynélkülivé és más bér munkás munkanélkülivé és annál feszültebbé válik tehát a szociális helyzet. Viszont az eddigi földnélküli bér munkavállalók hasznóbérlet útján való földhözjuttatásával, ha egyidejűleg nincs biztosítva a teljesen átengedett és megszerzett összemiűködés, nemcsak a termelés, nemcsak ezeknek a tömegeknek boldogulása válik veszélyeztetetté, hanem a társadalmi béke is, amelynek megerősítése ennek a törvényjavaslatnak legfőbb és mindenki által elfogadható értelme.

A legkomolyabban kell tehát megvizsgálni a földhöz juttatni kívánt népréteg helyzetét, ha nem akarják, kitenni az 1920-as földreform ered

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

GABONAOSZTÁLYA

legelőnyösebben bonyolítja le búza, rozs, tengeri, takarmány- és sörárpa bizományi értékesítését és beszerzését

Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 29. szám • Telefon: 113-014, 127-387
Tőzsdeidő alatt (a tőzsdepáholy telefonszáma): 113-108 Este 8-9 óra között a telefon száma: 150-374

ménytelenségének. Ki kell számítani, hogy mekkora az ilyen haszonbérleti földhöz juttatandó kiegészítendő váró teher: Fizetnie kell 1—2 q búzának megfelelő haszonbért, 20—30 P-t; viselnie kell majd valami közterhet, amit a törvényjavaslat helyes intézkedései után is körülbelül 5 P-re lehet felvenni holdankint; fizetnie kell (ha van kis zsellérháza) a holdankint 100 P-re számítható felszerelési költség 5%-os kamatában 5 P-t és 10 éves törlesztés esetén törlesztésül 10 P-t; fizetnie kell tehát összesen egy 10 holdas kishaszonbérlet után legfeljebb 400 pengőt, holott a mezőgazdasági üzemi intézet számtartásstatisztikai adatai szerint 1938-ban 10 hold mezőgazdasági terület gazdasági pénzbevétele a Dunántúli kerekben 950 P, az Alföldön pedig 560 P volt olyan kisbirtokokon, amelyek mindenestre a legjobbak közé tartoznak, amelyek tőkével és felszereléssel bizonyára összehasonlíthatatlanul jobban vannak ellátva, mint a most földhöz juttatandók. Ezeknél a gazdasági készpénzkiadások összege, az előbb már felsorolt közterhek, tőkfenntartási és munkabér leszámítása után még kerekben 470 P-t tett ki a Dunántúlon és 300 P-t az Alföldön.

A megsegítendő néprétegek szempontjából a másik rendkívül fontos kérdés az, hogy milyen nagyságú területet kívánunk egynek-egynek kishaszonbérletbe, vagy részes művelésre juttatni. Bizonyos, hogy az ország egyes vidékein változó lesz ez a földterület aszerint, hogy mennyi adhat tűrhető megélhetést. Nagy fogyasztópiacokhoz közel, ahol a termelést ezekben a fogyasztópiacoknak az ellátására lehet berendezni, tényleg kisebb terület is nyújthat életképeséget, de általában az országban 10 hold még alig nyújt megfelelő önálló megélhetési alapot az ilyen földműves családoknak. Nagyon terület juttatása viszont a rendelkezésre álló földterület mellett kevesebb igény kielégítését és több bér munkából élő kereset veszteségét jelentené. Ebből a szempontból rendkívül figyelemreméltó lehet a német telepítési tevékenység irányváltása. Míg a háború utáni években az összes telephelyeknek 50%-a esett a 2 holdon aluli csoportra, az utolsó években már csak 3%-a. A törekvés most már a nagyobb telephelyek létesítése, amit mutat, hogy a 10—20 hektáros telephelyek csoportjára a háború utáni években csak 18—20%, az utolsó évek-

ben azonban csaknem 50% jutott. A német telepítési tevékenység valóban az egyes telephelyek gazdasági életképességét tartja most szem előtt, az ottani termelési és értékesítési viszonyok között pedig 5—10 hektár (8—17 hold) alighanem inkább adhatna megélhetési alapot, mint a mi termelési és értékesítési viszonyaink között 8—15 hold.

A kisebb haszonbérleti egységek létesítése esetén az elgondolás az, hogy ezek a kishaszonbérlek a nagy- és középbirtokon végzett bér munkával fogják kereküket kiegészíteni. Ezt a nagy- és középbirtokon a törvény végrehajtásával összehozható munkaalkatmal azonban kétségtelenül inkább azoknak kell majd fenntartani, akik még most sem tudnak majd ilyen kishaszonbérletre jutni, mert ezeknek erre még nagyobb szükségük lesz. Egyébként is: kérdés, hogy a nagy- és középbirtok azoknak a munkájára támaszkodhat-e majd üzemében, akik saját kisbérleti birtokaikon nagyjában ugyanakkor, ugyanazt a munkát fogják elvégezni, vetni fognak vetés idején, kapálni, amikor megnő a gyom, kukoricát törni, répát szedni stb. amikor a nagybirtokon is ezt kell csinálni. Hogy a kishaszonbérleknek elsősorban saját földjükre lesz gondjuk, aligha lehet kétséges és hogy ilyen körülmények között a nagy- és középbirtok munkásszükségletét innen nem tudja egészen fedezni, az is valószínű ügy, hogy az életalpnak bér munkával való megelégedésére nem lehet olyan nagy mértékben számítani.

A nehézségek feltárása és megmutatása nem azt a célt akarja szolgálni, hogy a helyes intézkedésektől visszariasszon, hanem azt, hogy helyes intézkedéseket hozzon. Ezek a nehézségek a kishaszonbérlethez juttatni kívánt gazdasági egyedeknek olyan lekiismeretes és gondos kiválasztását teszik elengedhetetlenül szükségessé, amire vonatkozóan a törvényjavaslatnak alig van szava, holott a ma virágzó nagy- és középbirtokok szétbontása után mezőgazdasági termelésünknek az önállóság és a kivétel szempontjából való fenntartása mindenekelőtt és legelsősorban attól függ, hogy ki, hogyan és kiket fog kiválasztani és odaültetni azokra a területekre, amelyeket tulajdonosaik jóval szívesebben eladnának, sokszor évtizedes fejlesztő munka után idegen kezekbe.

Kétféle vagyonadóalap.

Az idén folyamatban levő adófelszámolási bizottsági tárgyalások során igen sok ingatlanulajdonost ért kellemetlen meglepetés. Az adókiutéseknél nagy általánosságban jelentékeny százalékkal fel-emelték a vagyonadó alapját. Előfordult például, hogy egy ingatlanulajdonost, aki az egyszeri beruházási adó lerovása alkalmával másodfokon 180,000 pengő vagyonadóalap után lett megadóztatva, az 1939. évi adókiutés során 252,000 pengő vagyonadóalap után adóztattak meg. Ez valamivel több, mint 40%-os emelkedést jelent. Az illető természetesen jogorvoslattal élt és az adófelszámolási bizottsági tárgyaláson kiderült, hogy a kivétel hatóság felszólítására a községi előjárású becslés 252,000 pengőre azt a mezőgazdasági ingatlant, amelyet az egyszeri beruházási adó kiadásánál 180,000 pengő értékűnek minősítettek.

Ez a példa nem egyedülálló. Az ideai adókiutéseknél újszerűen rendszerre vált az, hogy a községi előjárású becslés alapján állapították meg a vagyonadó alapját és ez minden egyes esetben lényegesen magasabb annál a vagyonértéknél, amely után az egyszeri beruházási adó kiutestét. Sajnos, az adófelszámolási bizottságok is többnyire arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a községi előjárású érték-megállapításának hitelességét felül nem bírhatják és az adózó jogorvoslatának nem adtak helyt.

A vagyonadóalpnak ilyen kétféle megállapítása az adózők és főleg a földbirtokosok szempontjából kétségkívül sérelmes. Nem is beszélve arról, hogy ugyanannak az adóalpnak 40%-os különbözettel való kétféle értékelése megintja az adófizető polgárokban az adókiutés komolyságába vetett hitet, a meghatározottabban állást kell foglalni az ellen, hogy bármilyen ingatlant, de főleg mezőgazdasági ingatlant a községi előjárású jogerősen értékelhessen. Aki az ilyen községi bizonylatok kiállításának technikájával ismerős, jól tudja, hogy az előjárású értékelésére semmi esetre sem lehet megnyugtató. Hiszen olyan belterjes mezőgazdasági üzemek értékeléséről is szó van, amelyeknek vagyonadóalpnaként való megbecslése nem kis szakértelmet igényel. Nem lehet megnyugodni abban, hogy egy jól megművelt, belterjesen kezelt mezőgazdasági üzem az előjárású becslésével szorozásán alkalmazásával becsüljenek fel, mindenkori alapul véve a község területén előfordult 1—2 holdas birtokosoknál elért vételárakat, amelyek legtöbbször típusos példái a praetium affectionisnak. Eppen ezért reméljük, hogy a közigazgatási bíróság ezeket a jogsérelmeket orvosolni fogja.

—ó—

NÖVÉNYTERMESZTÉS És TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Van-e jövője a takarmánykaktusz termelésének?*)

Írta: tanyogi Szűcs Árpád.

A szegedi M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás 1935 tavaszán Nagylaki Károly debreceni kertésztől 10 darab takarmánykaktusztövet (Opuntia vulgaris) hozott, amelyeket 6 teljesen meghonosodott kaktusz-fagyállónak és tövismenteseknek mondott hozzánk frott terjedelmes leveleiben és néhány újszágikkében. Utóbbiakra alább még ki fogok térni.

Egyébként a magyarországi Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás már régebben végzett kísérleteket Amerikából beszerzett tövistelen kaktusz-szárakkal.***) Az ott szerzett tapasztalatok azt mutatták, hogy a kaktuszok a szabadban alig fejlődtek, mert a magyar nyár nem elég meleg, a telet pedig egyáltalában nem bírták, mert már —3 fokos hidegben teljesen elfagytak. Emellett nem bizonyultak teljesen tövisnélkülieknek sem.

Nagylakitól kapott takarmánykaktusztöveink eredete ismeretlen, nem tudjuk, honnan szerezte be azokat, lehetséges, hogy Németországból, ahol tanulmányúton járt. Sajnos, az állomásunkon szerzett tapasztalatok nem erősítették meg a takarmánykaktusznak tulajdonított előnyöket. Miatán már négy évi tapasztalattal rendelkezünk, szükségesnek tartom azokat közreadni, hogy ellensúlyozzam mindama közleményeket, amelyek a takarmánykaktuszt erősen túlértékelték.

Az említett 10 darab kaktusztövet még 1935 május havában könnyű kerti talajba elültettük. Elég gyorsan megeredtek, 2—3 hét múlva már feltűntek a keletkező új szártagok az elültetett szártagok széléin. Az év végéig átlag 5—6 új szártag fejlődött. Hogy a téli fagyok következtében az állomány el ne pusztuljon, az egészet szalmával jól letakartuk. Következő tavasszal, májusban a tövek egy részéről az előző évi új szártagok leszedtük és külön-külön elültettük. A megeredés ezúttal is elég jó volt. Az erősebb töveken azonban már az első év őszén több helyen feltűntek 1—2 cm hosszú, szabályos tövisek. A töveknek körülbelül 70%-án találtunk tövist. Számuk kevés volt, némelyiken csak 1—2, de már ez is elég ahhoz, hogy használhatatlanná tegye a növényt. Emellett újszágóval kivétel nélkül minden tövön volt néhány, szemmel alig észrevehető, serte szerű tövis, amelyeket többnyire csak úgy lehetett észrevenni, ha kézzel fogdostuk, vagy végigsimítottuk a szártagokat. A kézen fájdalmas szúrást okoztak ezek a finom tövisek, amelyeket alig lehet megtalálni és a bőrből eltávolítani.

A kétféves szártagokon megjelent a nyár folyamán több nagy, sárgaszínű virág is; ezek októberre csészeformájú boggyótermést hoztak, belsejükből sok maggal. A termés könnyen leválik a szártagról. A magvakat később faladikákba elvetettük és a kikelt növényeket tavasszal kiültettük.

A második évtől mindazokat a töveket, amelyeken nagy töviseket találtunk, kiselejtettük és tovább csak azokat hagytuk meg, amelyek tövismenteseknek látszottak.

Hogy a fagyállóságot is megfigyelhessük, a második

*) Közlemény a szegedi M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomásról.

**) Lásd: Surányi János: „Idegen kultúrnövényekkel végzett termelési kísérletek”. Kísérletiügyi Közlemények, XIX. kötet (1916) 39. o.; „A tövistelen kaktuszról”. „Köztelek”, 1914. 20. sz.

**Mindenféle gazdasági magvakat, fűmagvakat
legmagasabb áron vásárol és vetőmagszükség-
letét legelőnyösebben**

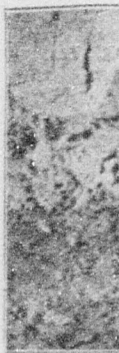
ellátja: Mautkner Ödön

Magtermelő és Magkereskedelmi Résv.-Társ.

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. szám

245

télen a tövek fagy és nedv ki kellett dovolak fagyfó is maradt. Mi amelyek nem egészen A szenvedett így gyenge 3—4 új Azokból mentesek, levő egyik d Itt sem muta hogy magán

229. sz. kép. T. terme

A közlő főrörkítve, a ható, hogy Nyáron és sz de mihelyt bzenek és ta

Megpróbá heneinkkel fogyasztotta Kérdés azo fogyasztja, szerű tövisel gvulladást, tása után. E

Tapasztal tásunkat, ho általánosan mény, bár fontosabb áll

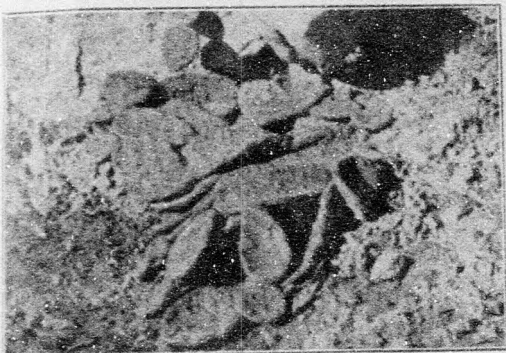
Elsősorba azokat a sze valami pehel maga is beist sedtek, de a az 5—6 éves nevelnek. A tűnni a kifej tagok már t nem volt all kiválasztás u kellenek, vis tektől kiten olyan nagy növény az érdemel meg

Az m hold takarm Hogy ez me felesleges, ar hogy legjobb számítani h forrógövi ad meget még a várhatunk tö méstető, de kokon is rem számban igér

telen a tövek nagy részét takaratlanul hagytuk. A téli fagy és nedvesség sok kárt tett úgy, hogy 70%-ot ki kellett dobni belőlük. A megmaradt tövek is tele voltak fagyfoltokkal, teljesen egészséges szártag nem is maradt. Mindamelllett meghagytuk azokat a töveket, amelyek nem mentek teljesen tönkre és a szártagok egészségesen maradt részei lassan mind kihajtottak. A szenvedett fagykárt azonban soká heverték ki és így gyenge volt az egész évi növekedés, legfeljebb 3-4 új szártag fejlődött.

Azokból a tövekből, amelyek nem voltak tövismentesek, néhányat átültettünk az intézet parkjában lévő egyik déli fekvésű száraz homokos partoldalba. Itt sem mutattak sokkal jobb fejlődést annak ellenére, hogy magánoson és száraz, meleg helyen álltak.

229. sz. kép. Takarmánykaktusz-tő a szegedi M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás díszkertjében.

A között fényképeken ezek közül van kettő megörökítve, a negyedik év őszén. A képeken is jól látható, hogy majdnem teljesen a földön fekszenek. Nyáron és száraz helyen kissé fel szoktak emelkedni, de mielőtt hűvösebb és nedvesebb lesz az idő, lefekszenek és tavasszal is csak későn emelkednek fel.

Megpróbáltunk néhány tövismentes szártagot tehénünkkel megetetni. A legtöbb tehén szívesen fogyasztotta el. Más állattal még nem próbáltuk ki. Kérdéses azonban, hogy ha némely állat szívesen is fogyasztja, a szemmel alig látható apró, vékony, sertészerű tövisnek nem okoznak-e majd nyálkahártyagyulladás, különösen nagyobb mennyiség elfogyasztása után. Ez még tisztázandó kérdés.

Tapasztalataink mind igazolják ama megállapításunkat, hogy ahhoz, hogy a takarmánykaktuszból általánosan takarmánynövény váljék, kevés a remény, bár Nagylaki Károly írásaiban a következő fontosabb állítások vannak:

Elsősorban teljesen tövismenteseknek mondja azokat a szerinte „csak a két éves szártagokon van valami pehelyszerű tüskésökevény”. Később azonban maga is beismeri, hogy a kaktuszok feltűnően tövisesedtek, de a tövisek csak ősszel fejlődnek és szerinte az 5-6 éves szártagok csak tövismentes szártagokat nevelnek. A tövisek valóban csak később szoktak feltűnni a kifejtett szártagokon, de hogy 5-6 éves szártagok már mind tövismentesek lennének, azt még nem volt alkalmunk ellenőrizni. A nagy töviseknek kiválasztás útján való kiküszöböléséhez is hosszú évek kellene, viszont az apró, alig látható, szürös képletől kitenyésztés útján megszabadítani a növényt olyan nagy és költséges munkát igényelne, amit e növény az eddigi jelekből ítélve egyáltalában nem érdemel meg.

Azt mondja egyik cikkében Nagylaki, hogy egy hold takarmánykaktusz évi termése több száz mázsa. Hogy ez mennyire túlzott, bővebben fejtegetni is felesleges, amikor olyan gyenge fejlődést mutatott, hogy legjobb esetben néhány métermázsára lehetne számítani holdankint. Nevezett bizonyára külföldi, forrásgóvi adatokat használt. Nálunk megfelelő tömeget még a legkedvezőbb körülmények között sem várhatunk tőle. Meghonosodása, nemcsak a jobb termeszeti, de még a legszárazabb, legsoványabb homokokon is reménytelen, hiszen ma már vannak szép számban igénytelen takarmánynövényeink, amelyek

ilyen helyen is nagyobb és biztosabb termést adnak, amellet kaszálhatók, vagy legeltethetők. Nagy hátránya e kaktuszfelének az is, hogy a földön fekszik, amiről Nagylaki sehol sem tesz említést.

Ami a fagyállóságát illeti, Nagylaki azt állítja, hogy „teljesen fagyálló növény, még az 1929. évi nagy hidegeket is kibírta a legfeljebb fagyfoltokat kap, a betakarás nemcsak felesleges, de káros is”. Tény az, hogy a betakarás alatt könnyen rothadásnak indul, különösen a sok nedvesség árt neki. Takaratlanul azonban már közepes fagyok is annyira megviselik, hogy a sok fagyfolt kiheverése a mi nyaraink rövidke és nem elég melegek.

Tapláló értékére vonatkozóan elemzési adataink nincsenek, de a közöltek után ezeknek nem is tulajdoníthatunk döntő fontosságot.***)

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATELETTAN.

Rovatvezető: **Welsor László dr.**

Az arzén hatása a sertések növekedésére.

Írta: **Tangl Harald dr.**

A kémiai technika fejlődésével kapcsolatban sikerült a különféle állati szervezetekben arzényszámokat kimutatni. Ezek az eredmények arra serkentették a kutatókat, hogy megvizsgálják, milyen hatással van kisebb mennyiségű arzén az életfolyamatokra. Nemcsak laboratóriumi állatokkal, mint pl. fehér patkányokkal, hanem gazdasági állatokkal, így baromfiival, sertéssel és tehénnel is végeztek kísérletet. Ezek a vizsgálatok azzal az eredménnyel jártak, hogy a rendkívül kis mennyiségben megadott arzén jó hatással volt a kísérleti állatok növekedésére és gyarapodására. Az idevonatkozó adatok azonban egyrészt rendkívül régi, másrészt hiányosak. Legbővebb beszámoló Gies (1878) dolgozata szolgáltatja, aki észrevette, hogy kísérleti sertéseinek csontjai arzén hatására hosszabbak lettek, a csontok fala megvastagodott s a csontállomány sokkal tömönyebb lett. Az irodalomban azonban nem találtam adatot arról, van-e kapcsolat a takarmány és a csontnövekedés között. Hasonlóképpen az összes arzénrel foglalkozó értékesben az állatok takarmányozására vonatkozóan semmiféle fontosabb adatot nem találtam. Másirányú kísérleteim viszont arról győzték meg, hogy az arzén hatása és a takarmányozás között szoros az összefüggés. E célból patkányokon, valamint 1200 csirkén kísérletet végeztem. A vizsgálatok arról győzték meg, hogy kis mennyiségű arzén az állatok növekedését előnyösen befolyásolja. Ez a hatás azonban a takarmány minőségétől is függ. Minél több fehérjét tartalmazott a növekedés alatt álló állat takarmánya, annál erőteljesebben fejlődtek csontjai. A csirkéken végzett vizsgálatok eredményeiből még az is leszűrhető, hogy az arzén etetések nyújtott fehérjetöbblet nem az izmok gyarapodását segíti elő, hanem a csontfejlődést serkenti. A kísérlet végén a csirkék csoportozata igen fejlett és erős volt, ami rendkívül alkalmasra tette az állatokat arra, hogy az azután következő hizlaláskor a célnak megfelelő mennyiségű zsír és húsmennyiség rakodhasson rájuk.

A baromfiakon szerzett tapasztalatok vezettek arra az elhatározásra, hogy a m. kir. állateleltani

***) Az ú. n. takarmánykaktusszal a magyaróvári intézet is végzett a legutóbbi években újabb természetesi kísérletet kétféle talajon. A dugványokat egy pécsi kereskedelmi kerétszoból szereztek be, amely szintén vermes reményeket fűzött ehhez a növényhez. Tapasztalataink teljesen meg egyeznek a fentiekkel, ami feljogosít arra a kijelentésre, hogy alig csaptak még alaplatanabbul hírverést egy növény-újdonosság érdekében, mint ezt az ú. n. takarmánykaktusszal egyesek megtették. Nem nagy szakértelem kellett különben ahhoz, hogy ez a sikertelenség előrelátható legyen.

Rovatvezető.

állomáson ezirányban sertésekkel is kísérleteket végeztek. Felvilágosítást igyekeztem kapni arról, hogy ha süldőket fehérjédús takarmányon tartok, akkor vajjon a csirkékhez hasonlóan a kis mennyiségben nyújtott arzén szintén hatni fog-e s ez a halás az állatok csoportozatának fejlődésében mutatkozik-e. Vizsgálataimhoz a csirkék kísérleténél használt arzénvegyületet, cupriszulfarzenitet nyújtottam, még pedig az állatok növekedésének megfelelően állandóan nagyobb mennyiségben. A literenkint 2-17 g arzént tartalmazó oldatból az állattal kg-kint 1/10 km-t ettettem olyan módon, hogy a napi adagot két részre osztva a reggeli és esti takarmányba kevertem. A kísérletekhez yorkshire malacokat használtam, amelyeknek súlya 11-13 kg között ingadozott.

230. sz. kép. Takarmánykaktusz-tő a szegedi M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás díszkertjében.

A vizsgálati állatokat két csoportra osztottam, még pedig úgy, hogy minden csoportba három állat került, 1 hím és 2 nőstény. Az állatok takarmányának összetétele a következő volt:

20% kukorica,	20% korpa,
25% borsó,	10% húsiiszt és q-kint 1 kg
25% búza,	mész és 1/2 kg konyhasó.

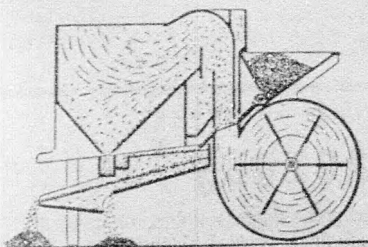
Ezen kívül a kísérlet utolsó napjait leszámítva, naponta és fejenként 1/2 liter lefőlt tejet kevertem a takarmányba. A 2. sz. csoport takarmányába továbbá reggel és este az előírt mennyiségű arzénoldatot is hozzávettem. Az állatok súlyát hetenként mértem. A csoportok súlynövekedése a következő:

	Ellenőrző csoport	Kísérleti csoport
	35.3 kg	37.1 kg
1. hét	39.6 ..	42.2 ..
2. ,,	47.4 ..	53.0 ..
3. ,,	54.7 ..	62.4 ..
4. ,,	67.0 ..	73.6 ..
5. ,,	79.7 ..	90.4 ..
6. ,,	93.3 ..	102.9 ..
7. ,,	107.3 ..	120.2 ..
8. ,,	123.7 ..	138.2 ..
9. ,,	138.4 ..	150.0 ..
10. ,,	153.8 ..	171.0 ..

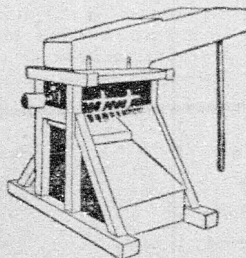
A kísérlet 70 napig tartott. Ez idő alatt az ellenőrző csoport 118.5, a kísérleti csoport 133.9 kg súlygyarapodást mutatott. Tehát az arzénes állatok 15.4 kg-mal voltak nehezebbek. Az ellenőrző csoport 283 kg takarmányt és 90 liter lefőlt tejet, az arzénes csoport 308 kg takarmányt és 90 liter lefőlt tejet fogyasztott. Ez adatok szerint tehát az arzénes csoport 25 kg takarmánnyal többet evett meg. A testsúlygyarapodás és a takarmányfogyasztás számadatai viszont világosan mutatják, hogy az arzénes állatok a megevert takarmányt jobban kihasználták, mint az ellenőrző csoportbeliek. A kísérlet vége felé mindjobban szembetűnt az, hogy a két csoport állatainak alakjában eltérés jelentkezik. Az arzénes állatok hosszabbak voltak és a hasuk kevésbé lógott. A két csoportbeli állatok egyes méretei egymástól való eltérésének pontos megállapítása céljából méréseket végeztünk. A következő táblázatban a két csoport állagméréseit tüntetem fel.

A Rőber-rendszerű

TRIUMPHÁTOR

kézi- és erőhajtású vetőmagtisztító- és osztályozógéppel az összes termények, még az aprómagvak is tökéletesen tisztíthatók és osztályozhatók.

NIAGARA

szártépő- és zúzógép

tengeriszár-tépésre, répa-, burgonya-, töks, stb. zúzásra a legjobban bevált.

KÁLMÁN JÓZSEF

műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14. sz.
Sürgőny cím: MEDICAGOGÉP
Telefon: 114-006, 117-189

A sertések átlagmértelei cm-ben a kísérlet végén:

	Ellenőrző	Kísérleti
Marmagasság	51.7	51.7
Testhossz	108.5	113.6
Törzhossz	72.3	75.5
Dongásság	23.2	22.7
Farszélesség	18.5	19.0
Övméret	85.7	84.3
Szárkörméret	14.0	14.3
Haskörméret	98.5	96.6
Mellkasszélesség	27.7	27.3

A közölt adatokból észrevehetjük, hogy a kísérleti állatok átlagban 5.1 cm-rel voltak hosszabbak az ellenőrző csoportbeliekénél s ebből a hosszmetri különbségből 3.2 cm esik a törzsre. Viszont az övméret, háskörméret az ellenőrző állatoknál volt nagyobb, talán a bélizmok nagyobb elernyedése, a belek teltsége és a hasizmok kitágulása következtében.

A kísérlet befejezése után mindegyik csoportból megöltem a kanokat, részben, hogy az egyes szervek súlyát megállapítsam, részben, hogy a csontokról lefűzzük a húst, hogy megmérhessük a csontvázat, illetve a főbb csontok súlyát és térfogatát. A szervek mérésekor a következő számokat kaptuk:

Szerv	Kontroll	Arzénés
Máj	1.45	1.60
Tüdő	0.35	0.45
Szív	0.25	0.25
Vese	0.22	0.25
Here	0.22	0.22

A szívet és a heréket kivéve, a kísérleti állat szervei 10—15%-kal voltak súlyosabbak, mint az ellenőrzött állatéi.

A csontvázról nagy körültekintéssel eltávolítottuk a húst és a tiszta csontokat szárítószekrényben teljesen kiszáraztattuk. Az egyes fontosabb csontokat külön-külön megmérve, súlyra és térfogatra a következő adatokat nyertem.

	Ellenőrző állat		Arzénés állat	
	csont súlya g-ban	csont térfogata literben	csont súlya g-ban	csont térfogata literben
Egész csontváz	2200	—	2750	—
Egész koponya	484	—	529	—
Hátsó lábszárcsont	90.5	91.4	99.8	100.7
Mellső lábszárcsont	79.4	76.5	90.5	110.8
Sipesont	58.0	51.5	65.1	62.3
Szárkapocsont	5.5	5.2	6.3	7.2
Orsócsont	30.7	37.0	35.6	40.2
Singesont	27.4	28.3	31.0	26.2
Lapockacsont	48.3	—	52.8	—
Medencecsont	34.1	41.2	37.1	32.3
Ülőcsont	21.8	23.5	28.6	35.4

A két állat csontvázának súlya között igen nagy különbség mutatkozott, tekintve, hogy az ellenőrző sertés 2.2 kg, a kísérleti sertésnél 2.75 kg súlyú volt.

Azonkívül láthatjuk, hogy az egyes csontok között mind súlyban, mind térfogatban elég tekintélyes különbségek mutatkoznak. Az arzénelt etetett sertés mindegyik csontja nehezebb. Általában a térfogatban is, egyes kivételektől eltekintve, amikor nagyobb mértékben a csont fala vastagodott meg, szintén növekedés észlelhető.

A kísérleti eredmények összefoglalásaképpen azt állapíthatjuk meg, hogy az arzén etetése hatással van a sertések gyarapodására. A kísérleti és az ellenőrző állatokkal szerzett adatoknak összehasonlításakor kitűnik, hogy az arzén állatok fejlődése gyorsabb, mivel nagyobb az étvágyuk és a takarmány jobban kihasználódik. Ugyancsak megerősítést nyert az a baromfiakon észlelt tény is, hogy az arzén hatása függ a takarmány minőségétől. Erősen fehérjedús takarmányra a növekedés alatt álló sertések csontjai erősebben fejlődnek, mint az ellenőrző állatoké. Ez abban a tekintetben fontos, hogy ilyen módon arzén etetésével elérhetjük azt, hogy gondoskodunk a fejlődő állat csontozatának erőteljes kifejlődéséről s ezáltal lehetővé tesszük, hogy később hízásra fogva nagyobb mennyiségű zsir rakódhasson rá.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyedül kimondottan agrárérdekeket szolgáló biztosító-intézet. Gazda-alapítás. Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

JUH TENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schandl József dr.

A bárányoztatás időpontjának befolyása juhászatunk jövedelmezőségére.

Írta: Okolicsányi-Kuthy Géza.

Nemzetgazdaságunk elsődleges érdeke lenne, hogy gazdáink is egy kicsit kereskedők legyenek. Ne kísérletezzenek azzal, hogy elkeseredetten, nyomott áron értékesíteni próbálják a piac igényeinek meg nem felelő árúkat. Ne a fogyasztást akarjuk termelvényeinkhez hangolni, hanem termeljünk azt, amit a piac kíván és keres!

Az anyagi eredmény nem fog elmaradni. Hogy ezt az elvet a juhászatban érvényesítsük, azzal a javaslattal fordulok gazdatársaimhoz, hogy a szokásos szeptember-novemberi üzetés helyett térjenek át a júliusi üzetésre, illetve november-decemberi elletésre.

Javaslatom ésszerűségét a továbbiakban kísérlelem megvilágítom.

A korai elletés igen kedvezően befolyásolja az eladó bárányok értékesítési lehetőségét. Bárányaink — egy elenyésző százaléktól eltekintve — csak a külföldi piacokon értékesíthetők. Februártól húsvétig szóba jöhet a wieni, később a görög és francia piac. Minden viszonylatban, mindig az értékesítési időpontnak megfelelő, lehető legnagyobb egyedi súlyú bárány a legértékesebb. Ez a különbség igen lényeges. A Hangya állatértékesítési osztálya 1939-ben például júniusban 10—12%-kal magasabb egységárat tudott fizetni a 33—34 kg-on felüli bárányokért, mint az ennél könnyebbekért. Ha pedig 36 kg-os *egyetlenes jalkáink* lellek volna, ezeket még jobb áron is, szinte korlátlan mennyiségben helyezhetjük volna el. A szokásos darabonként 2 kg súlylevonás is sokkal előnyösebben alakul az eladó gazdára a nagyobb súlyú bárányoknál, ugyanis ez a 20 kg-os báránynál 10%, míg a 35 kg-osnál csak 5-7%. Ez azt jelenti, hogy a nehéz bárány kilogrammja körülbelül 15%-kal jobban értékesül, mint a könnyűé. Ez olyan összeg, amely valamely állattartás, illetve hizlálás jövedelmezőségét önmagában is eldönteni képes. Öt százalék veszteség súlyos teher, 10% hizlálási haszonnal viszont minden számító gazda meg van elégedve, holott az e téren a közölkés érdekében hozandó változtatás semmilyen kiadástopplettel nem jár.

Természetes, hogy a novemberi bárány lényegesen nagyobb, mint a márciusi, hiszen 3—4 hónappal idősebb. De ha megfigyeljük a tenyészfeltételekben fennálló különbségeket, meg fogjuk látni, hogy a novemberiek jobban fejlődnek és egészségesebbek is, mint a tavasziak (ha a meghűléstől meg tudjuk óvni őket). Már maga az is tárgyi bizonyíték, hogy a novemberi bárány júniusra, azaz 6—7 hónap alatt olyan testsúlyt is elérhet, amit a tavaszi ellésű ürű talán csak két éves korában.

Az őszi jó vetés-legelője a legelőnyösebb adottság a laktáció megalapozására. Viszont minél messzebb esik ettől az ellés, annál rosszabb lesz az anyák kitőgyelése és a tejelés. Természetes, hogy a bárányok fejlődési ütemét az anyák tejbősége és egészsége határozza meg. Mindnyájan tudjuk, hogy minél későbbi a bárány, minél zsengebb korban kerül bele a nyári melegbe és a kiszűt, keményrostú, vízhiányos füvek alkotta legelőre, annál csenevészebb marad, még teljes fejlettségének korában is.

Az ürűk szempontjából a novemberi elletés körülbelül azt jelenti, mint a lucernánál az augusztusi vetés. Nyerünk egy évet. Másodfűvű ürű azonos súlyú lesz és legalább azonos súlyú gyapjút ad, mint a tavaszi ellésű harmadfűves ürű. Novemberi elletéssel — mert a birka az évek felében váltja metszőfogait — két teljes nyírást nyerhetünk róluk, mielőtt még a négyfogas állapotot meghaladták volna. Ennél tovább az ürűt tartani nem ésszerű, mert értékeiből minden további foggárral körülbelül 4 fillért veszít kilogrammonként, vagyis évente 10%-ot. Legjobb hizóanyag is a négyfogas ürű, mert a legjobban értékesítenek és értékesíthetők.

Említettem már, hogy a tejtermelés annál kiadósabb, minél közelebb esik a tőgyelés az őszi legelőhöz, vagyis minél kevesebb módja volt a vitalitást romboló télnek az ártósan befolyásolni. De a tejtermelés hasznára nemcsak ez a körülmény van befolyással. Bárhogyan is alakul a juhturótermékek árullám-

zása a szeszélyes nyár folyamán, a legmagasabb ára mindig az egészen korai, februári márciusi tavaszi juhturónak van. Elhelyezési lehetősége össze sem hasonlítható a késői túró keresettségével, illetve sokszor eladhatatlanságával.

Lényeges azonban, mint utolsó kérdés, hogy az elhatározáson kívül mit kíván meg a korai elletés a gazdától, illetve a gazdaságtól? Két szó a válasz: belterjesebb etetést! A mezőgazdaság morzsákból élő kol-dusaitól nem kívánhatunk ilyen sokoldalú jövedelmezést. Vetéstervünk keretében fizessük vissza juhászatunknak nagyrésztük trágátermelését! Ne a termelési év szeszélyétől, bőségtől, vagy soványaságtól függjön, hogy mit eszik juhászatunk a télen, jól vagy rosszat! Vegyük számításba az elsőrendű takarmányok termelésénél juhászatunkat olyan súllyal, illetve területtel, amilyent az a testsúlyával képviseli és megkíván. Természetes, hogy a „mit termeljünk” kérdésben mindig talajunk, illetve éghajlatunk a döntő, mégis megemlítem, hogy tapasztalataim szerint anyák részére legjobb takarmány a stájer-heré, bárányoknak pedig a búkkönyben dús (1:4) zabosbúkköny-széna, lévén ez sokkalta könnyebben emészthető, mint pl. a lucerna. Anyáknak és ürűknek kiváló és olcsó abrak a konkoly- és kukoricadara egyenlő arányú keveréke, hozzá némi olajpogácsa (len, napraforgó, tökmag), esetleg 20% borsó. Bárányoknak lehet több is a borsó és legyen az abrakban 10% (nem több!) zúzott zab is. A bárányok hizlálásának utolsó 4 hetében vonjuk meg azonban a borsót és a zabot, adjunk tiszta kukoricadarát kevés olajpogácsával (tökmag).

De kövessünk el mindent aziránt is, hogy bárányszalkáink *egyetlenesek* legyenek, vagyis az ellés minél rövidebb idő alatt folyjon le. Ezt elérhetjük, (hogyha az anyákat üzetés előtt erősen rozsoljuk, kellőszámú kost tartunk és a kosokat kiadósan zaboljuk).

Ma, amikor újra nemzeti kérdéssé lett a búza-tultermelés, lapozzuk fel növénytermelési bibliánkat (Cserháti) első lapjait, ahol ezt olvashatjuk: „Ha hazánk ipari növényterületét a kétszeresére emelnék, ezzel feltétlenül katasztrofális túltermelést okoznának ezeknél, és mégis — búzaterületünk csak 1%-kal csökkentenénk.” — egy kicsit gondolkodunk, be kell látnunk, hogy búzaterületünk lényegesen és jövedelmezően csakis a szántóföldi, elsőrendű takarmánytermelés kibővítésével csökkenthetjük olyképpen, hogy annak termését kivételre keresett állatok újjan tegyük nemzeti kincsé.

A szójababtermelés térhódítása az Egyesült Államokban.

Írta: alsócséri Farkas Géza.

New-York, 1939 augusztus.

Hála a mezőgazdasági kémia előrehaladottságának, amely a növények vegyi összetételének vizsgálatával mindig újabb és újabb felhasználási lehetőségeket tár fel gazdasági növényeinknél és hála a hibridizálás folytonos fejlődésének, amely mindig újabb és újabb egyedek előállítására törekszik és egyes eddig keletlen nem méltányolt növényeket egyre nagyobb fontosságra emel.

A mezőgazdasági termelés egyoldalúsága már oda vezetett, hogy a búzát éppennygy, mint a kávéat a tengerbe süllyesztik. Éppen jókor jött egy növény, amely a búzát lesz hivatva pótolni és túltermelésének gátat vetni. Ez a növény a szójabab.

Hazánkban is örvendetesen emelkedik a szójababtermelés, de a termelés fokozatos fejlődésében Mandzsuria után minijárt az Amerikai Egyesült Államok következik, ahol az ipari felhasználhatóság kívánalmának megfelelően ma már nem kevesebb, mint százféle minőségben termesztik a szójababot; egyik gyár jódtartalomra termeltet, a másik proteinnre, lecitinnre, aszerint, amint a megfelelő árunál szüksége van. Van ismét olyan gyár, amelynek aminosav, cystine vagy tryptophane és tyrosine kivonására kell a szójabab.

Az uniobeli mezőgazdasági vegykísérleti és növénykísérleti állomások természetesen olyan hibridek előállítására törekednek, amelyben lehetőleg minden kívánalomnak megfelelő alkatrészt megvan, de egyelőre ilyen még nincs.

Jelenleg Amerikában már 45 olajgyár működik, 40 nagyvállalat gyárt élelmiszer-árut, szójababból és 75 gyár az iparcikkek ezer féleségeit.

Etessen Antiricin-t

ideális olcsó **erőtakarmány** magas fehérje-tartalommal, nemesített ricinus olajpogácsa-dara, 50 kg-os ólomzárolt zsákokban, a M. Kir. Állat-életlani és takarmányozási kísérleti állomás ellenőrzése alatt

M. Kir. Honvéd Olajsajtó Üzem gyártmánya

Forgalomba hozza

ifj. Kovásznay István

okleveles gazda, gabona, mag, termény, erőtakarmány irodája. Honvéd kincstári bizományos.

Budapest, V., Széchenyi-utca 1.

Tel: 128-097, 120-922

Hogy m...
következők...
Fűzőr...
mánel fogva...
kező növen...

Mint ta...
vagy silőzv...
jelenleg...
egészen...
celuloid...
mányt, sz...
hal és ny...
gyártásná...
alakjában...
nájják fel...
elnevezése...
Az olaját...
fűzőlaj, z...
Az iparban...
gyártásnál...
szigetelt...
kiszorított...
rin, rovarpo...
gításnál, cs...
készíté...
gyártásnál...
előállításán...
gyártásnál...
tásánál.

Mint éti...
konzerv ala...
A száraz b...
cukorbeteg...
töltelek ige...
fogyasztá...
házi fagyal...
tem róla, kit...
is nagy jöv...
nem volt...
cukrozott b...

Legnagyobb...
a bakelit-kés...
gombok, fog...
mind az ed...
gyártmányo...

A szójab...
ségeben Áz...
termelői...
Egyesült Á...

A szójab...
ellensége és...
kockázattal...
s a búzát...
szerepe lesz...
a szójabab...
tésére, mert...
haladvány...
a jó kereset...
konjunktúra...
maradunk...

Nem áll...
adatok a huz...
de ez adatok...
hogy a mag...
búza, vagy...
tekintetében...
a szójabab...

*) Hazán...
a szójabab...
19—20, 27—...
megjelent cik...
értékesítő Sz...
ban ma már...
dolgozó elem...
is ismeretes...

Ősz

Kitűnő

PÉT

Hogy mennyi haszna van a szójababnak, azt a következőkben ismertetem.

Főszőr is, mint pillangós növény nitrogéntartalmánál fogva talajjavító hatása van az utána következő növény számára.

Mint takarmány mind zölden, mind szárítva, vagy silózva használható. Az Egyesült Államokban jelenleg még a következő célokra használják fel egészben, vagy mint pótlékot a szójababot. Mint celluloid pótlékot, enygvártási anyagul. Mint takarmányt, szarvasmarha, juh, kutya, sertés, baromfi, hal és nyúl etetésére. Mint emberi élelmet a sör-gyártásnál, liszt, fűszerpor, mártások és növényi tej alakjában. Az iparban legnagyobb mértékben használják fel vízfestékgyártásnál és bakelit, futurit énevezések alatt forgalomba hozott készítményeknél. Az olajat a következő élelmi cikkeknek: vajpótlék, főzőolaj, zsírpótlék, salátaolaj és gyógyolaj alakjában. Az iparban: gyertyakészítésnél, celluloidanyagok gyártásánál, fertőtlenítő szereknél; mint villamos szigetelő minden más eddig használt anyagot máris kiszorított. Zománccfestékgyártásnál, továbbá glicerin, rovarporok készítésénél, lecithinkészítésnél, világításnál, csokoládé-, kakaó-, margarin- és gyógyszerkészítésnél, textilfestéknél, linoleum, kenőcsanyagok gyártásánál, viaszos vászon, festékek, nyomdai festék előállításánál, mint gumipótlék elsőrendű. Szappangyártásnál, firnisz, vízálló anyagok, cement gyártásánál.

Mint étkezési bab zölden vagy salátának és konzerv alakjában igen keresett cikk az Unióban. A száraz bab sütve, főzve igen tápláló. A liszje cukorbetegség számára, mint gyermektáplálék, hústöltelék igen keresett. Makaróni alakjában is nagy fogyasztásnak örvend, sőt mint fagyaltport is árulják házi fagyalt készítésre s mint magam is meggyőződtem róla, kitűnő fagyalt lesz belőle. Mint pótkávének is nagy jövője van, mert eddig Amerikában pótkávé nem volt használatos Azonkívül pörköltve mint cukrozott babot is kedvelik.

Legnagyobb jövője, mint már előbb említettem, a bakelit-készítményeknek van. Autó kormánykerekek, gombok, fogantyúk és telefonkészülékek, szigetelők, mind az eddig használatos porcellán, mind a gumi-gyártmányokat teljesen kiszorították.

A szójababot az egész világon legnagyobb mennyiségben Ázsiában termesztik és pedig a legnagyobb termelőállam Mandzsúria, ez után következnek az Egyesült Államok.

A szójababnak eddig még nincs különösebb ellensége és ezért termesztése nem jár olyan nagy kockázattal és költséggel, mint más kultúrnövénye s a búzatüstermelés megszüntetésénél igen nagy szerepe lesz. Nekünk is minél előbb át kell térnünk a szójababnak minél nagyobb területen való termesztésére, mert használhatósága úgyszólván a mértani haladvány mértékében fokozódik s ki kell használnunk a jó kereslet folytán még sokáig jó árrakkal kecsesgető konjunkktúrát, hogy ebben a világválságban alul ne maradjunk és el ne késsünk.)*

Nem állnak ugyan rendelkezésemre vegykísérleti adatok a hazai termelésű szójabab vegyi összetételéről, de ez adatok hiányában is meg vagyok róla győződve, hogy a magyar föld, amely eddig még akár a magyar búza, vagy tokaji bor, akár a gyümölcsünk minősége tekintetében mindig első helyen volt és van, a szójababnál is megtartja a jó hírnevét.

*) Hazánkban is már mind kiterjedtebben foglalkozunk a szójabab kérdéssel, ezt bizonyítják a „Köztelek” 1938. évi 11-12., 19-20., 27-28., 45-46., 1939. évi 4., 10. és 15. számában megjelent cikkek, továbbá a Futura, illetve az Olajmag-értékesítő Szövetkezet akciója. A szója termőterülete hazánkban ma már mintegy 10,000 kat. holdra tehető. Szóját feldolgozó élelmiszeriparunk is van már, ha gyártmányait nem is ismeretesek széles körökben. — Szerk.

A világ szójababtermelése bushelben a következő volt:

	1924—25.	1935—36.
	é v e k b e n	
Mandzsúria	92.667,000	140.444,000
Korea	18.723,000	21.961,000
Japán	15.367,000	13.307,000
USA	5.190,000	39.637,000
Holland-India	3.536,000	6.676,000

Az USA-ban 1907-ben 50,000 aceren, 1935-ben pedig már 5 $\frac{1}{2}$ millió aceren termeltek szójababot és míg 1920-ban 3 millió bushel (1 bushel = 30 kg), addig 1935-ben 40 millió bushel termelt.

Az Amerikai Worlds Fairban Ford egész külön osztályon szemlélteti a szójabab termesztését, bemutatja az otaj kivonását, a szójababból készült finom kétszersültet, süteményeket és plasztikai ipari gyártmányokat.

Nem tudom eléggé melegen ajánlani gazdátársaimnak a szójababtermesztésre való mielőbbi áttérést, kormányunknak is figyelmébe ajánlom a szója ügyét.

KÖNYVISMERTETÉS.

— A „Köztelek” gazdasági szakkönyvekről és közgazdasági tórgyűléseiről közlő ismertetést, mindenkor szakember tollából, de csak az esetekben, ha a szerző, vagy a könyvkiadó vállalat ismertetése céljából egy példányt küld a szerkesztőségnek. —

„Falusi Szövetkezetek Magyarországon” című most megjelent munkájában Schandi Károly, az Országos Központi Hitelszövetkezet ügyvezető-alelnöke hű képet ad a magyarországi szövetkezetek keletkezéséről és fejlődéséről. A szövetkezetek alapja az önségély s a kölcsönösség, amely erkölcsi erőt ad a szövetkezet tagjainak, de egyúttal arra is képesíti őket, hogy egyesülve a nagytőke előnyeiben részesülhessenek, felvéve a harcot a magántőke kartelszerű alakulataival. Lényeges jellemvonása továbbá a szövetkezetnek az önkormányzat. Hatósági vezetés alatt álló szövetkezet nem igazi szövetkezet. Ilyenek az oroszországi szövetkezetek, amelyek a szovjet diktatúrája alatt működnek. Negyven éve alakult meg az Országos Központi Hitelszövetkezet, amely a falusi hitelszövetkezetek központja és ellenőrzője. A hitelszövetkezetek száma az OKH kötelekében 1938-ban 1016 volt, működésük 3800 községre (tehát a falvak 90%-ára) terjed ki.

A községi hitelszövetkezetek a falusiaknak méltányos feltételekkel hitelt nyújtanak és takarékbetétüket gyűjtik. Közel 300 millió az a hitel, amellyel az OKH és a hitelszövetkezetek a falu népet támogatták, a takarékbetétek állománya pedig 45 millió pengő. A Felvidékekkel 374 hitelszövetkezet került vissza ügy, hogy az OKH kötelekékbe tartozó hitelszövetkezetek száma 1938-ban 1400-ra emelkedett. A háború előtt volt 2400, Trianon után 800 szövetkezet, többségük tehát már visszajött.

A szövetkezetek közül 100-nál több foglalkozik gabonavásárlással, mint a Futura bizománya. Földbérlettel 72 hitelszövetkezet foglalkozik 36,000 hold területen. Az OKH keretében tartoznak továbbá a földmunkások vállalkozó szövetkezei.

A falusi szövetkezetek másik nagy csoportja a Hangya kötelekékbe tartozó fogyasztási szövetkezetek, amelyek közszükségleti cikkekkel látják el a falu népet. Számuk kerekén 1890 s mintegy 3000 boltot tartanak fenn.

A mezőgazdasági termények kivételénél a felmerült nehézségek (különösen a valutavédelem), valamint az a körülmény, hogy az importáló országok nagy része csak keresztény kezekből vesz át árut, — arra késztették a Hangyát, hogy az exportba is bekapcsolódjék s e téren teljes sikerrel működik.

A Hangya szövetkezetekben tömörült családok száma megközelíti a 600,000-et s összforgalma 1937-ben 120 millió pengőt ért el.

Nagyon fontos feladatot teljesítenek a tejszövetkezetek a tejösszegyűjtésével és forgalombahozatalával. Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ ma már 900-nál több falusi tejszövetkezettel, 14 vajfeldolgozó és sajtőkészítő teleppel dolgozik és a legutóbbi évben mintegy 50 millió liter tejet vett át a gazdáktól 20 millió pengő értékben.

Ezek az adatok igazolják a szövetkezeti hálózat megerősödését és fejlődését, ami nemcsak gazdasági, hanem nemzeti szempontból is fontos, mert a szövetkezetek a magyar fajvédelem erős pillérei. Th.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenbacher Emil dr.

Tőzsdei rendelkezés a búza- és lisztárak ügyében.

Az árkormánybiztos átfogat intézett a tőzsde elnökségéhez, amelyben nem emel kifogást az ellen, ha további intézkedésig a búzakereskedők belföldi eladásánál a Futura részére megállapított mindenkor állomás átvételi ár feletti vevők terhére métermázsánként 25 fillért számítanak fel. Ezt a 25 filléres többletet mindig a havi árlépcsővel emelkedő Futura átvételi árhoz lehet hozzáadni. A málnok ezt olyan formában vehetik számításba, hogy a havi áremelkedés összegével valamennyi örlémény árát havonta emelhetik. Az új rendelkezés nyomán a tőzsdei lisztárjegyzőbizottság folyó hó 20-án dönt az aktuális vált liszt-árváltozásokról. A kenyérliszt ára a tervek szerint változatlan marad, a kettesnél finomabb liszt típusok árát azonban előreláthatóan mázsánként 60 fillérral emelik.

Decemberben nagyobb oldalterjedelemmel jelenhetnek meg a napilapok.

A folyó hó 18-i 9560. M. E. számú kormányrendelet értelmében az 1939 december 3-tól kezdődően 1939 december 23-ig bezárólag terjedő időben a folyó évi 8950. M. E. számú kormányrendeletben meghatározott napi oldalterjedelmén felül a Budapest székesfőváros területén megjelenő politikai napilapok összesen ötven, a vidéken megjelenő politikai napilapok összesen harminc további oldal terjedelmében jelenhetnek meg.

Az oldalterjedelentöbbletet kizárólag az illető lapban szokásos hirdetések közlése szabad felhasználni.

A politikai napilapok ügyvezető karácsonyi száma a vasárnapi oldalterjedelem kétszeresének megfelelő terjedelemben jelenhet meg. A napközben megjelenő politikai napilap karácsonyi számához a Budapest székesfőváros területén megjelenő politikai napilapok legfeljebb tizenhat oldal, a Budapest székesfőváros területén kívül (vidéken) megjelenő politikai napilapok pedig legfeljebb nyolc oldal terjedelmű és az illető lap oldalmérete felénél nem nagyobb képes vagy szöveges mellékletet adhatnak. E mellékleten kívül sem naptárt, sem ajándékkönyvet, sem pedig bármilyen más mellékletet nem szabad kiadni. A politikai napilapok karácsonyi számának példányonkénti eladási ára az illető lap vasárnapi száma példányonkénti eladási árának kétszerese.

A heti és szalaglap engedélyezési oldalszáma, tehát lapunké is, változatlanul a mostani korlátozás keretei között marad.

Rendelet egyes fémek felhasználási tilalmáról.

A Budapesti Közlöny október 14-i száma közli az iparügyi miniszter 53,082. számú rendeletét, amelynek értelmében vörösréz és nikkelt, ómot, ónt és ezek ötvözeit, horgany-lemest és végül sárgaréz — a sárgaréz-ötven-törödek és a sárgaréz-hulladék kivételével — bizonyos munkálatokhoz nem szabad felhasználni. A tilalom alól a miniszter egyes kivételeket állapít meg. A rendelethez fűzött melléklet sorolja fel részletesen, milyen cikkek előállításához tilos a megjelölt fémeket felhasználni, ugyanez a melléklet foglalja magában a kivételeket is. A rendelet megszegése vagy kijáratása kihágás és két hónapig, háború idején pedig hat hónapig terjedhető elzárással büntethető.

A zár alá vett benzín, petróleum, olajok és faszén forgalombahozatala.

A hivatalos lap folyó hó 15-én közölte az iparügyi miniszter 53,718. számú rendeletét. A rendelet szerint a zár alá vett faszén, a nem motorhajtásra szolgáló tiszta benzinféleket, a világítópetróleumot, gázolajfajtákat, kenő- és hengerolajat november elsejéig a zárolt készlettel rendelkező vállalatok rendes vevők kétheti szükségletének megfelelő mennyiségben külön engedély nélküli kiszolgáltathatják.

Ősziak alá: (tengeri, répa, burgonya, kalászosok, stb. után)

PÉTI SÓ

Rozs alá:

KÉN SAVAS AMMONIÁK

Kitűnő hatású! Kérjen díjtalan ismertetőt!

PÉTI NITROGÉN MŰTRÁGYAGYÁR R.T., Budapest, V., Nádor-u. 21.

A nagy- és kiskereskedői kész bőrúruk ellenőrzése.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosának 4674. számú rendelete kimondja, hogy készbőrök forgalombahozatalával üzletszerűen foglalkozó kereskedők, kereskedelmi vállalatok, bizományosok tartoznak a náluk folyó hó 10-én üzletzáraskor készleten volt vagy bizományba kiadott készbőrök mennyiségét fajtankint és minőségint részletezve, mennyiség szerint, a számla szerinti beszerzési egységár és érték, továbbá az eladási egységár és eladási érték feltüntetésével az árellenőrzés országos kormánybiztosánál (Budapest, II., Hunyadi János-út 1.) folyó hó 18-ig írásban bejelenteni. Minden egyes tételnél külön fel kell tüntetni, hogy a kész bőr milyen gyártól, vagy cégtől származik, külön kell felsorolni a belföldi és külföldi származású, úgyszintén a folyó hó 10-én még zárolt készleteket. A beszerzési és eladási értéket összesíteni kell. A bejelentési kötelezettség nem terjed ki a kész bőrök előállításával, valamint feldolgozásával foglalkozó iparosokra és ipari vállalatokra. A készletekre vonatkozó bejelentési kötelezettség az árukészlet tulajdonosát, ha pedig az nem belföldi személy, úgy az áru belföldi birtokosát, kezelőjét, vagy őrzőjét terheli. Ilyen esetben az áru tulajdonosának nevét közzé kell tenni, továbbá azt is tartoznak bejelenteni, hogy a bizományi jutalékok felár, vagy százalék formájában kapják-e, illetve, hogy megbízóikkal szemben az általuk elért teljes eladási árral kötelesek-e elszámolni. A raktári készlet felvételére megállapított időpontra szállított alatt lévő árut az átvevő tartozik bejelenteni, amennyiben raktári készletének bejelentésére általában kötelezve volt.

Vágójuhok fuvardíj-mérséklése.

A budapesti vágóhidra szállított élő juhok az 1937 december 9-én kiadott 89.776. számú rendelkezés értelmében fuvardíj visszatérítésben részesülnek. Ugyanezt a kedvezményt most a szegedi, debreceni és ceglédi vágóhidakra feladott vágójuhokra is kiterjesztették, hogy ilymódon ezekről a vágóhidakról megkönnyítessék a vágott juh kivitele, másrészt, hogy a fuvardíjkedvezmény a belső fogyasztás emelkedésére is ösztönzően hasson.

A zsidótörvény telekkönyvi rendelkezései.

A hivatalos lapban folyó hó 14-én jelent meg az igazságügyi miniszternek 43.300. számú rendelete az 1939. évi IV. t.-c. végrehajtásához szükséges telekkönyvi szabályok megállapításáról. A rendelet szerint ezúttal mindenkinek, aki mező- vagy erdőgazdasági ingatlant szerez és tulajdonjogának telekkönyvi bekebelezését kívánja, büntetőjogi felelősségének tudatában írásbeli nyilatkozatot kell adnia a telekkönyvi hatóságnak, hogy a törvény értelmében nem tekinthető zsidónak. Kivétekléppen megengedi a rendelet a telekkönyvi tulajdonjognak zsidó javára való bekebelezését olyan mezőgazdasági ingatlanra, amelyet zsidó 1939. május 4-e előtt kötött jogügylettel megszerzett, de a tulajdonjogot a maga javára a telekkönyvben még nem bekebelezte be. Intézkedik továbbá a rendelet árverési vétel, vagy árverés hatályával magánkézből való eladás esetén való telekkönyvi átírásnál ugyanilyen eljárásról, továbbá a zsidó birtok minőségének telekkönyvi feljegyzéséről, ha a feljegyzés jogánatosítása iránt a telekkönyvi hatóságot a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága megkeresi. Kivételek a rendelet alól a gyár-, bányá-, ipar- vagy fürdőtelep létesítése vagy fenntartása céljára, továbbá a ház hely céljára vásárolt mezőgazdasági ingatlanok, amennyiben 600 négyzetölnél nem nagyobbak. Végül intézkedik a rendelet arról is, hogy a királyi közigazgatás és a hagyatéki bíróság mezőgazdasági ingatlanok átszállásával kapcsolatos hagyaték tárgyalásánál miképpen tartoznak eljárni.

Az ittrekedt feeskék megvédése.

A Madártani Intézet közhírré tette, hogy mivel sok helyről kapott értesítést arról, hogy ekkéskék és ittrekedt feeskék a hideg időjárás elől lakóházakban, tornácokon és lépcsőházakban keresnek reha parosával, néha tömegesen is menedéket, az érdeklődő és az állatvédelem iránt érzékkel viseltető közönségnek azt a tanácsot adja, hogy a menedéket kereső, a hidegtől és éhségtől szenvedő madarakat óvatosan, minden negyed- vagy félóránál kell kezdeni hangyatojással, liszt-féreggel vagy legyekkel megetetni és azután éjszakai pihenésre, védett helyre engedni. Ha másnap reggel vagy délelőtt napütés az idő, legcélszerűbb a feeskéket újra szabadon ereszteni, hogy maguk kereshessék meg élelmüket és szükség esetén új menedékhelyüket.

A cukorrépa után fizetendő forgalmi adók alapjául szolgáló répaár.

A pénzügyminiszternek a hivatalos lap folyó hó 14-i számában közzétett 143.437. számú rendelete a cukorrépa után fizetendő forgalmi adó alapjául szolgáló cukorrépa-árat az 1939/40. gazdasági évre métermázsánként 1-98 pengőben állapította meg.

A savanyúkáposzta legmagasabb ára.

Az árellenőrzés országos kormánybiztos 4991. számú rendeletével folyó hó 16-tól kezdve további intézkedésig a székesfehérvári területre vonatkozólag a savanyúkáposzta legmagasabb viszonteladói árát kg-kint 22 fillérben, legmagasabb fogyasztói árát pedig kg-kint 30 fillérben állapította meg.

Kétszázra emelték a téli gazdasági tanfolyamok számát.

A földművelésügyi miniszter a kisgazdák gazdálkodási színvonalának emelésére irányuló programja keretében lényegesen szaporította a téli gazdasági tanfolyamok számát. A tavaly megtartott 114 ilyen tanfolyammal szemben idén 200 tanfolyamon lesz módjukban gazdáinknak rendszeres kiképzés keretében teljesen díjtalanul olyan alapvető ismereteket szereznii, amelyek segítségével gazdálkodásukat korszerű színvonalra vezethetik.

A tanfolyamokat a gazdasági felügyelők és a szakoktatási intézmények tanárai vezetik. A tanfolyamokra elsősorban önálló gazdákat vesznek fel, hogy a korszerű gazdálkodás alapelvei minél előbb átvihetők legyenek a gyakorlati életbe. A résztvevők semmiféle díjat nem fizetnek, sőt tankönyvről, írószerekről és házipari anyagokról is a földművelésügyi minisztérium gondoskodik.

A zsidótörvény végrehajtási rendeletének kiegészítése.

A 9460. M. E. számú kormányrendelet az 1939. évi IV. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott folyó évi 7720. M. E. számú kormányrendelet 62. §-át kiegészíti azzal, hogy a LEBOSz, a Gazdák Biztosítói Szövetkezetek, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ és tagszövetkezetek, a Hansa szövetkezeti központ és tagszövetkezetek, a Nostra R.-T., a Magyar Katolikus Vállalásalap, a Magyar Katolikus Tanulmányi Alap, az Egyetemi Alap, a Mária Terézia Alap és a Budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetemi Vállalatai — ide nem értve az említett alapok, illetőleg egyetem ingatlanain haszonbérlet alakjában harmadik személyek által fenntartott vállalatokat — az említett rendelet szakaszban meghatározott előfeltételek igazolása nélkül olyan vállalatoknak tekinthetők, amelyekre az 1939. évi IV. t.-c. 12-16. és a 7720. M. E. számú rendelet 32., 39. szakaszaiban megállapított korlátozások nem terjednek ki. Kétség esetében ennek tanúsítására annak a miniszternek az igazolása szolgál, aki a vállalat felett a felügyeletet gyakorolja.

A spanyolországi utazási tilalom megszüntetése.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 21.741. számú rendeletével az 1937-ben a spanyolországi eseményekre való be nem avatkozással kapcsolatban kimondott utazási tilalmat megszüntette.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabrics Eadra.

A Gömör-Kisbontvármegyei Gazdasági Egyesület, mint a Sajóvígyi Gazdasági Egyesület jogutódja, október 15-én tartotta Törvényes évi közgyűlését. Az évi jelentés és zárszámadás elfogadása után a közgyűlés egyhangú lelkes határozattal kimondta, hogy az egyesület címét megváltoztatva felveszi a régi kereteket, átátalakul Gömör-Kisbontvármegyei Gazdasági Egyesületté és működését kiterjeszti a vármegye egész területére. Az új alapszabály elfogadása után a közgyűlés megválasztotta az elnökséget és az igazgató-választmányt. A jelölt bizottság javaslata alapján elnökké egyhangú lelkesedéssel Fodor Jenő abafalvi földbirtokost, felsőházi tagot, az OMGE alelnökét választották meg. Alelnökök lettek a törvényes eljárásból: Hámos László dr., a felelő járásból: vitéz Ors János, a rozsnói járásból: Pápezsik Audoz és a putnoki járásból: Hanvay László. Fodor Jenő elnök megköszönte a megnyilvánult bizalmat, rövid visszajelentést tett a vármegye gazdatársadalmi életére. Vázolta, miként lett a régi vármegyei gazdasági egyesület már a világháború kitörése előtt az ország egyik legnagyobb egyesületévé. A cseh megszállás idején az egyesületnek már 8000 tagja volt. Az erős gazdasági egyesületnek az államfordulat után hamarosan meggyűlt a baja a hatóságokkal. Az egyesület a gabonarekvirálások ellen tüntető felvonulást rendezett, a határemelést bizottságnak memorandumot nyújtott át, amelyben rámutatott Gömör vármegyének az anyaországtól való elcsatolása folytán beállott tartatlan gazdasági helyzetére. Ennek következménye lett az egyesület feloszlása. A megye gazdaközönsége hosszú ideig nélkülözött gazdaérdekvédelmi szervét, míg 6 évvel ezelőtt a Sajóvígyi Gazdasági Egyesület meg nem alakult. Hálát mondott a Mindenhatóknak, hogy most újra felveheti a gazdasági egyesület a régi kereteket. Fodor Jenő elnök ezután a jelenlévők lelkes helyeslése közben kijelentette, hogy az egyesület vezetésénél és irányításánál azon az utakon kíván haladni, amelyen 34 év előtt elindult. Nem olyan egyesületet képzel maga elé, ahol 100-200 gazda s ezek szűkebb bizottsága időközönként összegyűl, hogy megbeszélje a gazdasági kérdéseket. Olyan gazdasági egyesületet akar kiépíteni, amely felöleli a kisgazdák ezreit is. Számít az egyesületi munkánál a nagyobb gazdák

intelligenciájára, de sokra értékeli a kisgazdák számbeli súlyát is. Rögóta vallja, hogy a független kisgazda a nemzet legerősebb pillére. A gazdasági egyesületeknek ennek a gazdászótálynak a megerősítésén kell dolgozniuk s akkor megvan az adottságuk és létfeltételük. Ismeri a kisgazdák hibáit, de sokra becsüli jó tulajdonságaikat is, amelyek különösen az idegen uralom, a cseh megszállás alatt domborodtak ki. Kijelentette ezután, hogy a szabad társulás útján létesített gazdasági egyesületekre a mezőgazdasági kamarák mellett is szükség van, mert közvetlen kapcsolatot tarthatnak fenn a gazdákkal és így különösen azokat a feladatokat vállalhatják, amelyek az érdekelletés körébe tartoznak. A kamaráknak és egyesületeknek azonban nem szabad az „egy csárdában két dudás” szerepet betölteni, hanem teljes összhangban együtt kell dolgozniuk az ország mezőgazdaságának felvirágoztatásán.

A Csanád-Arad-Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület október 15-én Mezőegyhésen tartotta igazgató-választmányi gyűlést Sármezey Endre elnök elnöklésével. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy az egyesület székhatár vásárolt és ezzel a tagok régi vágya teljesült. Ezzel kapcsolatban jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a vármegye alispánjának a megértő szívességért, amellyel évek hosszú során át ingyen hajlékot juttatott az egyesületnek. A szakosztályok újjáalakításának lebonyolítására Nicsovics György alelnök, Raab Ervin, Szirányi Gyula és Tóth Arisztid részvételével bizottság alakult, amely a legközelebbi választmányi gyűlés elé terjeszti a szakosztályok új névsorát. A mezőgazdasági munkavállalók aggkori biztositásáról szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott rendelet módosítása iránt, valamint az öregségi biztosítás összegének felemelése iránt az egyesület felirattal fordul a kormányhoz. Elhatározták, hogy a jövedelem- és vagyonadó kivétel körül panaszokat feliratban tárják a pénzügyminiszter elé. Tudomásul vette a választmány Nicsovics György alelnök által a fohagyama és vöröshagyma forgalmáról nyújtott tájékoztatást, amely szerint most már a vöröshagyma kivitele elé akadályok nem torlódnak, míg a fohagyama intervenció vásárlását az állam kezébe vette. A vasúti mellékújak és a követési vám eltörlése, illetve átálányozással való megváltozása egyben, a sopronmegyei társasúgylet feliratához csatlakozva, az egyesület felterjesztéssel fordul a kormányhoz. A cukorrépa-termeléssel foglalkozva vitéz Purgly Emil örökös díszelnök megemlítette, hogy jövőre a gyárak több repát akarnának termelni. Erre a gazdaközönség hajlandó is, ha a megdrágult termelési költség arányában a cukorrépa ára is emelkedni fog. Elhatározta a választmány, hogy a búzavásárlás megindítását fogják kérni a kormánytól, hogy a gazdaközönség küszöbön álló különféle kötelezettségeinek elget bírjon tenni. Az Olajmagértékesítő Szövetkezetnek az olajosmagvak termelésére indított akcióját az egyesület támogatni kívánja, feltéve, hogy a juttatandó árak a jövedelmezőséget biztosítják. Tudomásul vették, hogy a földművelésügyi minisztérium őszi vetőmag-akciója során az egyesület 17 vagon búzát és 1 vagon őszi árpat közvetített tagjainak, akiknek ezenkívül számoitevő mennyiségű őszi pillangós takarmányvetőmagot juttatott. A katonai szolgálatra bevonult gazdasági családok hozzátartozóinak járandósága tárgyában illetékes helyre fordultak, hogy több, sok nehézséget okozó, aprólékosnak látszó kérdésben elvi döntést hozzanak. A vasúti tejszállítással járó munka egyszerűsítése ügyében az egyesület ugyancsak felirattal fordul a földművelésügyi miniszterhez. A képviselőházi tárgyalás alatt lévő földreformmal foglalkozva a választmány határozatilag kimondta, hogy a törvényjavaslataknak azt a szándékát, hogy a magyar föld minél nagyobb mértékben az arra érdemes, hozzáértő, tőzsgyökerez magyar kisgazdaközönség megerősítését szolgálja, valamint a kertés házhelyek juttatására irányuló intézkedéseit helyesli és mindenképpen támogatja. Ezt az állásfoglalást az OMGE, valamint a társasúgyletek tudomására hozva, felkéri őket az egyesület, hogy mindazoknak az észrevételeiknek, amelyeket a magántulajdon elvének megóvása, tisztelbentartása és a mezőgazdaság hozadékának a mostani színvonalon való további megtartása érdekében a törvényjavaslattal kapcsolatban megtenni szükségesnek vének, adjanak hangot és igyekezzenek érvenyt szereznii. Együttal kifejezést adott az egyesület azoknak az agállýainak, amelyek a földreform-

A JÓ GAZDA
TAKARÉKOS
TAKARMÁNYA

a Mezőgazdáknál előnyösen vásárolt
**LOHERE-LUCERNA
ÉS TAKARMÁNYRÉPA** magból terem!

Megrendelhető: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Telefon: 111-236

Kirendeltségek:

Debrecen
Győr
Komárom
Lepsény
Mátészalka
Nyiregyháza
Szolnok
Szombathely

Biztosítson
Magyar
(Tüz.,

Kar
Közvetítő

tervekkel kapcsolatban felmerülő szélsőséges igazgatással szemben felszínre jutnak, amelyek csak arra alkalmasak, hogy az egymásra utalt társadalmi osztályok közötti összhangot felborítsák, kielégíthetetlen igényeket támasszanak és megnehezítsék szerves és nemzetpolitikai célok érdekében álló birtokpolitika végrehajtását.

A Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja október 4-én gyűlést tartott *Dadányi Miklós* ügyvezető-elnök elnöklésével, aki bejelentette, hogy az egyesület a tél folyamán Szendrő községben háromhónapos téli gazdasági tanfolyamot rendez kisgazdái számára. A vármegye annakidején elhatározta, hogy az egri főképtalantól megvásárolja a borozkási 314 kat. holdas legelőt és azt örökberlet formájában az egyesület rendelkezésére bocsátja csikó- és marhalgelő céljaira. *Dadányi Miklós* ügyvezető-elnök bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszter jóváhagyta ezt a legelővásárlást és így lehetővé vált, hogy az egyesület tagjai ezen a legelőn legeltethessék eszköiket és növendékmarháikat. A legelő 130 csikó és 155 marha számára elegendő és a tervek szerint egy-egy gazda tíz csikót és tíz marhát legeltethet, ennél többet csak akkor, ha a létszámot a jelentkezők állatai nem töltik be. *Dénes Imre* tiltkár ismertette a legelő beruházási költségvetését, amit a választmány elfogadott. A választmány élénken megvitatta a mezőgazdasági munkások öregségi biztosításával kapcsolatban felmerült hiányosságokat és rámutatott arra, hogy miután a munkásság nincs kellőképpen felvilágosítva a saját érdekében hozott törvény előnyeiről, bizonyos ellenszenvvel viseltetik intézkedéseivel szemben. Elengedhetetlen tehát, hogy a földművelésügyi minisztérium alaposan megszervezett propagandával a munkásságot minél előbb felvilágosítsa. Az igazgatóválasztmány elhatározta, hogy a legerélyesebben rámutat a dohányjövődéknél arra, hogy az idei rossz dohánytermés miatt az alacsony dohányárak további fenntartása a dohánytermelés megszüntetésére fog vezetni. Ha a beváltási árakat nem változtatják meg, az érdekvédelmek fognak a dohánytermelés megszüntetésére propagandát indítani, mert nem nézhetik félteni a továbbra is azt, hogy a dohánykeresetek tömegei a mai dohánybeváltási árak mellett munkájukért mindössze 30-40 filléres napszámmal felérő keresetet érjenek el. A továbbiak folyamán szóváltott még azt, hogy a Futura jelenleg csak az 50 holdon aluli gazdaktól vesz át búzát. A nagyobb gazdák emiatt abba a nehéz helyzetbe kerülnek, hogy fizetési kötelezettségeiknek nem tudnak eleget tenni. Elnök megjegyezte, hogy a szükséges intézkedések érdekében megfelelő lépéseket tesz az illetékeseknél. A cselédek felmondási idejét illetően, amint az elnök bejelentette, a mezőgazdasági kamarával egyetértően abban állapodtak meg, hogy azt a törvényadta lehetőségek értelmében az egész kamara területén egységesen szabályozzák és mindenütt február 1-ében állapítják meg.

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete most tartotta IV. igazgatóválasztmányi gyűlést *Legány Ödön* m. kir. gazdasági főtanácsos elnökletével, a tagok élénk érdeklődésével. *Faber György* ügyvezető-igazgató beszámolója az egyesület tevékenységéről, ismertette azokat a feltevéseket, amelyekben a gazdatiszti kar időszerű kívánságait a kormányzathoz juttatta a vezetőség. Az egyesület a gazdasági cselédek és munkások biztosításához hasonlóan követeli a 60 éven felüli gazdatisztek és öveztegy havi 50 pengő kegydíjban való részesítését. Szerelmezi, hogy amikor az illetékes tényezők magánalkalmazotti kamara megvalósítását tervezik, megfigyeljék a gazdatiszti kamaráról. A Felvidéken sok gazdatiszti felmondás és kárpótlás nélkül bocsátanak el a tulajdonjog- és bérletmegvonás folytán. Rendezni kell a gazdatisztek nyugdíjügyét, mivel ezek még mindig nem tartoznak az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet kötelekébe. Ezután az Országos Mezőgazdasági Kamara ügyeivel foglalkozott. A közeljövőben gazdatiszti továbbképző tanfolyamot rendez az egyesület Budapesten, a mezőgazdasági egyetem támogatásával. *Elekcs Gyula* jóságigazgató a földreformnak a gazdatisztekre vonatkozó kihatásairól, *Vrana Rezső* ny. jóságfelügyelő, *Kölber László* dr. és *Faller András* főintézők, *Scherer Péter* Pál és dr. *Zsinanovits Béla* gazdasági egyesületi h. igazgató a földreform miatt állásukat veszítő gazdatisztekkel való állami gondoskodást szorgalmazták.

Biztosítson a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.
Magyar agrárintézet. Kartelen kívül.
(Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

Szarvasmarha törzskönyvi bírálatok.

A szarvasmarhatenyésztő szövetségek és egyesületek többsége most tartja az ezévi ellenőrzési eredmények alapján külemlí törzskönyveléseit. Több tenyésztetben és községben, amelyek valamely oknál fogva különös érdeklődésre tarthatnak számot, az Országos Törzskönyvelő Bizottság is kiküldöttjével képviseltette magát. Az e helyeken utóbbi időben tartott bírálatokról emlékezzünk most meg.

Győr vármegyében legutóbb a törzskönyvelő bizottság felkereste a *Szid örökösök emilházipusztai* gazdasága hazai tarka tenyésztését. A példásan vezetett, nagylétszámú tenyésztet lefejtő tenyésztetből alakult át tenyésztővé és tejhozam tekintetében első helyen áll a vármegyében. Az állomány kiegyenlítetttségű a nemes, nagyon korrekt külemlí importált „Peter” bika bizonyára fokozni fogja. — *Újmatomsok* község a Rába völgyének szarvasmarhatenyésztés terén haladó községei közé tartozik és ez a munkássága a mezőgazdasági kiállításokról is előnyösen ismert. A község lakosai most is lelkesen követik a tenyésztő szervezetek és helyi vezetők irányítását és a bizottság előtt nemcsak törzskönyvelésre szán, hanem egész törzs- és növendék állományukat örömmel mutatják be. Ennek során elismeréssel lehetett megállapítani, hogy a községi szarvasmarhaállomány jó fajtajellegének kialakítását és egyöntetűségét igen eredményesen szolgálta egy 10 éves kort elért Svájból importált jó törzsbika. A nagyrészt igazított tehének kondíciója kissé gyenge volt és a kedvezőtlen tejértékesítési viszonyok következtében a tejhozam fokozását sem erőltetik eléggé. Remélhető, hogy a község jelenlegi három jó törzsbikája, amelyek Svájból, Bábóláról, illetve Óvárról származnak, a kívánatos mélyebb, tömegesebb gazdasági jelleg kialakítását elő fogják mozdítani. A bemutatott növendékbikáknak a fiatalkori táplálása és mozgatása a jelek szerint nem volt egészen kielégítő.

Vas vármegyében *Ferenc* bajorkir. herceg *rábásömjéni* borzderes tenyésztetében is most volt a törzskönyvi bírálat. Ez hazánkban egyik legnagyobb, legrégibb eredetű és ma egyik legnagyobb állományú, igen nemes, nagy tenyésztékű és kitűnően tejelő borzderes tenyésztet. Az ez alkalommal törzskönyvbe vett, saját nevelésű bikák után tenyésztet fiatal, jó fajta- és nemi jellegű, tömeges törzsu, kiegyenlített külemlí tehének méltóan sorakoznak a nagytékű állományba. A bizottság örömmel állapította meg, hogy a múlt esztendőben a jőhírű svájci *Maggi* tenyésztetből nagy áldozatkészséggel behozott kitűnő, A/I. külemlí osztályzatú „Whisky” törzsbika kitűnően fejlődött és utána hatalmas ellési súlyú, erőteljes, jó csontozatú, kiegyenlített külemlí és jellegű borjúk származnak. A saját tenyésztésű „Alfa” és „Bazar” törzsbikák nemes fajtajellegükkel, erőteljes tömeges szervezetükkel remélhetően ugyancsak jó szolgálatot fognak tenni a tenyésztetben. — *Györmörey György* ny. főispán *intapuzsai* telivér és hazai tarka tenyésztetében a berzencei tenyésztetből származó „Quarz” bika után nevelt, jól fejlett, egészséges szervezetű tehének kerültek törzskönyvbe. A Mesterházy-tenyésztetből vásárolt több, aránylag magaskorú, kifogástalan külemlí, tömeges szervezetű tehén osztatlan elismerést érdemelt ki. Úgy ezek a tehének, valamint a *Christian Hofer* nagyhírű svájci tenyésztetéből behozott igen nemes, finom szervezetű törzsbika a tenyésztet színvonalát előnyösen fogja fokozni. — *Koltai Vidos* József kamarás, *sömjénmihályi* tenyésztetében a bizottság állományfelvételt tartott. A fejlődés biztosítására verszilárd tenyésztetből származó jó bika beszerzését ajánlotta a tenyésztetessel nagy kedvel foglalkozó tulajdonosnak. Ebben a tenyésztetben is a Mesterházy-tenyésztetből vásárolt több jó tehén talált a bizottság. — *Dömölki István* *sömjénmihályi* magas tejelőségű tehénállományának egy részénél szemmeláthatóan kimutatható a lapályvér jelenléte. Ezek mellett a pápai mezőgazdasági szakiskolától vásárolt tehének utár származó, ugyancsak jól fejlett, tömeges törzsu, nemesebb külemlí telivér tehénekkal rendelkezik. A jelenlegi, pamuki tenyésztetből származó telivér törzsbikája nemes és jó méretű. — *Berzsenyi Ádám* dr. *rózsamajori* tenyésztetében a vásárolt tehének fajtajellege még kívánni valót hagy hátra, jó tejelő jellegük és erőteljes szervezetük azonban megfelelő ápolás és takarmányozás mellett jó alapanyagot szolgáltat a továbbfejledéshez, annál inkább, mert a községi bikául is szolgáló, gyengült erőállapotú, de igen nemes, hatalmas szervezetű, a Mesterházy tenyésztetből származó jó telivér törzsbikával rendelkezik a tenyésztet. — *Nagy Imre* *cellődmölki* hazai tarka fajtajű tenyésztetében elbírált egyedek

jó gazdasági jellegűek. A továbbfejledéshez jó törzsbikára lenne szükség. — A *Szent Benedek Rend iszókjai* gazdaságának *bokodmajori* tenyésztetében tejező-jellegű, elfinomodott szervezetű tehéneket vett törzskönyvbe a bizottság. Az importált „Julius” bika nemessége, jó csontozata és szép színeződése mellett kívánatos lenne nagyobb tömegessége, az utána származó fiatal borjúk azonban így is reményt keltenek a továbbfejledésre. — *Felsőbük* *Nagy Mihály egyházashelyi* hazai tarka tenyésztetében gondosan felnevelt, ennek megfelelően jól fejlett, erőteljes csontozatú, tömeges törzsu, egészséges tehéneket vett törzskönyvbe a bizottság, amelyeknél inkább csak a kissé durva fej és néhánynál kisebb fajtahibák kellett kifogásolni. A Mesterházy tenyésztetből vásárolt, hasban importált A—II. külemlí osztályzatú nemes törzsbika mellett egy alsóki kistenyésztőtől vásárolt nagyon nemes, de nem elég tömeges telivér törzsbika van a tenyésztetben. A tenyésztet kívánatos jellegének kialakítását ezeknél előnyösebben szolgálja egy biztosan örökítő középnyag, gazdasági jellegű, jó származású bika. A bizottság nagy tetszéssel szemlélte meg a gazdaság mintaszertűen karban tartott, kikövezett zárt gazdasági udvarát, az istállókat és gazdasági épületeket, valamint a szép és gazdag gép- és eszközkészletet. — *Felsőbük* *Nagy Pál marionfapusztai* tenyésztete a tejhozam tekintetében Vas vármegye első tenyésztetei között foglal helyet. Az állomány a legjobb hazai telivér szimmentáli tenyésztetből származó törzsbikák állandó és következetes alkalmazása mellett nagyrészt fehér magyar fajtajű, kisebb részben lapály és pingzani fajtajű tehének után származik, amire utaló külemlí jelek az egyébként nemes tejelő jellegű, mélyebb testű, tömeges, jól fejlett állatoknál még itt-ott fellelhető. Az eredmények elérésében nagy része van *Krenner Elek* tőntetőnek. A továbbfejledésre reményt nyújt a Montenuovo-tenyésztetből származó nemes, hosszútörzsu, erőteljes szervezetű, nagyon jó, A—II. külemlí osztályzatú törzsbika. A bizottság érdeklődéssel szemlélte meg az egyházashelyi mintára itt is létesített, kifutóval ellátott, nagyméretű fedett trágyatelepet.

Somogy vármegyében a *Kegyes Tanítórend* orei telivér szimmentáli tenyésztetében ez alkalommal törzskönyvbe vett fiatal tehének jó fejlettségükkel, nemes fajtajellegükkel, tömeges testükkel, arányosságukkal és világos színeződésükkel jól illeszkednek bele a kiegyenlített idősebb törzsállományba. A megyeheli kistenyésztőtől az állomány kiegészítése céljából üszörkorban vásárolt fiatal telivér tehének fejlettsége nem éri el a saját nevelésű egyedekét. A törzsbikák közül a magyaróvári gazdasági akadémia tenyésztetéből vásárolt igen jó tejelő leszármazású törzsbika nagy nemességével, a Mezőhegyesről beszerzett „Roiland” törzsbika pedig kitűnő fajta- és nemi jellegével, valamint igen jó méretű, mély, tömeges törzsével, gazdasági jellegével nyerte el a bizottság elismerését. Ugyancsak nagyon tetszett a tenyésztet nagyszámú nemes és tömeges szervezetű növendékbikája. A *Kegyesrend tászári* hazai tarkafajtajű tenyésztetében mind a most, mind a régebben elbírált tehének is erőteljes, tömeges, egészséges szervezetűkkel, jó tejelőjellegükkel és ennek megfelelően jól fejlett tőgyükkel keltettek elismerést. A tejhozam fokozása céljából a tenyésztetbe a szilfajmajori gazdaságtól vásárolt nagyobb számú bonyhádi eredetű, bőven tejelő tehén állítottak be. Az orei telivér tenyésztetből származó két sötétpiros törzsbika, valamint a Svájból importált törzsbika az állomány kiegyenlítetttségét remélhetően növelni fogja. A bizottság érdeklődéssel tekintette meg a gazdaság hatalmas méretű, célszerűen átalakított tehénistállóját. — *Taszár* község kistenyésztőtől túnyomórést gondosan felnevelt, nemes fajtajellegű, pirostarka és telivér szimmentáli tehéneket vezettek a bírálobizottság elé. *Fürdős Mihály*nak, a községi körzet lelkes vezetőjének hasban importált igen nemes, az ideálisat megközelítő testméretű fiatal tehene, amely után kitűnő bikaborjú is származott, A/I. osztályzattal került a törzskönyvbe. A nagyszámú elővezetett növendékbikák fajtajellege és fejlettsége is megfelelő volt, a nyári munkák miatt elhanyagolt mozgatás háros következményei azonban sok állaton meglátszottak. A község egy finomabb szervezetű importált és egy megyeheli kistenyésztőtől vásárolt tömeges szervezetű, jó telivér bikával rendelkezik. A látott eredmények alapján örömmel állapítható meg, hogy *Taszár* község lelkes és lelkiismeretes kistenyésztői méltó helyet foglalhatnak már el a többi jőhírű, de nagyobb tenyésztő multtal rendelkező somogy megyei község között. — *Barta Pál magyaratádi* tenyésztetében erőteljesen fejlett, jó tejelő jellegű tehéneket vett törzskönyvbe a bizottság. A tenyésztet a *Pfeiffer-féle* tenyésztetből „Pilatás” bika után származó

Kanadai nyár-, dió- és egyéb puha és kemény lombfarrönköket

Közvetítők díjazatlanak.

2481

legmagasabb áron vásárol
POLLÁK JENŐ
FORNÉR- ÉS FATERMELŐ
ÚJPEST
Király-utca 68.

„Narancs fia“ nevű, igen nemes, mély, tömeges szer-
vezetű telivér törzsbikája, a már utána származó fiatal
borjúk után itélve is, a tenyészet kiegyenlítetttségét és
fejlődését igen előnyösen fogja szolgálni.

Pest vármegyében a Pestvármegyei Szarvasmarhate-
nyésztő Egyesület most tartotta törzskönyvi bírálatait
Nagykúta, Tápóbiecske községekben és az Arum R.-T.
zsigerpuszta gazdaságában. A Nagykúta bírálattal tehe-
nek általánosságban jó tejlőjellegűek, csak akondíció-
juk volt elégtelen, mert a gazdák nagy része egyáltalán
nem abrakol. A bemutatott növekedéskörülmények
fejlődés, koravén, fejlődésük első időszakában kevés
tejet kaptak és erősen visszamaradtak. Tápóbiecskén
a bírálatra felvezetett tehenek nagy része kistestű,
gyenge csontú állat volt, tejlékenységük is keveset
ígért. A bizottság mindkét helyen megtekintette
a megyei és községi bikákat, amelyek szá-
j- és körömfájásban voltak. Az Arum R.-T. zsiger-
puszta gazdaságában több kiváló tejhozamú és jó
külemű tehen nem áll ellenőrzés alatt. A növekedé-
s-állomány jórésze gyengecsontú, laza lapockájú egye-
dekből áll. A pestmegyei bírálókon az OMGE és az
Országos Törzskönyvelő Bizottság részéről Szent-Gály-
Faur Géza dr. fogalmazó, az Alföldi Szarvasmarha-
tenyésztő Egyesület Szövetsége részéről Szathmáry
Ákos m. kir. gazdasági felügyelő-gyakornok és Papp
Ambrus szövetségi főellenőr vettek részt.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Az OMGE igazgatóválasztmányának, úgy is mint a GEOSZ végrehajtóbizottságának IV. rendes gyűlése.

(1939 október 12.)

Jelen voltak Somssich László gróf elnök elnöklété alatt
v. Purgly Emil, felsőbíró Nagy Pál és Fodor Jenő alelnökök,
továbbá Balogh István, Bárányos Károly dr., v. Baskay
Gyula dr., Bethlen Pál gróf dr., Biedermann Imre báró, Borby
György, Csöndes László, Csobor László, Durók József dr.,
Debreczeni Sándor dr., Dóry Frigyes, Dóry Hugó, Éber Ernő,
Elek Ferenc, Elek István dr., Elek Gyula, Erdőhegyi Lajos dr.,
Esterházy László herceg, Faber György, farkasfalvi Farkas
Géza dr., Fischer Béla, lovag Fioch-Reghersberg Alfréd dr.,
Geist Gyula, Glaser Lajos, Groffits Gábor, Gyümörey György,
Haffner Ferenc, Hagybó-Konács Gyula, Hajdu Géza, Halász
Géza dr., Hankó Ernő, Hatvány Endre báró, Hérics-Tóth
Jenő dr., Holtscher Károly dr., Holtzwarth Ferenc dr., Hojós
Miksa gróf, Hunyady Imre gróf, Jankovich Béla József gróf,
Jeszenszky József báró, John Sándor, Jókay-Írász Miklós dr.,
Karácsány Sándor, Karl József, Kégl János dr., Kertész
Kálmán dr., Knoll Károly dr., Koós Mihály dr., Kornfeld
Móric báró, Lenek Jenő dr., Mesterházy Ernő dr., Máté Imre dr.,
Neumann Antal, Osztrólszky Miklós dr., Pálkai Béla dr.,
Polgár Béla, Pongrácz Jenő gróf, Prónay József, Purgly Lajos,
Ráth József, szentmártoni Radó Lajos, Róck Béla dr., Schramm
Ede, Simon Géza, Síró Ernő, saárdi Somssich Miklós, Surányi
János dr., Sümegh Ernő, Szalay Gyula, Széchenyi Domokos
gróf, Szegedi Pál dr., Szily Márton, Telesi József gróf, Telesi
Tibor gróf, Tóth Jenő dr., Waldáth Frigyes báró, Wekerle
Sándor dr., Wellmann Oszkár dr., Wilthen Lajos dr.

Az OMGE tisztikara részéről: Mutschenbacher Emil dr. ügy-
igazgató, Fabrics Endre h. igazgató, Konkoly Thege Sándor dr.,
Rothmeyer Imre, Rege Károly dr. és Ródl Gyula főtitkárok,
Gadr Jenő dr. egyesületi ügyész, Heródek Sándor dr., Dörschug
Tibor, Tolgyi Miklós és Wilthen Béla titkárok, Horn Artúr dr.
s. titkár, Mike János főpenztáros, Láng József főkönyvelő,
Szent-Gály Faur Géza dr. és Vermes András fogalmazók.

Távoztak részük kimentését kérték: Manninger G. Adolf
alelnök, továbbá Baltha Sándor, Baranyócs Rezső, Beliczey
Miklós, Besenbeck Alfonz, özv. Bíró Albertné, Billera Miklós,
Burchardt Béla, Rezső, Darányi Béla dr., Erdélyi Rudolf
gróf, Esterházy László gróf, Gaydhoffer István, Grábner Emil,
Gosztongyi Andor, Górfly Kálmán, Hisnyay Heinzmann
Béla, Hunyadi-Vass Gergely dr., Hardy-Dréher Béla, Hojós
József gróf, Igmány Aladár, v. Jékely Ferenc dr., Károlyi
István gróf, Kammerer Andor, Klár Jenő, Kullmann László,
Kuska István, Legány Ödön, Losonczy Elemér, Malcoms
Gyula báró, Malatinszky Ferenc, Márky Barna, Michelli
Mihály, Montenuovo Nándor herceg, Nicsovics György, Ngóry
Kálmán, Papp-Szász Tamás dr., Polgár Lajos dr., Ruzgha
Károly, Rhédey Lajos, Schell Péter báró, Szinyei Merse Jenő,
Szilassy Béla, Tarányi Ferenc dr., Telesi Béla gróf, Tolnay
Knefely Ödön, Törley Bálint, Tóth Arisztid, igazgatóválaszt-
mányi, illetve végrehajtóbizottsági tagok.

Somssich László gróf elnök a gyűlést megnyitva, üdvözlé
a nyári szünet óta első ízben egybegyűlt igazgatóválasztmányi
és végrehajtóbizottsági tagokat, majd bejelenti, hogy nap-
rend előtti felszólalásra vitéz Purgly Emil alelnök és Gyümörey
György igazgatóválasztmányi tag kért engedélyt.

(vitéz Purgly Emil napirend előtti felszólalását teljes ter-
jedelmében lapunk múlt heti számának vezető helyén közöltük.)
vitéz Purgly Emilnek, az OMGE alelnökének felszólalását
meg-megújuló lelkes éljenzés, taps kísérte.

Gyümörey György napirend előtti felszólalásában az idei
nagy gyümölcs-termelés értékesítésének kérdéseiről beszél.
Megállapítja, hogy bár voltak zökkenők a barack- és meggy-
kivétel lebonyolításánál és ennek következtében a termelői
árak igen alacsony szinten mozogtak, a rekordtermés
következtében nagy károsodás a termelőket nem érte. Remél-
hető, hogy az e nyári idény kivételi nehézségeinek tapasztalatai
tanulságai szolgálnak a szintén rendkívül nagy téli almatermés
értékesítésének megoldásánál. A visszacsatolt területekkel
igen megnövekedett az ország almatermése, amelynek érté-
kesítése jelentős gondot fog okozni a kormányban. A gyümölcs-
termelők tudatában vannak a nehézségeknek és megfelelő
propagandával kívánják a belső fogyasztást növelni. Ezt a
célt szolgálja majd a GYOE által Budapesten rendezendő
gyümölcsbemutató, amely október 27-én nyílna meg és három
hétig tartana. Összinté köszönettel és elismeréssel emlékezik
meg a gyümölcstermelők nevében a földművelésügyi minis-
térium támogatására és különösen kiemeli a gyümölcsérté-
kesítés nehéz kérdéseit szíven viselő, itt jelenlevő Bárányos
Károly dr. miniszteri tanácsos érdemét. (Éljenzés.) Kéri az
OMGE elnökségét, hogy a gyümölcsbemutató sikere érdek-
ben közreműködjen és a gyümölcsértékesítés kérdését állán-
dóan napirenden tartsa.

Elnök a felszólalásra válaszul biztositja a Gyümölcs-
termelők Országos Egyesületét a tevékenységét az OMGE
támogatásával és kimondja, hogy a gyümölcsbemutató sikere
erőteljesen a „Köztelek“ útján fogja a gazdaságosság érde-
két és fontos kérdést érintő felkeltési és a gyümölcsértékesítés
problémáit egyenként is napirenden tartani. Késztelen,
hogy az illetékeseknek igen komolyan kell foglalkozni ezzel
a kérdéssel, mert hiszen az állami támogatással és bürtönzse-
ssel telepített új gyümölcsösök rövidesen termővé válnak és így
az értékesítés gondja még fokozódni fog. Nagyon helyes utón
jár a GYOE, amiód a belső fogyasztás emelését tűzte ki
feladatául. Valóban közfogyasztású cikké kell tenni az almát,
de nemcsak a városban, hanem a faluhelyen is, mert hiszen
az alma vitamintartalmánál fogva elsőrendű népelelmezési
cikk lehetne.

Elnök ezután napirendre terve, felkéri Mutschenbacher
Emil dr. ügyvezető-igazgatót a tárgysorozat ismertetésére.

Szövetségi ügyek.

A múlt végrehajtóbizottsági gyűlés jegyzőkönyvének bemu-
tása, hitelesítése, két jegyzőkönyvhitelesítő kijelentése.

Ügyvezető-igazgató bemutatja a múlt végrehajtóbizottsá-
gi gyűlés jegyzőkönyvét, amelyet — miután az a „Köz-
telek“, lapban teljes terjedelemben megjelent — a végrehajtó-
bizottság bemutatottának tekint és hitelesít. A mai gyűlés
jegyzőkönyvének hitelesítésére Hojós Miksa gróf és Tóth
Jenő dr. végrehajtóbizottsági tagokat kéri fel.

Üdvözlések, részvétinyilvánítások, köszönőlevelek.

Ügyvezető-igazgató bejelenti, hogy az egyesület részéről
üdvözölte az elnökség Vargha József dr. műgyétemi tanárt,
iparügyi miniszterre történt kinevezése, Telesi József gróf,
v. b. t. l.-t. a Pestmegyei Gazdasági Egyesület elnökét 80-ik
életévének betöltése, Baranyai Lipót, a Magyar Nemzeti
Bank elnökét m. kir. titkos tanácsossá történt kinevezése,
Nusser János dr.-t földművelésügyi miniszteri államtitkárrá,
vitéz Fücsöy Utlaryk Béla dr. ny. főispánt földművelésügyi min.
osztályfőnökké történt kinevezése, Dobrossi Sándor dr.
miniszteri osztályfőnököt a M. Kir. Központi Statisztikai
Hivatal elnökévé történt kinevezése alkalmából. Üdvözölte
továbbá az elnökség Faltinger Sándor dr. miniszteri osztály-
főnököt, a Magyar Dohányjövődéki Központ igazgatóját a
Magyar Erdemrend Középkereztjével történt kitüntetésé,
Kádus Károly dr.-t iparügyi államtitkárrá történt kinevezése
és Quandt Richárdot a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgató-
ját kincstári főtanácsossá történt kinevezése. Hagybó-Konács
Gyula, igazgatóválasztmányunk tagját a Felsőház tagjává
történt megválasztása, Rosta János dr. székesszék tanács-
nokot 50-ik születésnapja, Mesterházy Ernő dr., egyesületi
tanácsost fia házasságkötése, Beliczey Miklós igazgató-
választmányi tagot Békés vármegye főispánjává történt
kinevezése, Kulán István mezőgazdasági kamarai igazgatót
és Zsóry Lajos ny. főszolgabíró m. kir. gazdasági főtanácsosi
címmel történt kitüntetésük alkalmából. Üdvözölte végül
Szecseky Ivánt, a Pátria vezérigazgatóját m. kir. kormány-
főtanácsossá történt kitüntetésé, Koszob Bálint dr. minis-
zteri tanácsost, az árellenőrzés országos kormánybiztosává
történt kinevezése, Vuchelich György m. kir. gazdasági
főfelügyelőt a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara igaz-
gatójává és Bertalan István dr.-t a GYOSZ igazgató-helyet-
tesévé történt megválasztása alkalmából.

Összinté részvét hangján emlékezett meg ezután a vég-
rehajtóbizottság az ügyvezető-igazgató előterjesztésére Telesky
János v. b. t. l. volt pénzügyminiszter, Jankovich Béla v. b. t. l.
volt kultuszminiszter, fejérmegyei földhírtokos, Sigmond
Elek dr. a „Köztelek“ lap volt rovatvezetője, Szimold Richárd
végrehajtóbizottsági tag, Baráth Zoltán az Országos Föld-
hitelesítési igazgatója, Puskaitz József békéscsaba megyei föld-
hírtokos, az OMGE volt alelnöke, Gadr Vilmos dr., az egyesület
ügyészenek édesatyja, Krolopp Alfréd ny. gazd. akad. igaz-
gató, a „Köztelek“ lap volt munkatársa és Badics Ferenc
dr. miniszteri tanácsos, Badics József dr., a Mezőgazdasági
Múzeum igazgatója édesatyjának elhunytá alkalmából.
Ügyvezető-igazgató végül tudomásulvételre bemutatja az
egyesülethez érkezett köszönő leveleket.

A végrehajtóbizottság a bejelentéseket jóváhagyólag
tudomásul veszi.

Elnök indítványozza, hogy miután a napirenden szereplő
4., 5., 6. és 7. tárgysorozati pontok egymással szerves össze-
függésben vannak, azok együttesen tárgyalassanak.

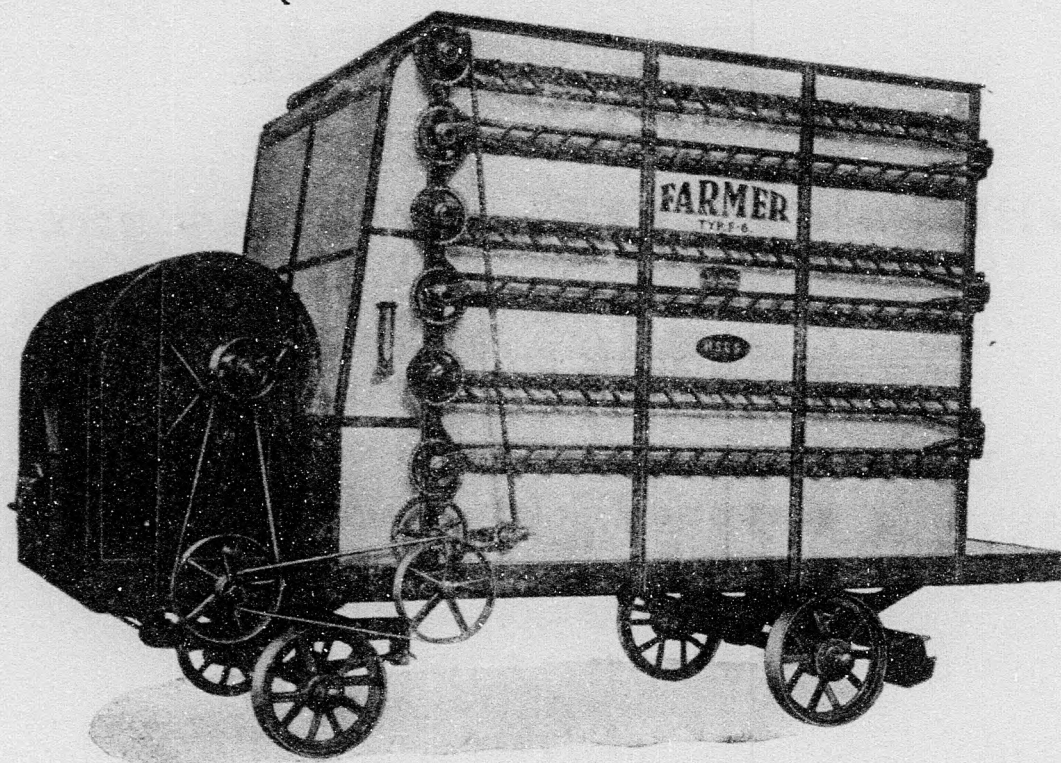
Miután az elnöki indítványhoz a végrehajtóbizottság hozzá-
járult, Elnök felkéri ügyvezető-igazgatót, beszámolójának
megtartására.

Jelentés a mezőgazdasági helyzetről és az újabb mezőgazdasági
vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről, a kis-
hasznóbirtékek alakításának és hazahelyi szerzésének elő-
mozdításáról szóló törvényjavaslat, miniszteri leiratok, társ-
egyesületi átiratok, a Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség
felhívása

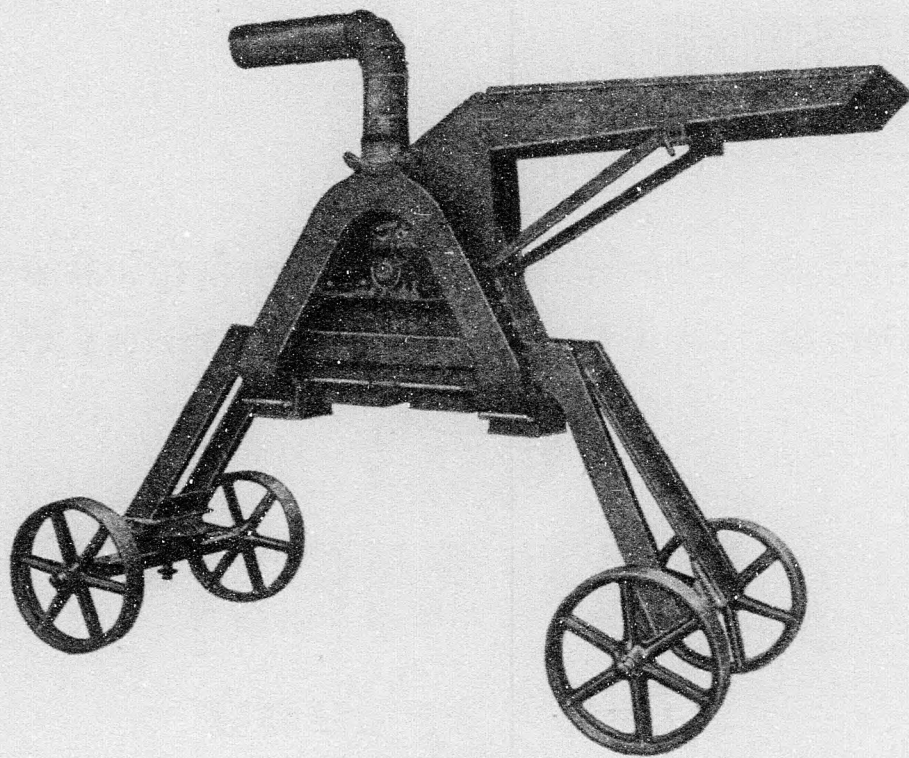
Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgató beszámolója
elején utal arra, hogy egy éven belül három ízben esett át
Magyarország külpolitikai helyzetén, ami nemcsak
az idegeknek, hanem a gazdasági erőnek is komoly teher-
próbát jelentette. A magyar mezőgazdaság ezt a teher-
próbát jól kiállította, de annál nagyobb sajnálkozással látja,
hogy Európa egyes államai, mielőtt még a két évtizede be-
fejett világháború rettenő gazdasági és politikai követke-
ményeit kivehetették volna, újabb háborús bonyadalomba
sodródtak. A versaillesi békeparancs alkotta határok meg-
semmisültek és éltre-halálra menő harc készült megindulni
a „proletár“ és „kapitalista“ államok között. Mert a német
kancellár megállapítása szerint a két államcsoport között
teljesen igazságtalanul történt a földi javak elosztása és
a gyarmatok, nyersanyagok és onellátási lehetőség hiányában
szenvető országok népeinek is joguk van a megjelöltéshoz,
tehát joguk van ahhoz, hogy a maguk „gazdasági életterét“
a maguk megjelöltésének biztosítására használhassák ki.
Annál inkább érvényesíteni kívánja a német birodalom ezt
a követelését, mert hiszen a versaillesi békeparancs óta
az európai államok erőviszonyában olyan eltolódás állott be,
amelynek nyomán az európai államok közötti viszonyok vilá-
gháború utáni elrendezésének is meg kell változnia, vagyis
hozza kellene simulnia az új erőviszonyokhoz. A párisi körü-
nyéki „szerződéseket“, mint arról mi magyarok is szomorú tanúságot
tehetünk, a világháborút elvesztő államokra és nemzetekre
erőszakosan rákényszerített egyoldalú hadifői parancsok,
nem pedig megegyezőes békek voltak. Amint tehát a két
évtizeddel ezelőtt elnyomott népek újból erőre kaptak,
nagyon természetes, hogy igyekeznek büntelmeket szétörö-
míteni a rájuk nehezedő kényszer-rendelkezőségeket lerázni. Az olasz
nemzet vezérének a béke megmentésére irányuló kísérletei
sikertelenek maradtak s e percben úgy látszik, hogy a végszet
már nem lehet pusztító rohanásban megállítani. Pedig a jövő-
háború előreláthatólag még sokkal szörnyűbb pusztulást fog
előidézni, mint a világháború, mert hiszen a középkori tatár-
járás példájára a szó szoros értelmében mindenkinél mindenki
ellen való ördöklő harcra lesz. Ez a jövő háború fegyvereket
és fegyvertelen polgárokat, agókat, nőket és gyermekeket
egyaránt nem fog semmiféle kímélésben részesíteni és óriási
pusztító hatásúvá fejlesztett fegyverrel a kultúra minden
értékét alkotását, a műszaki haladásnak minden nagyszerű
vívmányát kész lesz könyörtelenül a maga hadicéljai érdeké-
ben elpusztítani. Ilyen körülmények között a világgazdaság
természetesen még több korlátra és áthághatatlan akadályba
ütközik, mint eddig, viszont az egyes országok onellátási
kérvényei még követelődő erővel jelennek meg. Bizony a
háborúban részt nem vevő semleges országokat, habár elkerül-
hetik a verést és gazdasági értékeik pusztulását, szintén
súlyos áldozatokkal terheli a határaikon túl folyó háború.
Hiszen ezek is felemelt létszámú hadsergét kell, hogy tart-
sunk önévédelmi szempontból, tehát több-kevesebb munkaelő-
kénytelenség elvonni a gazdasági életről, míg termelésüket
a szükséges nyersanyagok, vagy más áruk behozatalának
nehézségei, feleslegük értékesítését pedig a nemzetközi forgalmi
nehézségek békítják meg. A világháború egyik-másik semleges
ország részére még számottevő anyagi hasznot jelenthet,
a jövő háborúban azonban — féltő — nem lesznek többé
nyertesek, hanem mindenké, az egész emberiség, a polgárosodás
és a gazdasági jólét csak veszítbel rajta. (Ügy van!)

Ilyen nyomasztó körülmények között vizsgálva mezőgazda-
ságunk helyzetét, megállapíthatjuk, hogy az idei év tavaszán-
nak rendkívül kedvező terméskültségei, sajnos, csak részben
váltak valóra, mert a megelőző évvel kb. azonos gabonater-
mést és kapások, a takarmányfélék s a különféle kereskedelmi
növények jóval gyengébb eredménye követte a szárazság
miatt, amihez járult még az állattartás, főként az állathiz-
lalás kedvezőtlen helyzete a folyó év első felében. Így a meg-
előző évhez képest a mezőgazdaság jövedelmességében alig
mutatkozik további javulás, mert a termelés költségei lényeg-
esen emelkedtek, amivel az értékesítési lehetőségek ala-
kulása nem tudott minden léten lépést tartani. Az őszi munká-
kat a rendkívüli viszonyok dacára nagy erőfeszítéssel igye-
keznek a gazdák elvégezni és a hatóságok részéről általában
megértéssel találkozunk, amiód a termelés folytonossága
és biztosítása érdekében lépünk fel különféle kérésekkel
és javaslatokkal. A terményárak alakulása olyan, hogy azokban
a termelési költségek fedezetet találnak s az állattaral ala-
kulásában is javulás mutatkozik, amennyiben a német-
országi hizottmarha kivételi kontingens felemeltetett, az egy
éven át szünetelt olasz szarvasmarhákivételi kontingens pedig
ismét az előbbi évi 55 ezer drb-ra állítottott vissza. A jövőben
tehát a szarvasmarhahizlalás a drága takarmány dacára ismét
kedvezőbb kilátásokkal bíztat s ugyanez áll a sertéshizlalásra

Kisgazdák! Uradalmak! Ipari hízialók!
A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., BORÁROS-TÉR 1.
Bpesti szállítványok címzendők: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Bpest-Ferencváros-Marhavásártér. Sertéseknél: Bpest-Ferencváros-Sertésvásártér.
az állatértékesítés minden ágazatában a legkedvezőbb feltételek mellett áll a gazdatársadalom rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyész-, haszon-, hizott állat, valamint beállítani való szülő és szarvasmarha vételével, eladá- sával és bizományi értékesítésével.
Hízialási hiteleket folyósít kedvező feltételek mellett. Mindennemű állatkitvítelt a legelőnyösebben bonyolít le. Sz k é r t ő t meghívásra a helyszínre küld.
Távlatcím: „Hangya Budapest“
TELEFONOK: Központ: 18-13-29, 18-78-90
Ferencvárosi sertésbizományosság: 13-27-13
Újpesti sertésbizományosság: 29-55-84
Ferencvárosi marhabizományosság: 18-13-29

HOFKERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTHMAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 57. TELEFON: 1-295-94**A hazai mezőgazdaságnak, a terménykereskedelemnek és malmoknak régen érzett hiányát pótolja a****HSCS****„FARMER“****„F-6“ típusú****TENGERISZÁRÍTÓGÉP**

mely a nagy nedvességtartalmú új tengerit
KEVÉS KÖLTSÉGGEL, MELLÉKÍZ- ÉS SZAGMENTESEN
 gyorsan szárítja és így az azonnal
ÖRÖLHETŐ, SZÁLLÍTHATÓ és EXPORTKÉPES

HSCS

„ZENIT“

szab. villakalapácsos egyetemes gazdasági

örlőgép

**alacsony fordulatszáma,
erős megépítése,
kis erőszükséglete,
nagy teljesítménye**

folytán

a legtökéletesebb örlőgép

Vaskiválasztó

Porzásmentes

Stabil és kerekre szerelt kivitel

is, míg a juht
sége.

A tárgyszo
Szövetség átl
ban megtartot
ség közgyűlés
búzapiac és a
kívánatos vol
és újabb nem
a búza terme
szabályozható
egyarant érde
ség e határo
kérte fel a
búzaegyezm
valóban me
tunkból is, a
sajnos, nem
hívásának, a
(Helyesítés.)

A búzák
jelentőségü
illetékes es ne
sal való feun
ban különfele
hatósági rend
állami támog
szüntetéséről
kezelni és min
hogy a búzate
kivittől
hogy ugyan
eltérő termés
várható ered
semmiesetre
esetén még a
Fgyelemben ve
óta nem mul
örvendetés fe
dés, hogy a
mert egyes vi
búza termel
jelentene. A
eredménye k
kínálat, a re
leginkább es
vábbá egyes

A búza ára
mely a term
hasznos is bi
gazdasági ter
üzemeknek k
mennyel pótl
(Helyesítés.)
háruló terhet
azt, mert
Magyarorszá
a múlt évről
megnöveked
ki, 10 millió
búza vár kiv
jelentős rész
ban, Svajcban
világpiaci ár
7 pengőre tel
földi arszinve
ezen a világn
belföldi arat
állomáson q-
ár q-ként 4-
ban búzánk
kivitt búzán
tett ki a raf
kivitelnél is
az egész búz
lett sem jele
pedig az egé
sát megalap
meg is követ
zete nem ren
dat a búzate
oljatalnak

Bar eddig
sikerült a há
segúnket, m
a háborús g
ségnek köze
A mezőgazd

C
40

is, míg a juhtartás a gyapjúárak elégtelensége miatt veszteséges.

A tárgysorozatban szerepel a Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség átirata, amely a folyó évi június havában Drezdában megtartott Nemzetközi Gazdakongresszusnak és a szövetség közgyűlésének azt a határozatát közli, hogy a nemzetközi búzapiac és a búzaárlakulás kérdéseinek megoldása érdekében kívánatos volna egy nemzetközi búzaártervezlet egybehívása és újabb nemzetközi búzaegyezmény létesítése. Ennek révén a búza termelése, nemzetközi forgalma és árlakulása volna szabályozható, ami a búzakereskedés és a búzakereskedők egyaránt érdekében áll. A Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség a határozatban a magyar kormányval való támogatására kérte fel egyesületünket. Kétségtelen, hogy ilyen nemzetközi búzaegyezmény megkötése, kivált ha azt a csatlakozó országok valójában meg is tartanák, nagyon fontos volna a mi szempontunkból is, azonban az időközben megváltozott viszonyok, sajnos, nem kedveznek ilyen nemzetközi értekezlet egybehívásának, a helyes tervet tehát el kell tennünk jobb időkre. (Helyeslés.)

A búzakereskedés azonban magyar vonatkozásban is nagy jelentőségű, mert hiszen nálunk is sok szó esett éppen az idén illetékes és nem illetékes részről a búzaárak állami támogatásával való fenntartásának költségei voltáról. Ezzel kapcsolatban különféle javaslatok merültek fel a búzavetésterületnek hatósági rendelkezésekkel való csökkentéséről és a búzakereskedés állami támogatásának részben, vagy egészen való megszüntetéséről. Az előadó szerint ezt a kérdést óvatosan kell kezelni és minden oldalról meg kell vizsgítani. Mert ha igaz is, hogy a búzavetetés további kiterjesztése egyre növelhető kivitelezésig, viszont számításba kell venni azt is, hogy ugyanakkora búzavetésterület egyes években nagyon eltérő termésreménytel adhat, tehát a kedvezőtlen évek várható eredményével is számolni kell és a búzavetésterület semmiesetre sem csökkenthető annyira, hogy rossz termés esetén még a belföldi szükséglet se legyen fedezve. Ezenkívül figyelembe veendő az is, hogy búzavetésterületünk évek sora óta nem mutat lényeges emelkedést, eltekintve a múlt évi örvéndetes felvidéki területgyarapodástól. Az is fontos kérdés, hogy a búza helyett milyen terményre lehetne áttérni, mert egyes vidékeken és talajok különösen alkalmasak minőségű búza termelésére, ahol erről letérni nemzetgazdasági kárt jelentene. A pótlásul ajánlott termények közül a zab termésreménye bizonyítatlan és könnyen bekövetkezhetik túlkínálat, a repce és a len jövedelmezősége is kétséges, tehát leginkább csak kukorica- és kukoricaról lehetne szó, továbbá egyes vidékeken a sorárpatermelés is fokozható volna.

A búza ára azonban ökvetetlenül olyan színvonalon tartandó, mely a termelési költségeket fedezi és mérsékelt termelői hasznot is biztosít, mert hiszen a búza ára valamennyi mezőgazdasági terményünk áralkulását irányítja és a gazdasági érzékeny búzából eredő jövedelmét nem könnyű más terménnyel pótolni, gondos előkészítés és kellő átmenet nélkül. (Helyeslés.) Ami pedig a búza árának tartásából az államra háruló terhet illeti, az idei évben legjobban mérlegelhetjük azt, mert hiszen a visszaesett felvidéki részekkel együtt Magyarország egész búzatermése kevesen 30 millió q-ra tehető a múlt évről áthozott készletek figyelembe vételével s így a megnövekedett belső fogyasztási szükséglet leszámítása után kb. 10 millió q, tehát az előző évekkel nagyjából mennyiségű búza vár kivétel útján való értékesítésre. Ennek a feleslegnek jelentős részét már sikerült is Németországban, Olaszországban, Svájcban és Görögországban elhelyezni. És habár a búza világpiacon a hivatalos árfolyamon átszámítva csak kb. 7 pengőre tehető q-ként, vagyis kb. 13 pengővel van a belföldi árszínvonal alatt, az általunk kivitt búzamenyiség nem ezen a világpiacon áron értékesül. Németország u. i. a teljes belföldi árat számolja el. Olaszország pedig Postumia határállomáson q-ként lerögzített 65 lírás árat fizet, amely utóbbi ár q-ként 4-5 pengő ráfizetést von maga után. Svájc BUCHS-ban búzákat 11-15-11-40 svájci frankért vette át, az oda kivitt búzamenyiség után tehát q-ként kevesen 12 pengő tett ki a ráfizetés, amely a kisebb mennyiségű görögországi kivitelnél ismét lényegesen kevesebb volt. Végeredményben a kivitel ismét lényegesen nagy búzafelesleg mellett sem jelent 30-35 millió pengőnél több költséget, márpedig az egész magyar mezőgazdasági terményeinek áralkulását megalapozó kielégítő búzaár mindenestre megér s talán még is követel ekkora ártól, míg a búza világpiacon helyzete nem rendeződik. Természetesen ez nem jelent propagandát a búzatermelés fokozása mellett, csupán a kérdés minden oldalának feltárása szükséges a helyes döntés előtt. (Helyeslés.)

Bár eddig s Isten adja, hogy ez továbbra is így maradjon, sikerült a háborús viszonyok közepette megőriznünk semlegeségünket, mégis számos vonatkozásban rá kellett térnünk a háborús gazdaságra, ami a szabad gazdasági tevékenységnek közérdekből való sokoldalú megszűntetését jelenti. A mezőgazdasági termelést ezek a korlátozások megiehetően

megnehezítették. A kormány rendelkezett a bevonult gazdasági családok hátramaradottainak családi segélyéről s kimondta, hogy akik családi segélyt kapnak, azoknak a gazda nem tartozik készpénz- és terményjárandóságot fizetni, míg a földjárandóság, állattartás, tejjeladás és lakás évezetében a hadbavonultak eltartására szoruló hozzátartozói megmaradnak. Rendeletileg szabályoztatták a hadi célokra igénybevétt fogatokért és igákért fizetendő törlesztések és használati díjak, gondoskodás történt a szükséges munkacsoportok biztosításáról, szabályoztatták a termelés folytonossága érdekében a behívások és felmentések rendje s ezenkívül még számos más rendeleti intézkedés is történt, amelyeket a „Köztelek” lap hasábjain az OMGE esetenként mindenkor a gazdaságosság tudomására hozott. Meg kell még emlékeztetnünk arról, hogy amidőn a vámörési díj emelésére irányuló kívánság került szóba, az OMGE ez ellen állást foglalt, mert az állandósított búzaár mellett a vámörési díj mai magasságát elengedőnek tartja. Szóva kell tennie a leventeoktatás terén az egyes vármegyékben újonnan életbe léptetett módosító rendelkezést. Eddig ugyanis a leventeoktatás országsszerte vasárnap délelőtt volt s azután a leventéket csoportosan vezették istentiszteletre, délutánjuk pedig szabad volt. Ehelyett most az egyes törvényhatóságok a leventeoktatás idejét a hét különböző napjainak egyikére, hol délelőtre, hol délutánra állapították meg, ami kivált most, amikor annyi sürgős gazdasági munka vár elvégzésre s ehhez bizony a leventék közreműködése is nagyon szükséges, nagy kárt és hátráltatást jelent. De nemcsak a munkától vonja el ez az újítás a leventeköteleseket, hanem amennyiben a gazdasági családok, vagy a summások között is vannak leventeköteleseket ifjak, ezek a gazdájuk által megfizetett kötelező munkaidőjüket kénytelenek elmulasztani, a gazdának pedig a honvédelmi törvény 172. §-a értelmében nincs joga bérlevonásra. Azt javasolja, az előadó, tegyen az OMGE lépéseket a földművelésügyi és honvédelmi minisztereknél, hogy a leventeoktatás időpontja ismét vasárnap délelőtre helyeztessék át, vagy legalább is, hogy november közepéig a hetköznapon leventeoktatás a gazdasági munkák sürgőssége miatt függesztessék fel. Másik méltányos kérésünk pedig az volna, hogy az egyes gazdaságok által szegődő munkásoknak kiadni szokott szegődőmunkásoknak elkészítésére szükséges bormennyiség oldassék fel a zár alá vétel előtt, hogy a téli időjárás beállta előtt, ezek a csizmak elkészíthetők legyenek. (Helyeslés.)

Ami a kormány által az OMGE-nak véleményezés céljából megküldött birtokpolitikai javaslatot illeti, azt a sürgősségre való tekintettel az igazgatóválasztmány által kiküldött és a javaslat elbírálására felkért agrárpolitikai és törvényalkotási bizottság tárgyalta le, amelynek állásfoglalását az OMGE emlékiratba foglalva eljuttatta a kormányhoz és megküldötte az igazgatóválasztmány tagjainak is. Napirend előtti felszólalásban vitéz Purgly Emil alelnök annyira behatóan foglalkozott ennek az emlékiratnak a vezetőgondolatával, hogy a maga részéről feleslegesnek tartja az emlékirat újabb ismertetését, kivált mint hogy feltette, hogy az igazgatóválasztmány tagjai azt amúgyis áttanulmányozták. Hangsúlyozza, hogy az OMGE ezzel az emlékirattal nem foglalt állást a kormány földbirtokpolitikai célkitűzése ellen, hanem feltevése tudatában vette meg azokat a javaslatokat és észrevételeket, melyeknek figyelembevételét szükségesnek véli, hogy a helyes földbirtokpolitika hármas célja megvalósulhasson. E hármas és egyformán közérdekű cél pedig az, hogy a törvényjavaslat alapján bekövetkező kiserletekhez, házhelyekhez, illetve földtulajdonhoz való jutások ne csökkentés, hanem javítások és fokozások a termelést, másodsor, hogy a felszántandó, illetve bérbeadandó föld az állami és társadalmi közérdek szempontjából kívánatos és a földművelésben járatos kezekbe jusszon, végül, hogy közérdekből igénybevétt földjeért volt tulajdonosa teljes és értékálló kárpótlást, eddigi munkakalkulát elvesztett munkái pedig családi otthont és újkénykeresési lehetőségeket kaphassanak. (Általános helyeslés.)

Ezután az ügyvezetőigazgató az államháztartási helyzetéről, a megnövekedett állami szükségletekről és az idén országsszerte bekövetkezett nagyarányú adóemeléséről szólt. Az adófelzárkóztatás bizottságok hívatás, hogy ott, ahol túlzott vagy aránytalan kivételek történtek, igazságot tegyen, mert az adóterhek túlzott és a teherbíróképességet meghaladó fokozása az adóalanyok tönkretételére vezet, holott a helyes adóztatási politikának az adóalanyok megtartására és az adóterhek arányos megosztására kellene törekednie. (Helyeslés.) Szóva tette még, hogy a beruházási hozzájárulás kivételese kapcsán az elsőfokú döntőbizottságok határozatai ellen beadott fellebbezések elbírálására hívatott I. Országos Döntőbizottság annyira túl van halmozva, hogy tagjainak megfeszített és polgári hivatások elhanyagolására kényszerül munkássága dacára, még csak a fellebbezéseknek egy töredék részét sikerült eddig letárgyalnia. Ez annál méltánytalanabb a feljére nézve, mert a döntésig a beruházási hozzájárulást

az általuk sérelmesnek vélt megfellebbezett összegben kell fizetniük. Ezért a bizottság már tavasszal kérte több döntőbizottság szervezését az összetörölködött munka megosztása céljából, de ez a kérés mindmáig elintézetlen. Az OMGE annak idején a közigazgatási bíróság hatáskörébe kívánta volna a fellebbezéseket utalni s a kormány a gyorsabb elintézés érdekében ragaszkodott a zsűrirendszerhez. Ha tehát ezt a rendszert fogadtatta el a törvényhozással, akkor gondolkodnia is kell arról, hogy az a kívánt célnak meg tudjon felelni. (Helyeslés.)

Ezután az ügyvezető igazgató még külkereskedelmünk alakulását ismertetette s megemlítette, hogy a folyó év első nyolc hónapjában behozatalunk 326-5 millió pengőt, kivitelünk pedig 391 millió pengőt tett ki, vagyis 64-5 millió pengő a folyó év kétharmadrészének kivitt feleslege. Az 1938/39. gazdasági évben pedig kivitelünk értéke 552-8 millió pengő volt, ami az előző évvel szemben ugyan csak 1-1%-os emelkedést mutat, de növénytermesztésünk és állattenyésztésünk kivitelére ebből 398-3 millió pengő esett, ami az előző évvel szemben 40 millió pengős emelkedést jelent. Így a múlt gazdasági évben csaknem 100 millió pengő ellenértékét hozott az országba gabonakivitelünk és közel 30 millió pengőt, még pedig túlnyomórésztben valutát biztosított hűvelyes és magkivitelünk. Főzék- és gyümölcskivitelünk értéke ugyancsak közel 18 millió pengőre nőtt együttesen s természetesen nagy összeggel szerepel kivitelünkben az élőállat, vágottállat és állati termék, az élő és leölt baromfi, a libamáj és zsír, valamint a tojás és a toll is. Hogy ezáltal kivitelünk a háborús forgalmi korlátozások következtében miként fog alakulni, azt előre nem tudhatjuk, a folyamatban lévő, most befejezett külkereskedelmi tárgyalások azonban kedvező eredménnyel bíznak. Külkereskedelmi forgalmunk kedvező irányú fejlődése annál kívánatosabb volna, mert csak ez, valamint a belső piac vásárlóképeségének és fogyasztásának további fellendülése biztosíthatja a mezőgazdasági népesség anyagi megerősödését, ami a reáparáló közterhek elviselhetőségének előfeltétele. (Ugy van!)

A mezőgazdasági termelés folytonosságának és zavartalanításának biztosításához az állam, valamint a mezőgazdasági érdekképviseleti szervek és maguk a gazdák is megtesznek minden lehetőt. Ebben a tekintetben kívánatos a minél teljesebb és összehangzottabb együttműködés, mert is szükséges volna, hogy a földművelésügyi minisztériumban a mezőgazdasági kamarakkal tartott időszakonkénti megbeszélésekbe a szabadtársuláson alapuló gazdaszervezetek is bevonassanak. Hiszen a közvetlen eszmecsere és egyes kérdések rövid úton való megvitatása lényegesen gyorsítja az ügyek intézését és lehetővé teszi a kölcsönös felvilágosítást és tájékoztatást. Az OMGE a maga részéről mindenkor és esztől is készséggel áll a kormányzat rendelkezésére, csak a hívó szót várja. (Helyeslés.)

A helyes intézkedéseken kívül a nyugodt és eredményes termeléshez biztonság és nyugalom is kell. Ezt a nyugalmat nem szabad semmiféle politikai igazgatási veszedélytetni, mert a biztonságérzet hiánya lehetetlenné teszi a belterjes gazdálkodást s a szükséges beruházások elmulasztását vagy elhalasztását vonja maga után, amivel csökkentti a munkaadókat, holott minél nehezebbek az idők, annál több s annál megfeszítettebb munkára van szükség. Magyarországról azt írják a külföldön, hogy a béke és nyugalom születte. Adná Isten, hogy valóban az is maradhatna, de nem a tespedő nyugalom, hanem a nyugodt viszonyok között alkotó, építő, fejlesztő, a termelést gyarapító zavartalan munkát! Egyetlen percre sem szabad arról megfeledkezni, hogy a mezőgazdasági termelés munkája — honvédelmi munka, mert hiszen az ország ellátását, a fogyasztási szükségletek kielégését, az ország gazdasági függetlenségét van hivatva biztosítani. Eppen ezért mint honvédelmi munkát kell kezelni és megbecsülni s a termelés érdekeinek védelme legyen az egész vonalon egyenértékű az ország egyetemes érdekeinek biztosításával! Erre irányul az OMGE egész működése is, amelyhez a most kezdődő egyesületi évben fokozott mértékben kéri az igazgatóválasztmány, a végrehajtóbizottság és az egyesület minden tagjának, a magyar gazdaságszolgálati összességének és a kormányzatnak segítségét és támogatását. (Általános helyeslés, éljen és taps.)

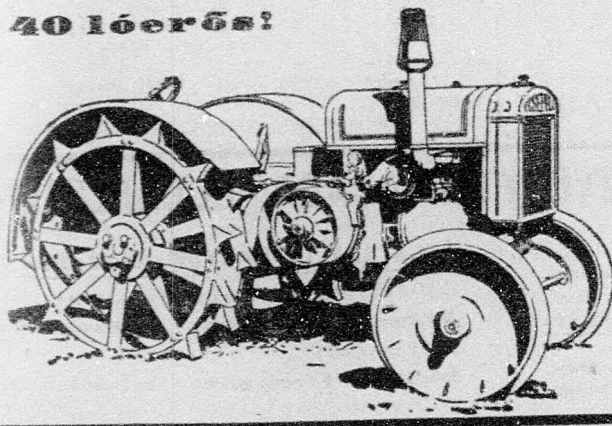
Az elnöklést felsőőr Nagy Pál alelnök veszi át, aki felkéri a végrehajtóbizottsági tagokat, hogy az ügyvezető-igazgató előterjesztéséhez hozzászóljanak.

Teleki József gróf csak egészen röviden kívánja a végrehajtóbizottság törelmét igénybe venni és v. Purgly Emil alelnök napirend előtti felszólalásával kapcsolatban kijelenti, hogy azzal minden tekintetben egyetért és a kormány által az egyesületnek véleményezés céljából megküldött földbirtokpolitikai javaslatot csak akkor fogadja el, ha azon az ügyvezető-igazgató által ismertetett és az OMGE állásfoglalását kifejező módosítások megtörténnek.

Fodor Jenő alelnök a visszacsatolt Felvidék dohánytermék gazdáinak panaszát teszi szóvá a dohánybeváltási árak elég

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!

40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

G y á r t j a: WEISS MANFRED Acél-, Féműve R.-T., CSEPEL

Eladási központ: AGRÁRGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126-681

Budapest, V., Szent István-körút 12

Sürgőnycím: Agrobudapest

telensége miatt. A jelenlegi beváltási árak egyáltalában nem elegendik ki a gazdákat, mert ezek mellett a felvidéken alig lehet feles dohánkertészeket kapni. Kéri az elnökséget, hogy tegyen lépéseket a pénzügyminiszternél a termelőköt is kielégítő dohánbeváltási árak megállapítása érdekében.

Kégl János dr. vitéz **Purgly Emil** napirend előtti felszólalásával foglalkozva és azt méltatva megállapítja, hogy az elhangzott okfejtések nem a vagyontól féltő birtokok, hanem felelőssége tudatában levő hazafi szavai voltak. Maga részéről csak akkor látja helyesnek és megállapítottnak a földbirtokpolitikát, ha annak egész szelleme azt célozza, hogy a föld rosszabb kezékből a jobb kezébe menjen át. A másik főkövetés, hogy miután a birtokpolitika általános nemzeti, vagyis közérdek, akkor annak terhet is egyetemesen a köznek kell viselnie.

Karácsonyi Sándor, mint a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület alelnöke, mindenben csatlakozik **Purgly Emil** napirend előtti felszólalásához és különösen osztja nézetét abban a megállapításban, hogy az előző reformok tanulságait nem vonták le és így nagy reményeket fűznek a reform eredményéhez, holott ha a saját vidékét vizsgálja, az igénylők szemlélésében és képességeiben nem lát garanciát a föld jobb megművelése és így a magasabb hozam elérése tekintetében. Tiltakozik a nyakló nélküli földosztás jelszava ellen és sikert csak a földbirtok szövetkezeteinek működésétől tud várni, ahol a szövetkezeti tagjai egyetemlegesen felelősek a bérleti feltételek betartásáért. Panaszolja az Alföldön tapasztalható munkakészség hiányát a munkásságnál, amely már a termelés zavartalan menetének fontos érdekét látszik veszélyeztetni. Sajnos, a közigazgatási hatóságok nem mutatnak kellő erőt a munkásság között tapasztalható káros agitáció ellen és így az elnöksége alatt álló egyesülethez igen sok panasz érkezik különösen olyan kisgazda családok részéről, akiknek családtagjai katonai szolgálatot teljesít és akik teljesen ki vannak szolgáltatva a munkásság szeszélyének. A levanteoktatás vasárnapi helyezése tekintetében csatlakozik az igazgató előterjesztéséhez, sőt a hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület ilyen értelmű előterjesztést tett is már a földművelésügyi kormánynál. A gyümölcsértékesítésről szólva arra kéri az elnökséget, hogy a szilvatermelők gondját is vegye pártfogásba, mert hiszen az idei bő szilvatermés jóformán eladhatatlan maradt és a termelőnek jutó ár alighogy a leszedés költségeit fedezte. Végül szóvá teszi a tanyabirtokok adózásánál felmerülő panaszokat, amennyiben az ilyen bérbeadott tanyák lakóépülete után 5 évre visszamenőleg házádot vetettek ki. Kéri az elnökséget, tegyen lépéseket a vizás állapotok megszüntetése érdekében.

Ráth József aggodalommal kíséri figyelemmel a földbirtokpolitikai kérdések körül terjedő közhangulatot, amely látszólag a kormányt is befolyásolja. Tehát nem a kormány jószándékú célkitűzése, hanem eme káros közhangulat előidézőivel szemben száll vitába. Újabbban a szocialista földreformot hozzák fel mintaképpen, holott az ottani viszonyok teljesen mások. Ezek a nagybirtokok ugyanis hosszú idő óta részesművelés alatt álltak. A részesművelők, akik az általuk művelt földdel összefortak, súlyos terhekkel viseltek, így igen helyes elgondolás volt ezeket tulajdonhoz juttatni. A szőlő foglalkozott ezután azokkal az érvekkel, amelyek népszaporodási szempontból tartják a földreformot szükségesnek. Ezzel szemben rámutat Franciaország és a balti államok népesedési adataira, amely országokban a feljebb birtoklapródás a népszaporodás esökkenéséhez vezetett. Sémelzi, hogy amikor ezeket a kérdéseket alapos tanulmány után közzétenni akarta, nem tudott a lapokban megfelelő helyet kapni, holott a közvélemény tájékoztatására ilyen tárgyilagoss közlemény közreadása hasznos lett volna. A szőlő ezután vitába száll azokkal az érvekkel, amelyek honvédelmi szempontból tartják a földosztást szükségesnek. Végül rámutat arra a mezőgazdasági kárra, ami a kisüzemek aránytalanul nagy igérő tartásából következik.

Döry Frigyes a földbirtokpolitikai törvényjavaslattal kíván néhány szempontból foglalkozni. Véleménye szerint a javaslat legelhízőbb része a kisbérleti kényszeren alapuló földhözjuttatás. Ugyanis önmagában véve a kényszer akadályos annak, hogy a bérleti és a bérbeadó között a feltétlenül szükséges jóviszony fennálljon, már pedig csak ez az összhang tudja biztosítani a földben és a rajta lévő létesítményekben fekvő nemzeti vagyon épségben tartását. Ha már nem a törvényben, úgy legalább a végrehajtási utasításban kellene intézkedéseknek foglaltatni a talajerő és az épületek fenn tartásának biztosításáról. Ne legyen kötelező továbbá a bérletbeadás ott, ahol megfelelő számú kisbérlet nem jelentkezik. Annak érdekében, hogy az 1920-as földreform sajnálatos kihatásai meg ne ismétlődjenek, szükség volna a kisbérletet valamelyes óvadék letételére kötelezni, nehogy a kisbérlet helyét ott hagyva a részére kijelölt föld hasznosítható ne legyen. Ha mégis ilyen eset előfordulna, akkor a földtulajdonos kérhesse a kisbérletbe adott földek tagosítását. A múlt tapasztalataiból kifolyóan aggályosnak látja az agrárproletariátus helyzetét, amelyen a tervezett reform nem fog segíteni.

felsőőri Nagy Pál elnök összefoglalva az elhangzott felszólalásokat megállapítja, hogy a felszólalók a napirenden lévő birtokpolitikai törvényjavaslattal kapcsolatban vitéz **Purgly Emil** napirend előtti felszólalásában kimerítően ismertett aggodalmakat elismerik és így az agrárpolitikai és törvényelőkészítő bizottság által előterjesztett memorandumban foglalt észrevételeket és kívánságokat a végrehajtóbizottság magáévá teszi. A felszólalók által említett egyéb kérdésekben, nevezetesen a levanteoktatás szabályozása és a bérbe-

adott tanyabirtokok házádot sérelme ügyében az elnökség megfelelő előterjesztést fog tenni az illetékes minisztereknek.

Fabricsius Endre h-igazgató bejelenti, hogy az egyesület a tervezett sörára- és malátakiállítás rendezése tekintetében a szükséges előkészítő munkákat megtette, külföldi szakkörökben propagandát indított, hogy ezzel a malátacéppontunk elősegítésék, mégis a bekövetkezett rendkívüli viszonyok folytán a kiállítás megrendezéséről le kellett mondani, mert azok a szaktérfiak, akik ugyanebben az időben Berlinben nemzetközi értekezletre jöttek volna össze és akiket a kiállítás megtekintésére vártunk, a berlini tanácskozás elmaradása folytán Magyarországra sem jöttek volna el. El kellett halasztani a kiállítást azért is, mert ezévi sörárpank, sajnos, minőségileg nem volt megfelelő és így maguk a termelők is húzódoztak a kiállításon való részvételtől.

A végrehajtóbizottság a bejelentést tudomásul veszi.

A szocialis bizottság jelentése.

Rothmeyer Imre főtitkár bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter véleményadás céljából megküldte az egyesületnek a legbisebb mezőgazdasági munkabérek megállapításáról szóló törvénytervezetet, amelyet az egyesület szocialis bizottsága részletesen tárgyalta. A javaslat országosan kívánja szabályozni a mezőgazdasági munkabéreket és lényegesebb változások a jelenlegi helyzethez képest, hogy a bérmegállapítás nemcsak a napszámbérekre, hanem az összes munkabérekre kiterjed és a bérmegállapító bizottságok nem jársonként, hanem megyénként működjenek. A szocialis bizottság határozatait a földművelésügyi miniszterhez terjesztették fel és foglalkozott az azzal az Országos Mezőgazdasági Szocialispolitikai Tanáccsal.

A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyólag veszi tudomásul.

Rothmeyer Imre főtitkár beszámol a mezőgazdasági munkavállalók özevegének nyugdíj Bizottság törvényjavaslatáról. E törvényjavaslat — amelyel a törvényhozás éppen most foglalkozik, teljes mértékben méltányolja az OMGE kívánásait, amelyet már az előző öregségi biztosításról szóló törvény véleményezésekor juttatott kifejezésre, javasolva, hogy szocialis és erkölcsi szempontból egyaránt szükséges az özevegrekről való gondoskodást is megvalósítani.

A végrehajtóbizottság a bejelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

A Lőtenyészési Bizottság jelentése.

Toldy Miklós titkár bejelenti, hogy a Lőtenyészési Bizottság legutóbbi gyűlésén állást foglalt amellett, hogy a lőtenyészési minőségi fejlesztése és ezzel összefüggően a népiesség előmozdítása érdekében megvalósítása érdekében szükségesnek mutatkozik egy olyan központi szervezet létesítése, amely az ezekkel összefüggő munkákat irányítja, egyúttal elősegíti a helyi és vármegyei lőtenyészési és lőtenyészési egyesületek alakulását. Elhatározza a bizottság azt is, hogy szorgalmazni fogja az Országos Törzskönyvelő Bizottság keretében egy lőtenyészési albizottság alakítását, amely hivatalos lesz az országos lőtenyészési szabályzat kidolgozói. Végül bejelenti, hogy a bizottság a lőtenyészési ellenőrző központi bizottság tagjainak megbízatását egy évre 1940 június 30-ig meghosszabbította. Felhatalmazást kér arra, hogy az országos lőtenyészési megszervezés érdekében a további tárgyalásokat a földművelésügyi minisztériummal a bizottság folytathassa.

A végrehajtóbizottság a bejelentést tudomásul veszi és az előterjesztéshez hozzájárul.

Az OMGE belügyei.

A múlt igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása, hitelesítése és két jegyzőkönyvhibesítő kijelölése.

Elnök bemutatja a múlt igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvét, amelyet — minthogy az a „Köztelek” lapban teljes terjedelmében megjelent — az igazgatóválasztmány felolvasottak tekint és hitelesít. A mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére **Döry Frigyes** és **Waldholt Frigyes** báró igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Tagsági ügyek.

Ügyvezető-igazgató javasolja a következő évdíjas tagoknak az egyesületi tagok sorába való felvételét: **Alsóerecki m. kir. mezőgazdasági szakiskola, Bartal Iván, Diószegi Gazdasági Cukor és Szeszgyár R.-T., Engel Vilmos, Forrai István, Hármarsky Ödön, Hill Béla, Király Testvérek, Korompay Tyndár, Kocsis Lajos dr., Magyar Gyula, Magyar Sertésüzem és Husipari R.-T., Mesterházy István, vitéz técsi Márta Kálmán, Munkácsi M. Kir. Téli Gazdasági Iskola, Csécsi Nagy Miklós dr., Nyerges János, Piller Zsigmond, Puhl József, Rau Márton, Sahlender Gyula, Siebert István dr., vitéz Takács Gyula, Tarisch Rezső, Telesi Gyula gróf, Tili Imre, Zboray Ferenc és vitéz Zereghy András.** Az igazgatóválasztmány a felvételre ajánlott tagokat az egyesületi tagok sorába felveszi.

Jelenti továbbá az **Ügyvezető-igazgató**, hogy meghaltak az alapító tagok sorából: **Schaberger Viktor** báró és **Szabó Richárd**; az évdíjas tagok sorából: **Choczensky Miklós, Déák Sándor dr., Grosz Andor, Nagy F. Lajos, Sigmund Elek dr., Spur István, Szabó István dr., Teleszky János és Veszelei Zsigmond.** Az igazgatóválasztmány részvételenek jegyzőkönyvbe iktatása mellett törli az elhunytakat.

Tagsági kötelezettségük lejártával kiléptek az egyesületi tagok sorából: **Alkér Antal, Dénes B. R.-T., Foktő községelőjárósága, Földes község előjárósága, Héder János dr., Kotona**

István, Kerekes Sándor, Krippel Mór, Kiskundorozsmai Gazdasági Népiskola, Konkoly Thege Aladár, Mangold Sándor, Márialaky Kálmán, Pajz Miklós, Rosenfeld Samu, Solymár község előjárósága, Süköd község előjárósága, Szécsény község előjárósága és Winkler Lajos.

Jelenti továbbá az előadó, hogy a mai taglétszám 159 alapító tag, 4098 évdíjas tag, az utódállamok területén 3982 tag, vagyis összesen 8140 tag, amit az igazgatóválasztmány tudomásul vesz.

Az egyesületi tanács javaslatai:

Ügyvezető-igazgató az egyesületi tanács nevében bejelenti, hogy a tisztikar és a segédzsemetéz tagjainak nyári szabadságot engedélyezett. Az egyesületi tisztviselők közül többen katonai szolgálatra hívtattak be és tekintettel a tisztikar kis létszámára, felterjesztésben fordult az elnökség a honvédelmi kormányhoz a tisztikar tagjainak jövőbeni felmentése érdekében. Bejelenti továbbá, hogy a szőlő, mint a Köztelek lap felelős kiadója, a sajtótörvény előírásainak megfelelően igazolást nyert. Javasolja továbbá az egyesületi tanács nevében, hogy szolgálati érdemeik elismerésül október 15-iki kezdettel **Horn Artúr dr.** fogalmazónak a segédtitkári, **Szentgály Faur Géza dr.** és **Vernes András** gyakornokoknak pedig a fogalmazói cím adományoztassék. (Helyeslés.) **Szabó Ferenc** volt egyesületi alkalmazott a szokásos karácsonyi kegyadományának előlegét kérte a fűtési költségekre való tekintettel. Javasolja ennek engedélyezését. Bejelenti továbbá, hogy a székház építése óta üzemben levő lifterrendezés motorja elavult, két személynel többet nem tud szállítani, hatósági ellenőrzés esetén üzemeltetését már nem engedélyezték. Tekintve, hogy sikerült alkalmi vételt gyanánt 415 pengőért egy megfelelő motort vásárolni, az elavult motort kicseréltette. Kéri ehhez az igazgatóválasztmány jóváhagyását. Bejelenti továbbá, hogy az igazgatóválasztmánytól nyert felhatalmazás alapján az egyesület elnöke tárgyalásokat folytatott az egyesület kezelésében levő tápiószéki alapítványi tanzedezés bérbeadása tekintetében és végül sikerült ifj. Lakos István ceglédi gazdálkodónak folyó évi szeptember 1-től kezdődő 12 évre az alapítványi gazdaságot haszonbérbe adni. A haszonbérleti szerződés biztossága az ökszerű gazdálkodást és az összes adókon, épület karbantartáson és biztosításon kívül két holdankint 160 kg búzabért kötött ki. A haszonbérleti szerződést a földművelésügyi minisztérium már jóvá is hagyta és így reméli lehet, hogy az alapítványi birtok a fennálló adósság törlesztése után a módosítást kért alapítványban foglalt rendeltetésének az eddiginél fokozottabb mértékben fog megfelelni. Bejelenti ezzel kapcsolatban, hogy az alapítványi gazdaság vezetésével 1920 augusztus 1-től óta megbízott gazdatisztnak, **Pöhl Henrik** igazgatónak alkalmazása a bérbeadás következtében megszűnt. Az egyesület elnöksége a szolgálati bizonyítványban fejezte ki elismerését azért a munkásságért, amelyet az alapítványi gazdaság vezetése és a beállított különböző kísérletek elvégzése terén kifejtett.

Az igazgatóválasztmány az előterjesztést tudomásul veszi és a megtett intézkedésekhez hozzájárul.

Ügyvezető-igazgató bejelenti, hogy a legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlés óta többen fordultak az egyesülethez adományok iránti kérelemmel, amelyekre megfelelő fedezet hiányában teljesíteni nem lehetett. Ebből az ökből kifolyólag volt kénytelen sajnálatlan napirendre térni a szlovákiai magyar házak támogatására irányuló kérelem felett is.

Ügyvezető-igazgató jelentése alapján tudomásul veszi az igazgatóválasztmány, hogy a Kassai Középüki Gazdasági Tanintézet felavató ünnepségén **Téglássy András** gazdasági egyesületi elnök, a kishaszonbérletek alakításának és hazahelyek szerzésének előmozdításáról szóló törvényjavaslat megbeszélése tárgyában tartott földművelésügyi miniszteri értekezleten, a kereskedelem és közlekedésügyi minisztériumban a vasúti és hajózási fuvarozások zavaratlan lebonyolításának biztosítása érdekében egybehívott tanácskozáson, a Magyar Vasutak Díjazási Bizottságának kassai ülésén, az OMTK közgyűlésén, a Fehérvári Bajtársi Egyesület ünnepségén, a Magyar Közlögi és Magyar Közgazdasági Társaság előadó ülésén és az ősi lakberendezési vásár megnyitóján **Mutschenbacher Emil dr.** ügyvezető-igazgató, a soproni Gazdasági Egyesület által Sopronban rendezett sörára- és búza-kiállításán **Fabricsius Endre** h-igazgató, a József Nador Műegyetem ünnepi megnyitói közgyűlésén **Konkoly Thege Sándor dr.** főtitkár, a magyarorszári Gazdasági Akadémia tanévnyitóján, valamint aranyokleveles gazda avató ünnepségén **Rothmeyer Imre** főtitkár, a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlésén pedig **Herodek Sándor dr.** titkár képviselték az egyesületet.

Az igazgatóválasztmány az előterjesztéseket tudomásul veszi.

Fabricsius Endre h-igazgató utal arra, hogy a választmány határozatából néhai kiváló agrartudósaink **Székely Elemér, Baross László és Hankóczy Jenő** emlékezetét méltó módon kívánják megörökíteni. Ebből a célból **Manning G. Adolf** alelnök elnökölte alatti bizottság küldetett ki, hogy a szükséges előterjesztéseket megtegye. Ennek alapján az elnökség kérte a belügyminisztertől egy emlékműre való gyűjtés engedélyezését. A belügyminiszter a gyűjtésre folyó évi szeptember 1-től november 31-ig adott engedélyt. A közbejött rendkívüli viszonyok, sajnos, kétségesé tették, hogy a szükséges összeg e rövid idő alatt egybegyűjtendő, ezért az elnökség a szőlő előterjesztése alapján úgy döntött, hogy a gyűjtést nyugodtabb időkre halasztja.

Az igazgatóválasztmány a bejelentést jóváhagyólag veszi tudomásul.

Más tárgy nem lévén, elnök a gyűlést berekcszi.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Sürgőnycím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindenemű tehenész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízalási hitelek nyújtásával.

Gazdatársadalmi intézmény.

Mindenemű állatkiállítások legelőnyösebben lebonyolítását, Meghívásra a szakértőket a helyszínre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és juhoknál:

Budapest - Ferencváros - Marhavásártér

Sertéseknel:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

VEGYESEK.

A tejértékesítés időszéri kérdései.

A Tejtermelők Országos Szövetségének választmánya október 16-án gyűlést tartott felsőőri Nagy Pál elnöklété mellett, a választmányi tagok élénk részvételével. A választmányi gyűlésen képviselték magukat az Országos Mezőgazdasági Kamara, az OMGE, az OMTK és a kerületi mezőgazdasági kamarák. A gyűlésnek különös jelentőséget adott, hogy azon résztvett Lukács Béla földművelésügyi államtitkár is, Mojses Andor dr. miniszteri osztálytanácsos és Pazár Géza dr. m. kir. gazdasági felügyelő kíséretében.

A választmányi gyűlés fő tárgya a tejértékesítés helyzetének és a jövő évi tejszerződések előkészítésének megvitatása, valamint az ezekkel kapcsolatos függő kérdések megvilágítása és tisztázása volt. Konkoly Thege Sándor dr. igazgató ismertette részletesen ezt a kérdést és beszámolt arról, hogy a tejértékesítés mostanáig érdekelges zavar és nehézség nélkül, rendben és simán bonyolódott le az előző évben érvényben volt kollektív szerződés minta keretében. Kívánatosnak mutatkozik, hogy a tejpiac szabályozása terén tervbevett kormányzati intézkedések, így különösen a már kapott kormányfelhatalmazás alapján a tejvállalatok által forgalmazott fogyasztási teje kiróni tervezett illeték kérdésében a döntés mielőbb megtörténjen, mert amíg ezekben a kérdésekben bizonytalanság uralkodik, nem lehetséges érdemi tárgyalásokat folytatni és megállapodásokat létrehozni. Részletesen ismertette ezeket a kérdéseket a gazdák érdekeit érintő vonatkozásait és a gazdák körében felmerült szempontokat és kérte, hogy a miniszteri döntés ezeknek figyelembevételével, a termelői tejárak és egyéb érdekek megvédésével történjen meg. Különösen fontos a tejtermelés részére kielégítő tejár biztosítása a jelenlegi viszonyok között, amikor a száj- és körömfájás utókövetkezményei, a szénatermesben okozott károk és a magas abrakárak miatt a tejtermelés nehéz helyzetben van. Micheli Vilhalmi, a szövetség alelnöke az ipari tejértékesítés érdekében szintén a helyzet mielőbbi tisztázását és a gazdák érdekeinek érvelés támogatását kérte. Vitéz Purgly Lajos kérte, hogy a teendő intézkedéseknél behatóan mérlegelje a minisztérium ennek a kérdésnek a gazdákat is érintő vonatkozásait. Baranyovits Rezső rámutatott a tejtermelés nagy terheire, amit legjobban igazol az aszfalttörmények visszafelújítása. A távolabbi viszonylatokban túlnagy megterhelést jelentő tejfuvar felülvizsgálását és mérséklését tartja szükségesnek.

Vitéz Lukács Béla államtitkár nagy tetszéssel fogadott beszédében foglalkozott a felvetett kérdésekkel és részletesen ismertette azokat a szempontokat, amelyek a földművelésügyi minisztérium a külsőben álló intézkedések megtételére vezetik. A miniszter elhatározott szándéka a kapott felhatalmazás alapján a budapesti tejvállalatok által forgalmazott fogyasztási tej külön illetékekkel való megterhelése és ezáltal is a túlnagynak tartott spannung csökkentése. A jelenlegi helyzetben a fogyasztási tejárak emelése nem lehetséges, viszont azonban a kormány mindent el fog követelni, hogy a gazdák számára a tél folyamán felemelt tejárakat továbbra is biztosítsa. A minisztériumnak természetesen csak az általános és átlagos tejárszínvonalnak megvédése lehet a feladata, a különleges szolgáltatásokért elért felárat — úgy, mint eddig — az egyes termelőknek maguknak kell biztosítani. Foglalkozni fog azzal a kérdéssel, hogy a rendelkezésre álló korlátozott anyagi kereten belül miképpen lenne lehetséges a különösen kedvezőtlen körülmények között lévő községekben a gazdák kezéhez kifezésre kerülő ipari tejárak javítani. A vállalatoktól befizetett illetékek a termelői érdekek szolgálatára kívánja a minisztérium felhasználni, ezt a kérdést a tejértékesítés nagyobb vonalú és messzebbtekintő távlatában

kell megítélni. Megnyugtatta a gazdaközönséget, hogy az OMTK fejlesztése és megerősítése a minisztérium állandó gondoskodásának tárgya. Azt hiszi, jogosan kérheti a gazdák bizalmát annak a miniszternek a számára, aki a tejtermelők helyzetének javítása érdekében már eddig is messzemenő és hatáson intézkedéseket tett.

A napirend további tárgyalása során felsőőri Nagy Pál elnök megemlékezett az OMTK kebelében történt változásokról és ezzel kapcsolatban meleg elismeréssel szökött az egészségi állapota miatt nyugalmába vonuló Dising Miksa vezérigazgató nagy érdemeiről és melegen üdvözölte az OMTK vezetésével megbízott Utassy Béla dr. miniszteri tanácsost, valamint Löcherer Béla m. kir. gazdasági főtanácsost, a Tejtermelők M. Kir. Ellenőrző Állomása igazgatóját. Löcherer Béla köszönetet mondott a szeretetteljes üdvözlésért és kijelentette, hogy a tejtermelő gazdatársadalom, valamint az OMTK között összhangnak kell lennie. Magáévá tette azt a kívánságot, hogy a rossz helyzetben lévő községekben is biztosítani kell a megfelelő tejpiéz kiizetését.

Ezután Békffy Pál felügyelő nyújtott tájékoztatást a tejpiac helyzetéről, Eröss Frigyes főfelügyelő pedig a vajtermelés és értékesítés helyzetéről, valamint a vidéki ellenőrzés során szerzett tapasztalatokról. Vitéz Purgly Lajos és Baranyovits Rezső választmányi tagok felhívták a szövetség figyelmét a takarmány-ínség és a szálatakarományok kivitele terén a gazdák érdekek megvédésének szükséges voltára. A folyó ügyek tárgyalása során a választmány örömmel vette tudomásul a jeggyár és jegelési vállalkozás kedvező üzemmenetét. Minthogy az ország minden részében élénk érdeklődés nyilvánul meg a tejgazdasági továbbképző tanfolyamok iránt, a választmány elhatározta, hogy különösen a visszacsatolt Felvidéken rendezni kívánt tanfolyamok lehetővé tétele érdekében az e célra rendelkezésre álló költségvetési keret emelését fogja kérni.

Holly Sándor †

Súlyos gyász érte ismét a magyar mezőgazdaságot: a gazdatiszti karnak egyik kiváló és fardhatatlan tagja, Holly Sándor, a Festetics György herceg uradalmának jószág-felügyelője szívizombántalomban néhány napos szenvedés után október 16-án, 53 éves korában, Keszthelyen váratlanul elhunyt. Alkotóképeségének teljes mértékben megvalósításra váró értékes elgondolásaiból ragadta ki öt körülből valóban idő előtt a halál. A magyar földnek lelkes és eredményekben gazdag munkása volt, aki nagy szaktudással, különleges odaadással és lelkes szeretettel dolgozott a rá bízott gazdaságok felvirágoztatásán, egyben azonban nagy szolgálatokat teljesített az ország egész mezőgazdaságának. 27 évvel ezelőtt került a Festetics hercegi hitbizomány szolgálatába, ahol csakhamar felfigyeltek kiváló képességeire és rövidesen megbízták a berzencei kerület vezetésével, amelyet minden vonatkozásban igen magas színvonalra emelt. Ország-szerre ismeretes a berzencei telivér szímmintái tenyész- és, valamint mangalica sertésenyészet hírneve, amelyekkel ismételtén vitte el a budapesti tenyész-állatvásárokon a nagydíjat, sőt egy évben az a ritka eset fordult elő, hogy ugyanegy gazdaság, a berzencei nyerte el a szarvasmarha és sertés nagydíjat is. A tulajdonos főúr bizalma és elismerése 1934-ben az összes hercegi uradalmak mezőgazdasági vezetésének élére állította, azóta még tágabb hatáskörben volt alkalma érvényesíteni tudását és tehetségét. Megvetette a keszthelyi tarka marhatenyésztés továbbfejlesztésének alapjait és a balatoni fürdőző közönség ellátására korszerű tejetemet létesített. Ugrásszerűen előbbre vitte a yorkshiretenyészést, nemkülönben lépéseket tett a magyar gulya és a juhászat fejlesztésére is. De nemcsak mint állattenyésztő, hanem mint növénytermelő is kiváló volt. Különösen nagy eredménnyel foglalkozott már hosszabb ideje a vetőburgonya termeléssel,

az utóbbi időben pedig a zöldmezőmozgalom, a fűmagnemesítés és termelés, valamint a balatonmenti savanyú rétek és legelők javítása terén indított nagyjelentőségű munkásságot. Nagyszerű üzemi és üzleti érzelme volt, a nehézségekkel rugalmasan birkózott meg és folyton életrevaló ötleteket, a haladás útjának szolgálatára alkalmas gondolatokat forgatott agyában. Az ő ötlete és munkája volt a keszthelyi Balatonparton létesített hangulatos halászeszárda és strandfürdő is. Bár gyomorbeteg volt sokat szenvedett, fardhatatlanul közreműködött a rábizott teendő elátásán kívül az agrár közélet sok intézményében is. Régi érdemes tagja volt az OMGE állattenyésztési szakosztályának, a tenyészállatvásár rendező- és bírálóbizottságának, az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak; az állattenyésztés nagy vezérkarának valóban legértékesebb, hangadó tagjai közé tartozott. Részt vett a mezőgazdasági kamarák és a gazdatiszti szervezetek munkásságában is, aminek elismerésül az Alsó-dunántúli Mezőgazdasági Kamara alelnökének, az állattenyésztési szakosztálya pedig elnökének választotta meg. Hasonlóképpen tevékeny tagja volt a vármegyei gazdasági egyesületeknek és szarvasmarhatenyésztési intézményeknek is. Ezért földesúrán és az uradalom tisztikarán kívül sok intézmény fájlaia értékes vezető és munkás tagjának korai elhunytát, még több jóbarátja gyászolja elvesztését, mert rokonszenves, szeretetreméltó, szerény személyiség általános szeretet és nagybecsülés vette körül. A saját magát még betegségeiben sem kímélő tevékeny munka idő előtt felőrölte szervezetét, amely nem tudott megbirkózni az utolsó héten rohamosan kifejlődő szívbajával. Temetése október 18-án ment végbe Keszthelyen nagy részvét mellett. A végtestzésén megjelent Festetics György herceg és felesége, számos köztisztviselő kiküldötte és sok barátja. Az OMGE, az OTB és az országos mezőgazdasági kiállítás képviselőiben Konkoly Thege Sándor főtitkár vett részt a temetésen és elhelyezte a ravatalon ezeknek az intézményeknek a koszorúját. Az agrár közélet és baráti köre nevében Kövy József m. kir. gazdasági főfelügyelő mondott a ravatalnál megleghangú búcsúbeszédet, amelyben megkapó szavakkal méltatta az elhunytat a magyar föld szolgálatában kifejtett értékes és eredményes működését.

Címadoományozások az OMGE-ben. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya legutóbbi gyűlésén az egyesületi tanács javaslata alapján Horn Artúr dr. fogalmazónak a segédtitkari, Szentgály-Faur Géza dr. és Vermes András gyakornokoknak pedig a fogalmazói címet adományozta. Horn Artúr dr. négy éve teljesít szolgálatot az OMGE állattenyésztési osztályán és munkakörét nagy szeretettel látja el. Buzgó hivatali működését jutalmazta az egyesület igazgatóválasztmánya a segédtitkari cím adományozásával. Szentgály-Faur Géza dr. az OMGE állattenyésztési osztályán, Vermes András pedig a „Köztelek” szerkesztőségében két évi szorgalmas gyakorlati munkájuk elismeréseként nyerték el a fogalmazói címet.

Címadoományozás. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Halász József ny. m. kir. gazdasági felügyelőnek a magyar királyi gazdasági főfelügyelői címet, Lindmayer Károly soltvadkerti földbirtokosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági tanácsosi címet adományozta.

A kompolti növénynevelő telep újabb munkálatai. A Kir. Magyar Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztálya folyó hó 19-én Balleneger Róbert dr. elnöklété alatt tartott gyűlésén Fleischmann Rudolf dr. m. kir. gazdasági főtanácsos fenti címen előadást tartott. Előadó nagyszámú vetítettkép kíséretében ismertette azt az újabb munkásságot, amelyet a kompolti növénynevelő telepen folytat. Ez a munkásság a legbelsőbb éghajlati, talajfiziológiai és növénybiológiai megfigyeléseken alapul. Az értékes előadást számos felszólalás követte.

MAGYAR SERTÉSHÍZLALÓ ÉS HÚSIPARI R.-T.

nagytétényi sertéshízlaló telepe
Budapest székesfőváros kezelésében

Bizományi sertéshízlalás, hitelfolyósítás

a hízlaltató felek részére

Előnyös feltételek! Részletes tájékoztatót, hízlalási feltételeket kívánságra küldünk
Telefon: Budapest 269-715, 269-784

A búzaminőség-kérdés a Magyar Molnáréchben.
 A Magyar Molnáréch folyó hó 17-én előadó gyűlést tartott. *Vajda* Ödön egyetemi tanár elnök indítványára a hallgatóság egyperces tiszteletadással áldozott az elhunyt *Hankóczy* Jenő emicékének, majd *Schmidt* Béla malomigazgató tartott előadást „Az 1939. évi búzatermés külső és belső minőségi szempontból is kielégítette a malmoikat, a sikermennyiség is megfelelő volt, csupán a *sikérmennyiség* terén nem mutatkozik haladás. A búzák szárazak és jól őrlőhetők, sok fehér lisztet adnak. A minőség azonban még ugyanazon a vidéken is eltérő, aminek szerinte a vetőmagvak különbözősége az oka. *Grenczer* Béla dr. m. kir. kísérletügyi főigazgató felszólalására válaszul *Gruzi* Ferenc dr. m. kir. fővegyész, a Gabona- és Lisztkísérleti Állomás igazgatója kifejtette, hogy az idén a gazdák ugyanolyan százalékban termeltek minőségibűzát, mint az előbbi esztendőben. Már majdnem mindenütt nemesített búzát termesztenek, még pedig legelterjedtebben a Bánkúti 1201-est, amely minőségi és mennyiségi szempontból is kitűnően bevált. A keverékesség szempontjából sem állunk rosszabbul, mint tavaly, a gabonakártevők aránya pedig a biológiai ellenségeik (fűrészfárak) elszaporodása következtében határozottan csökkent. A fehér lisztek aránya az idén határozottan javult. A nullás liszteknek nagyobb a hamutartalma, viszont ugyanazzal a hamutartalommal világosabb a liszt. Ez a búza vékonyabb héjjával is összefüggésben van. A vetőmagkéioval kapcsolatban megállapította, hogy a földművelésügyi kormányzat mindent elkövet a nemesített vetőmagvak elterjesztése érdekében. Az utántermelés következtében egyes helyeken némi visszaesés mutatkozik, de a kormányzat azt is igyekszik kiküszöbölni és a vetőmag-akciót a mostaninál sokkal nagyobb arányban folytatni. Az idei akció is nagyobb arányú volt a tavalyinál és elérte a 7 év előtti keretét. A minőségi termelést csak úgy lehet tovább fejleszteni, ha a jobb minőséget magasabb áron fizetik meg. Amíg a gazda fáradozását, áldozatait nem fizetik meg, addig nem lehet elvárni, hogy nagyobb súlyt vessen a jobb minőségek termelésére. Ez a felgás a kormányzatot is annyira áthatja, hogy a legrovidebb időn belül meg kívánja oldani a búza minőség szerint történő forgalmazását. Hogy ez eddig nem valósulhatott meg, annak jórésztben technikai akadályai voltak. Ha ezeket sikerül leküzdeni, a minőségi búzaforgalmazásra való áttérés is lehetővé válik. A nagy tetszessel fogadott előadást *Vajda* Ödön elnök mondott köszönetet.

Tisztításra szánt lenvetőmag fuvardíjkezdménye.
 A m. kir. közlekedésügyi miniszter 66.307/1939. sz. rendeletében megengedte, hogy a MÁV és a kezelésben lévő vasutak összes állomásairól Budapest-kikötő, Szolnok, Győr, Kaposvár, Szombathely, Fürdő, Németbóly, Szeged, Baja, Békéscsaba, Mezőhegyes, Szekesfehérvár, Komárom, Nagymenyér, Cegléd, Debrecen, Mátészalka, Miskolc állomásokra az azok környékén lévő maglisztító telepekre tisztítási célokra szállítandó lenvetőmag küldeményre teherdarabárúként való feladás esetén a II. osztályának 10%-kal csökkentett, kocsiarokmányokban való fuvarozás mellett pedig a 10. kocsiarokmányú osztály

díjtételei visszavonásig, de legkésőbb a folyó év végéig terjedő időtartamra rovatolás útján igénybevehető kedvezményként érvényesíthetnek.

TÖZSDE Kereskedelem.

A gabonapiac helyzete.

Az árutözsde kenyérmagpiacán e héten a forgalom mérsékelte, az irányzat jól tartott. Bűzából a termelők kínálata aránylag csekély, a fővárosi nagymalmok minden felajánlott tétel megvásároltak mind azonnali, mind novemberi szállításra 15 fillérrel magasabb egységáron. A november—januári évnegyedben lebonyolításra való liszt kivétel ugyanis megközelítően sincs még fedezve nyersanyaggal és így minden nagyobb mennyiségű felajánlott búzátételre több vevő is van. E héten a Futura R-T és az exportmalmok között megállapodás történt, hogy a Futura 1250 vagon búzát ad át a szindikátus tagjai részére. A főváros felé gravitáló búzátételek e héten is elsősorban pestmegyei és felsőiszlai származásúak voltak. E hó végéig valamennyi származásnak a már ismertetett ára van érvényben. A minőségibűzátért 25 filléres métermázsanál feljárt fizetnek. Az idei jó gabonatermés értékesítésének zavartalan lebonyolítása érdekében a földművelésügyi miniszterium közbenjárására a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a MÁV egyes vidéki malmoikra és gabonára, illetve lisztrakaktákra is terjeszse ki a fuvardíj-visszatérítési kedvezményt. Ezzel lehetővé válik, hogy a Futura a nagyarányú gabonavásárlásokra a közraktárakon és magán gabonaraktaikon kívül egyes további, magántulajdonban lévő és ekinak megfelelő raktárt is igénybevehessen, ami nagy mértékben elősegíti a gabonaterítés lebonyolítását.

A búzákivitel terén említésre méltó esemény nem történt. Német és olasz viszonylatban a kiviteli kontingens megfelelő mértékű szállítása folyamatban van. A 30-5 millió métermázst meghaladó ideai búzatermésünkben az államközi megállapodásokban meghatározott kiviteli mennyiségeken felül is van exportfeleslegünk. Illetékes helyen már megállapították, hogy ebben a gazdasági évben a szabad devizájú forgalomban menüli búzát exportálhatunk még. Közel egymillió métermázsa búza kivitelre is lehet szó, elsősorban Belgiumba, Hollandiába, Svájcba és az északi államokba. A háború állapot következtében a búza külföldi értékesítési lehetőségei lényegesen megváltoztak és így jóval magasabb egységárak érhetőek el, mint a háború kitörését megelőző időben.

A nemzetközi gabonapiac jól tartott volt az irányzat. A kenyérmagvak iránt a kereslet a bevételre szoruló államok részéről továbbra is élénk. Most kerültek nyilvánosságra a német—jugoszláv gazdaságpolitikai tárgyalások részletei. Eszerint jugoszlávia többek között kliringszámlán a németeknek 10.000 vagon búzát, 4500 vagon abruktakarmányt szállít. Az elmúlt évben a jugoszlávok ezen a mennyiségben kívül még 10.000 vagon kukoricát is szállítottak, az idén a gyenge termés következtében ez a tétel elmarad és helyette további 5000 vagon búzát kapnak a németek Jugoszláviából. Románia takarmánykészleteinek jellemzésére — bularesti hivatalos jelentés szerint — megemlítjük, hogy október 20-ától kezdve Romániából a zab kivitelét megtiltották. *Chicagóban* a decemberi és a májusi búza 85 cent, a decemberi és a májusi kukorica 90 cent, a decemberi és a májusi rozs 54 cent volt. *A winniepegi gabonahatáridőpiac* az októberi és a decemberi búza 72 cent, *New-Yorkban* az ősz kemény búza 107 cent, *Buenos-Airesben* a búza októberre 6-40, novemberre 6-50 és decemberre 6-65 peso. *Rosarióban* a novemberi búza 6-45 peso. A nyugateurópai terménytözsdeken hivatalosan nem jegyzik a búzát.

A rozs budapesti paritásos ára változatlanul 14-10—14-40 pengő. A rozs őrlését az aránylag csekély rozslisztfogyasztás következtében a nagymalmok igen korlátozott mértékben folytatják. A szükséges mennyiségeket az őrlőüzemek nagyrészt a budapesti tárházak készleteiből fedezték, mert a termelői kínálat egészen jelentéktelen. Pest megyében, valamint a Nyírségben a rozsféleségek egy részét takarmányozásra tartálékolják. Az árpa irányzata jól tartott. A sörminőségek iránt a gyarak érdeklődése változatlanul élénk és a legjobb minőségek budapesti paritásos 22 pengővel értékesíthetők. A *takar-mángárpa* ázlettelen, a névleges árjegyzése 16-30—17—pengő budapesti paritásos, minőség szerint.

A *zabpiac* az utóbbi napokban a fővárosi szükséglet fedezésére — hosszabb szünet után — néhány tételi vásároltak. A szokványárú 19—pengő körül van budapesti paritásos, míg a minőség-tételek negyedpengővel érnek többet.

A *kukoricapiac* az órára ügyzölván eltűnt. A készletek már igen csekélyek, az árutulajdonosok utolsó készleteiket egyelőre nem hozzák piacra. Az új kukorica iránt igen élénk az érdeklődés és mint a fentebb említett állomásokon, mind a Szolnokon átfutó tételek iránt nagyobb a kereslet, mint a kínálat. A száritott kukorica azonnali szállításra elérte az óráru legmagasabb: 19-35 pengős jegyzését és hasonlóképpen nagy a kereslet a december-januári szállítású kukoricában is. A csöves kukorica irányzata ugyancsak szálad és a már említett vidékeken a budapesti paritásos jegyzéseket jóval meghaladó egységárakat fizetnek a helyi piacokon. Valamelyes kínálat csöves kukoricából a Kisalföldről jelentkezik, ahol 10-60—10-90 pengővel adták el budapesti paritásosban. A Tiszavidékek egyébként olyan mérsékelt a csöves kukorica kínálata és olyan élénk a kereslet, hogy a Kisalföld környékéről felajánlott tételek egyrészt elszállították. Mindenfajta morzsolt kukorica jegyzése egyébként meghaladta a zab árát, amire közel egy esztendő óta nem volt példa: sőt — mint ismeretes — hosszú időn át a zab pengővel ért többet, mint a kukorica.

Állatpiaei szemle.

A nehéz sertés iránt megnyilvánult élénk kereslet az elmúlt héten kissé visszaesett és az árak általában 1 fillérrel csökkentek. Ez a visszaesés azonban csak átmeneti jellegű, tekintettel arra, hogy disznózsír és szalonna iránt az érdeklődés a külföld részéről még tovább fokozódott. A csekély áresés azáltal is magyarázható, hogy a szalámigyárak a rendkívül enyhe idő miatt a szalámigyártást nem tudják olyan ütemben folytatni, mint hűvösebb időben. Az enyhe időjárás miatt a szalámihús iránti kereslet visszaesett és az árak is elég lényegesen csökkentek. A könnyebb sertéseknél lénye-

gebb változás sem a keresletben, sem az árakban nem történt.

Értesülésünk szerint a Németországba irányuló sertés-kivitelünk a folyó héten kb. 15—20%-kal haladja meg az elmúlt hetekben kivitt mennyiséget. Ettől eltekintve kilátás van arra, hogy a közeljövőben Szlovákiába is megindul a sertés-kivitel. Valószínű, hogy a sertések vágott állapotban kerülnek kivitelre. Tudomásunk szerint a közeljövőben a cseh-morva protektorátus területére a szalonnaszállítás is megindul.

Szarvasmarhákivitelünk Németország felé a folyó héten az elmúlt hetekben kiszállított mennyiségekhez viszonyítva kb. 20%-kal emelkedett. Olaszország felé kivitelünk változatlan. A küszöbön álló tárgyalások azonban kilátást nyújtanak arra, hogy szarvasmarhákivitelünk a következő hetekben Olaszország felé is emelkedni fog.

A Kúkereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.

1939 október 19.

Baromfi. A vidéki piacokon a felhozatal megelégnél és különösen híztól árúból visznek nagyobb mennyiséget piacra. A gazdák egyes vidékeken megkezdtek a gyöngyös- és a pulykaállományuk értékesítését is. A felhozott mennyiségeket minden piacon megvásárolták, a kereskedők által fizetett árak néhány fillérrel meghaladják a megállapított minimális termelői árakat. A nagyobb piacokon a következő árakon vásároltak (az árak kg-kint, pengőben): csirke Békéscsaban 1-15—1-19, Szentesen 1-18—1-25, Jánosahalmán 1-15—1-20, tyúk Békéscsaban 1-03—1-05, Szentesen 1-03—1-05, Jánosahalmán 1-02—1-05, Iiba Békéscsaban 1-02—1-03, Szentesen 1-10—1-13, Jánosahalmán 1—1-05, kacska Békéscsaban 1-06—1-08, Szentesen 1-08—1-11, Jánosahalmán 1-05—1-08, gyöngyös Békéscsaban 1-31—1-33, pulyka Szentesen 1-01. Németországba, Svédországba és szűkebb keretek között Svájcba szállítunk. A minimális exportárak változatlanok.

Tojás. Vidéken a felhozatal csekély, a minimális exportárak felett vásárolnak. Az Országos Tojás-Armegállapító Bizottság által megállapított minimális exportár 1-30 pengő kg-kint. Kiskunhalason 1-50, Békéscsaban 1-45, Hódmezővásárhelyen 1-65, Orosházán 1-72, Szentesen 1-70, Jánosahalmán 1-50, Battyányan 1-62 pengő fizetnek kg-kint.

Vad. Kivitelünk az ideyeknek megfelelően egyelőre csekély. A svájci piacon franko Buohs nyülett —95, ezért 1-60 Ft-t fizetnek kg-kint, a facánkakásért 2-20, a fiatal fogolyért 1-45, az öreg fogolyért —85 Ft-t, darabonkint. A svéd piaraí cí Stockholm a következők: nyúl kg-kint 1-05, facánkakás darabonkint 2-50, facányuk darabonkint 1-80, fiatal fogoly darabonkint 1-20, öreg fogoly darabonkint —90 svéd korona. Az Országos Vad-Armegállapító Bizottság minimális exportárát nem változtatták.

Toll. A piaca felhozott tolmennyiség az ideyeknek megfelelő. Külföldi eladásaink csak kisebb mennyiségekre szorítkoznak. A belföldi irányárak változatlanok.

Gyümölcs. Gyümölcskivitelünk a változott külpolitikai helyzet, a szállítási és átvételi nehézségek ellenére is lényegesen meghaladta a múlt évt. A sárgabarack kivételével még az 1936. évi gyümölcskivitelnél is nagyobb mennyiséget szállítottunk ki, jóllehet az 1936. évi gyümölcstermés az ideit jóval meghaladta. Kivitelünk a szőlőn és almán kívül befejezettek tekinthető. Az export főleg Németországba irányult, de tekintélyes mennyiséget szállítottunk a cseh-morva protektorátusba, Angliába és Svájcba is. Ez utóbbi viszonylatba főleg szilvákivitelünk volt igen nagy. Szőlőkivitelünk az előrehaladt ideyeknek megfelelő és főleg Otheitól és sárfelétről szállítottunk. Az utóbbi idők esőzése és az egyes helyeken előfordult talajmenti fagyok folytán már igen kevés vidéken van exportminőségű szőlő. Rövidesen megkezdődik a téli-alma kivitele is. Ezideig inkább csak hullott téli almát szállítottunk. Elsősorban a Németbirodalomba, továbbá a cseh-morva protektorátusba, valamint Svájc felé van kivitel lehetőség.

A **zöldszőlők** közül a *vöröshagyma* kivitele a termelők áruvisszatartása miatt lassan indult. A hagymákivitel lebonyolításával megbízott szövetkezet a termelőktől ezideig 1116 vagon hagymát vásárolt. Ezt a mennyiséget teljes egészében kivittük, főleg németország, angolai és svájci rendelleffel. Egyéb viszonylatban is történtek kisebb szállítások. A vöröshagyma minimális termelői ára q-kint 6— P. *Fokhagymából* eddig a lebonyolított szerv 220 vagonat vásárolt meg a termelőktől, amelyből 178 vagonot adott el, illetve szállított ki. *Burgonya*-kivitelünk Olaszország, valamint Svájc felé zavartalan, s amennyiben az időjárás engedi, a szállítások további folytonosságára számíthatunk.

Bor. A szüret (Tokaj-Bodacsony-Villány-Eger kivételével) a tömegtermő borvidékeken befejezése fele közeledik. Memlyiségre várakozáson alul maradt a termés, minőségre — különösen az Alföldön — nagyon változó. A termésnek álag fele csak 13—16 cukorfokos, a másik fele 16—18 cukorfok feletti sőt ritkán 20—22 cukorfokos mustot adott. Az értékesítésben eddig nem volt fennakadás, mert a kereskedelem a MASzOBSz-szal karöltve, minden felkínált mennyiséget a megállapított minimális áron átvett. A jobb minőségeket magasabb áron is vásárolták. A minőségi borvidékeken musteladások — Már kivételével — csak szorványosan fordultak elő, mert a termelők az újbort magasabb árakat remélnék.

Termény- és takarmánytelék.

Gabonamérek. (A Budapesti Áru- és Értéktözsde hivatalos árjegyzése.) 1939 október 19. I. Készárú. Az árak budapesti paritásosban, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. *Búza* 77 kg-os 19-65, 78 kg-os 20-15, 79 kg-os 20-45, 80 kg-os 20-65. *Ros* pestvidéki 14-10—14-15, más származású 14-20—14-40. *Sör-árpa* 19—19-50, elsőrendű 19-50—20-50, kiváló 21—22—. *Takar-mángárpa* elsőrendű 16-60—17—, középminőségű 16-30—16-50. *Zab* elsőrendű 18-95—19-25, középminőségű 18-75—18-85. *Kukorica* tisztított és egyéb állomásokról 19-15—19-35. A készárúpiacokon köztölti tényleges ügyletek. *Búza*: 600 q, 1350 q, 150 q 80 kg-os, budapesti paritásosban 20-65; 990 q minőségibűza, budapesti paritásosban 20-90; 300 q 80 kg-os, budapesti paritásosban, november hóra 20-80. (A vételárban a kereskedő felár nem foglaltatik be.) *Sörárpa*: 600 q, minta szerint, budapesti paritásosban 21-75. *Árpa*: 350 q, 600 q, minta szerint, budapesti paritásosban 22—. *Kukorica*: 300 q új, budapesti paritásosban, Szolnokon át, december-január hóra 17-50; 150 q új, budapesti paritásosban, ex Budapest, december-január hóra 17-27½; 150 q száritott, budapesti paritásosban 19-35. II. *Határidőbűzlel*. Záró-

NYILTÉR.

(E rovatban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

3-6 tonna terhet
 rossz úton is szállíthat
 1-2 lóval
 Légengörgő lovas kocsi

OK

Gyártja: ORENSTEIN ÉS KOPPEL
 MAGYAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
 BUDAPEST VI. VILMOSCÁSÁR ÚT 31.

árfolyamok, zárójelben a leszámoló árfolyamok. Fizető nap 1939 október 21. Az árák 100 kg-kint, aranypengő értékben. Hossz októberre 14-85 (14-80), márciusra 15-73 (15-70). Kükörc októberre 19-05 (19-).

Lisztipiac. (A Budapesti Lisztárjegyző Bizottság Árjegyzése) 1939 október 13. Az árák aranypengőben, 100 kg-kint, a szokásos malmai feltételekkel, helyt Budapest, legalább 60 zsákra értendő. Buzaliszt: búzadara 37-60-38-60, 0gg, 0g, 0f 36-60-37-60, 2gg, 2g, 2f 35-55-36-35, 4-es 33-40-34-40, 5-ös 31-15-32-15, 6-os 26-15-28-15. Rozsliszt: 0-ás 27-75-29-75, 0/1, 25-26-75, 1, 19-20-75, 11, 17-18-.

Budapesti abraktakarmányipiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének gabonaosztályának jelentése.) 1939 október 20. Árák métermázsánskint, Kicsinyben, Budapest: árpa 13-25, borsóhéj 18-25, búzákörpe 13-50-13-80, napraforgómag 14-50-14-75, búzatakarmányliszt 15-50-16-50, köcszopogácsa 14-25, repecogácsa 12-50, lenmagogácsa 16-75, szártított répaszelet 12-60-13-50, rozskörpe 14-50, mélsz 10-50, halliszt 45-50 P.

Balaton haliszt. (A Balaton Halászati R.-T. jelentése.) 1939 október 16. A balatoni haliszt Siófokon vagy Fonyódon métermázsánskint 42 pengő.

Különböző termények és vetőmagvak. (A Budapesti Ártészértékelő Bizottság jelentése.) 1939 október 19. Az árák budapesti paritásában, a *gal jelöltek ab feladással, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Köles, fehér 27-32-32, vörös 24-26-26, egyéb 23-24-24, káposztarepe 33-50-34, kék mák 127-131-131, borsó sterilizált* Viktória 18-18-50, lenese sterilizált* nagyszemű 36-47, középszemű 27-33-33, kisszemű 23-26-26, hab* fehér szokvány, dunai 30-50-31-25, dunántúli és felsőmagyarországi 29-25-29-75, gömbölyű és hosszú fűz 33-35, barna 31-35, tarka 26-50-28-50, lucerna nyers, arankás* 220-245-245, olomzáró fehérbarcs 20 q-n felül 285-290-290, löheremag nyers, arankás* 128-138-138, olomzáró fehérbarcs 20 q-n felül 170-175-175, bíborheremag* 67-75-75, búkköny* szoszás 41-44-44, csillagfűrt, fehér laposmag* 12-80-13-50, finom búzákörpe zsákostól 13-60-13-75, 8-as búzaliszt zsákostól 15-85-16-25. A készáruipiacon kötött tényleges ügyletek. Repec: 150 q, rákosalotai paritásában 34-; Löheremag: 5-6 q minta szerint, ab állomás 121-; 3 q minta szerint, ab állomás 120-; 15 q minta szerint, ab állomás 132-; 15 q minta szerint, ab állomás 134-; 8 q minta szerint, ab állomás 135-; 9-10 q minta szerint, budapesti paritásában 128-50. Lucernamag: 25 q fehérbarcs, Budapest, október-november hóra 290- + forgalmi adó; 5 q fehérbarcs, Budapest 292-50 + forgalmi adó; 48-50 q 90%-os, ab Csepel 250-; 10 q minta szerint, ab állomás 250-; 3-4 q minta szerint, ab állomás 215-; 2-3 q minta szerint, ab állomás 205-; 30 q minta szerint, ab tiszai állomás 200-; 29 q minta szerint, ab állomás 233-; 29 q minta szerint, ab állomás 237-; 15 q minta szerint, budapesti paritásában 247-50; 4 q minta szerint, ab állomás 220-; 6 q minta szerint, budapesti paritásában 245-; 7 q tisztított, minta szerint, Monor 275-; 5 q minta szerint, budapesti paritásában 225-.

Magtár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének gabonaosztályának jelentése.) 1939 október 20. Az elmúlt héten a magtár iránzata általában változatlanul jól tartott maradt, sőt egyes cikkekre, főleg az exportörök érdekében megkezdődött a megszilárdulás. A löhere árnyalatilag, a lucerna erősebben megszilárdult és a bíborheret is magasabb áron jegyezték. A búkkönyök piacán a szoszásbúkköny ára változatlanul tartott, a tiszai búkköny csak szorványosan kerül a piacra. Az olajosmagok piacán az árák jól tartottak. Repecből és lenmagból egyenlőre a kínálat, az üzletmenet csendes. A hüvelyesek piacán az expressz borsó ára megszilárdult, Viktória-borsóból úgyszintén fehérbarcsból a kínálat csekély. A szinesbab és a lenese irányzata tartott, a kínálat csekély. A mák ára árnyalatilag ellenyhült. Árák helyt vidéki vasútvonalon, 100 kg-kint, minőség szerint: Lucerna, nyers 220-245-245, fehér barcs, ab Budapest 285-290, löhere, nyers 128-138-138, fehér barcs, ab Budapest 170-175-175, bíborheret 67-75-75, szoszásbúkköny 41-44-44, repec, olajgyári paritásában 33-50-34, Viktória borsó 18-18-50, dunai szokvány-bab 30-50-31-25, lenese, nagy 36-47-47, közep 27-33-33, kicsi 23-26-26, csillagfűrt, fehér, lapos 12-80-13-50, uradalmi kék mák 127-131-131 P.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1939 október 17. Árák métermázsánskint pengőben: réti széna Ia 7-50, IIa 6-20-7-10, IIIa 5-50-6-50, muharszéna 7-9-9, lucernaszéna 6-50-13-50, zabosbúkkönyzéna 7-8-8. A felhozott 49 kocsi takarmányból 45 kocsival kelt el, az 1 kocsi szalma eladatlannal maradt.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) Az október 19-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarhák: Bika, Ia 84, IIa 139, IIIa 20, ökör Ia 22, IIa 101, IIIa 53, tehén Ia 53, IIa 229, IIIa 366, bivaly IIIa 5, összesen 1072 darab. A vásár irányzata lanya volt. Eladatlanul maradt 184 darab. Árjegyzés elősúlyban: Bika, magyar IIIa-26, tarka Ia-61-66, IIa-50-60, IIIa-42-48, ökör, magyar IIa-53-61, IIIa-42-44, ökör, tarka, IIa-55-80, IIIa-34-54, tehén, magyar IIa 45-50, IIIa-38-40, tehén, tarka, Ia-65-73, IIa-48-64, IIIa-34-47, bivaly, -28-39, növendék (éves) -38-62, kicsontozni való -20-33 P kg-kint. Október 13-tól 19-ig közvetlen a vágóhídra 422 szarvasmarha érkezett -26-1- pengős kg-kinti becslési áron.

Budapesti borjűvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1939 október 17. Felhajtás 436 darab szopósborjú, mind elkelt. A vásár irányzata vonatott volt. Árjegyzés elősúlyban: Ia -72-76, IIa -60-71, IIIa -45-58 P kg-kint.

Tenyészmárhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékelő R.-T. jelentése.) 1939 október 20. Árák: Ia bel-földi jármosökör (tarka) és beállítani való tinó -56-60, Ia bel-földi jármosökör (fehér) és beállítani való tinó -60-65, 1 1/2 éves üsző -50-55, 1 1/2 éves tinó -50-55, fiatal friss fejűs tehén -75-95 P kg-kint. Bel-földi juhacék. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékelő R.-T. jelentése.) 1939 október 20. Javított anyabirka -30-

-34, ürü -36-40 P kg-kint, etetés-itatás után gazdaságban mázsával, 3 kg súlyvevővel.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének sertésosztályának jelentése.) 1939 október 19. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 4140, ebből angol 1944 darab volt. Eladatlanul visszamaradt 437 darab, ebből angol - darab. Igen lanya irányzat mellett a következő árakat jegyezték: prima urasági 1-14-1-17, prima szedett 1-07-1-13, közep -98-1-04, könnyű jobb -91-96, könnyű slány -76-88, öreg urasági -92-94, öreg szedett -80-88, angol sonkamalac Ia -98-1-11, IIa -88-96, hús 1-36-1-42, zsír 1-60, szalonna 1-50-1-53, hasított félsertés 1-36-1-46, angol tökesertés -98-1-02 P kg-kint. A beállítani való sovány sertés darabonkint 50-60 kg-os súlyban -95-1-1- P kg-kint. A szimultánözött választási malac ára vidéken -90, a szimultánözöttet -80 P kg-kint. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 417 darab volt.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) Az október 19-én tartott heti lóvásáron a forgalom közepes volt. Felhajtottak 442, eladtak 223 darabot. Árák darabonkint: csikó 190-200, kocsi (hintos-jukker) 775-800, igás ló, nehéz (hidegvérű) 850-900, igás ló, könnyű 385-400, alárendelt minőségű ló 250-300, vágó 250-300.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 október 9-től 14-ig jegyzett árák aranypengőben. Tejes tej (kicsinyben) literje -30, felozott tej (kicsinyben) literje -10-12, tejszín (kicsinyben) literje 1-80-2-20, tejföl literje -90, teavaj (tömb) kg-ja edes tejszínből készült 2-90-3-30, pasztörözött tejszínből készült 3-20-3-30, tezővaj kg-ja 2-50-2-60, tehéntúró kg-ja -80, sovány tehéntúró -36-50, juhtúró kg-ja 1-40-1-60, trappista sajt kg-ja, kövér 1-70-2-20, sovány 1-30, emmentáli sajt kg-ja 2-40-3-30. A forgalom közepes, az árák változatlanok.

Tej- és vajipiaci szemle. Hazánkban a hónap második felében a tejtermékek a megelőző héthez viszonyítva 2-5%-kal csökkentek, Budapestén a tejfogyasztás 1%-kal emelkedett. A múlt év azonos hetéhez képest az ország tejtermelése 16%-kal, Budapest tejfogyasztása pedig 4-5%-kal emelkedett. Dániában a tejtermelés idényszerűen tovább esökkent. A szállítási Angliát, valamint Németország felé zavartalanul folyik, bár a vaj is szerepel a dugárú jegyzékeken. A hivatalos ár augusztus 31. óta változatlanul 240 korona, míg a múlt év megfelelő hetében 243 korona volt. Hollandiában a vajtermelés nem annyira a tejtermelés csökkenése miatt csökkent, hanem, mert a sajtipiac egyre több tejet von el. A piac szilárd. Az export Németország felé megelénkült, mert a német vízvezeték érvényes felárakat október 1-től visszamenőleg megszüntették.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 október 9-től 14-ig jegyzett árák kg-kint, aranypengőben. Élő baromfi: Csirke, rántani való 1-30-1-70, sőtini való 1-30-1-60, tyúk 1-25-1-40, ruca, hizott 1-20-1-50, liba, hizott 1-20-1-45, pulyka -90-1-30. Leölt baromfi: Tyúk, Ia 1-30-1-65, IIa 1-20-1-20, csirke, rántani és sőtini való Ia 1-70-2-40, IIa 1-10-1-80, ruca, hizott Ia 1-30-1-55, IIa 1-10-1-35, liba, hizott Ia 1-30-1-55, IIa 1-10-1-30, libamáj, kicsinyben, nagy 5-6-50, kesi 2-50-5-50. A forgalom közepes, az árák csökkentek. Tojás, vidéki (batyas) 1-85-2-10, ladaáru eredeti 1-80-1-90, ladaáru kiolvassa 1-90-2-20, hűtőházi 1-74-1-80, konzervált (meszes) 1-60-1-75. A forgalom közepes, az árák emelkedtek.

Nyersbőr. Az ellenőrzés országos kormánybiztosának a Budapesti Kézfőző október 8-i számában megjelent 3485/1939. számú rendelete szerint a legmagasabb nyersbőrtárk Budapest, zöld súlyban, Ia minőségben a következők: tarka, valamint magyar tehén-, ökör- és üszőbőr 40 kg-on alul 1-15, 40 kg-on felül 1-20, tarka bikabőr 40 kg-on alul 1-15 (40-50 kilogrammjig 10%-kal, 50-60 kg-ig 25%-kal, 60 kg-on felül 40%-kal olcsóbb), magyar bikabőr a megfelelő tarka bikabőr áránál 10% félrel olcsóbb, borjúbőr, fejcs, hosszú lábú 1-50, fejcs, rövid lábú 1-60, fej nélkül, rövid lábú 1-86 (szalma- és borjúbőr 20%-kal olcsóbb) pengő kg-kint. Löbőr 220 centiméternél hosszabb, darabonkint 15- pengő. A rendelt árkereteket állapít meg egyes kivételekkel és közli a minőségese kivül a többi minőségeket, illetve a száraz bőrok, sőtentes bőrok árát, egyúttal szabályozza az egyes csoportokra megállapított legmagasabb árakon felül felszámítható költségeket, kereskedői hasznót és jutalékot. Az árakmánybiztosnak ez a rendelete csak a felsorolt bőrfajták legmagasabb árát állapítja meg, azonban a többi nyersbőrfajtáknál is eszmény az 1939 augusztus 26-án érvényben volt árakat engedélyezi. Ezek a következők: juhőr, szicsáru céljára alkalmas 55-60, timárú céljára szolgáló -45-50 pengő zöld súlyban kg-kint. Legutóbbi piaci jelentésünk árai is ezek szerint helyesbíthetők.

Különbölk.

Zöldés és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 október 9-től 14-ig jegyzett árák kg-kint aranypengőben. Zöldés: Sárgarépa, Ia 11-12-12, IIa 8-11-11, petrezselyem, Ia 15-17-17, IIa 14-16-16, zeller, 100 darab 3-14, karalábé 9-20-20, karfiol levéllel 13-24-24, tisztított Ia 24-36-36, IIa 20-28-28, vöröshagyma, makói 9-11-11, közönséges, Ia 6-50-9-50, fokhagyma, Ia 13-16-16, IIa 12-14-14, cékla, Ia 10-12-12, IIa 8-10-10, fejeskáposzta, Ia 8-14-14, IIa 7-10-10, kelkáposzta, Ia 10-14-14, IIa 8-12-12, vöröskáposzta, Ia 18-24-24, IIa 14-18-18, fejesaláta (100 fej), Ia 5-8-8, IIa 2-6-6, toma, nemesített Ia 60-80-80, IIa 40-50-50, erős 30-35-35, burgonya, GÜ Babá 9-9-30, nyári rózsza 9-90, őszi rózsza 8-60, Ella 7-80-8-80, champignonomba, Ia 180-260-260, IIa 140-180-180, feketeretek, Ia 10-14-14, IIa 8-10-10, zöldpaprika, apró hegyes 14-36-36, nagy, tölteni való 14-50-50, tök (főző), Ia 16-20-20, IIa 14-17-17, sőtűs-tök 10-12-12, paradicsom 12-24-24, zöldbab, Ia 50-90-90, IIa 20-70-70, zöldborsó, hüvelyes, Ia 35-80-80, IIa 16-50-50, zöldbokorica (100 cső) 3-6-6, sóska 22-35-35, paraj, tisztított 20-30-30. A forgalom közepes, az árák emelkedtek. Gyümölcs: Alma, elsőrendű nemes fajta, Ia 50-80-80, IIa 40-50-50, másodrendű nemes fajta, Ia 40-45-45, IIa 30-40-40, közönséges, válogatott Ia 20-30-30, IIa 15-20-20, birs, Ia 22-34-34, IIa 12-25-25, körte, elsőrendű

nemes fajta, Ia 50-80-80, IIa 35-50-50, másodrendű nemes fajta, Ia 35-50-50, IIa 30-35-35, közönséges, válogatott Ia 20-28-28, IIa 18-20-20, Afonya 140-160-160, gesztenye 30-120-120, szilva, magvaváló, kék Ia 10-20-20, IIa 6-12-12, muskotály 16-26-26, szőlő, államillag márkázott 1 kg-os dobozban 42-50-50, csemegé, különleges minőségű 30-50-50, Ia 36-45-45, IIa 28-36-36, közönséges 16-30-30, fekete 16-26-26, dió, új 75-100-100. A forgalom közepes, az árák emelkedtek.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1939 október 9-től 14-ig jegyzett árák kg-kint, aranypengőben. Paprika, nagyban, csemegé édesnemes 4-10-4-20, édesnemes 3-70-3-80, felédes gulyás 3-20, erős 1-40, Méz, pergett, Kicsinyben 1-60-2-40.

Budapesti vadipiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban és a nagyvásártélepen 1939 október 9-től 14-ig jegyzett árák aranypengőben. Szarvascomb, kg-ja kicsinyben 2-40-2-50, őzcomb, kg-ja kicsinyben 2-20-2-60, nyúl, borbén darabja 3-20-3-80, fácán darabja 1-60-2-50, fogoly -80-1-10.

Budapesti halipiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen 1939 október 9-től 14-ig jegyzett árák kg-kint, aranypengőben. Ponty, élő, nagyság szerint 1-20-2-20, jegelt, nagy 1-1-1-30, harcsa, élő, nagyság szerint 1-80-2-40, jegelt, nagyság szerint 1-20-2-40.

Bor. (A Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékelő Szövetkezetének jelentése.) 1939 október 20. A szüret az országban nagyjában befejeződött. Az Alföldön már csak szorványosan és olyan helyeken szüretelnek, ahol nagy termés volt, továbbá Tokaj és Beregszász vidékén folyik a szüret. A termésbeesésben igen nagy különbségek mutatkoznak és a helyzet nehezen tekinthető át, de az ma is már megállapítható, hogy a termés a nagy eszések miatt országos átlagban lényegesen kisebb, mint amennyit szüret előtt vártak. Azon a néhány helyen, ahol nagy mennyiség termelt, a minőség rendkívül rossz. Ezzel szemben olyan helyeken, ahol a termés kisebb és ahol korán szüreteltek, a termés minősége is kielégítő. Az árák az elmúlt héten az összes viszonylatban lényegesen emelkedtek. A súly minőségeket kivéve, a piaca kerülő mustért a legtöbb helyen az intervenció árát jobb árat fizettek, sőt vannak helyek, ahol a kereskedők egymásra leltálnak, csak hogy mustot kaphassanak. Ezek között a helyek között vezet Kiskunmajsa, de a többi termelő helyen, ahol még must kerül a piacra, szintén nagyon sok kereskedő jár. A minőségi borvidékeken a kormány által az elmúlt héten megállapított intervenció árát nem emült eladásra, mert a kereskedők lényegesen magasabb árat fizettek. Tekintettel arra, hogy egyes helyeken a szüret teljesen befejeződött és már új bort kínálnak a termelők eladásra, a kormány intézkedéseket tett, hogy a borvásártást az intervenció szövetkezettek a kisebb termés miatt a mustárak felett kezdjék meg az egész vonalon. A bel-földi fogyasztás állandóan élénkül. A kivitel Svájc felé egészen szápen kezd kibontakozni, a németországi árakra vonatkozóan a tárgyalások még folynak.

Szesz. A szeszgyedáruságnál e héten az összes szeszfeldeség forgalma élénk volt. Az árák változatlanok maradtak. Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacra élénkebb volt a forgalom. Az árák tartottak. A törkölypálinka 3-80-3-85, a seprőpálinka 3-80-3-85, az új nyári szilvium 3-75-3-85, a kék áru 3-90-4-40, a barackpálinka (minőség szerint) 4-80-5-30, az eperpálinka 4-20-4-40, a borpárlat (avindási cseleka) 3-70 pengőig terjedő áron kelt el 10,000 literköntint, III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó.

Országos állatvásárok. 1939 október 23-től 29-ig. Nem egyszerű megőteni, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos emellegve az illető község előjáróságához fizetett választás kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? Október 23. Felsővadász, Nagyvada, Békéscsaba (2 nap), Tiszapalkonya, Miskolc, Párkány, Lovasberény, Kony, Magyaróvár, Nádudvar, Hajdúszoboszló, Heves, Kunmadaras, Romhány, Érsekújvár, Kecel, Köszentmiklós, Szegszentmiklós, Hetes, Mándok, Bátaszék, Pápóc, Tokaj. Október 24. Rozsnyó, Jászfényszaru, Galánta, Újpest, Nemesvid, Pincehely, Nagydobrony, Cell-dömök, Gesztely. Október 25. Beregszász, Földes, Jánosháza, Nagymenyér, Zsámbék, Zomba, Somlószőlős. Október 26. Torna, Tornaszentandrá, Nagybaracska, Torma, Diószőlős, Kaposszekcső, Garamdamásd, Tet, Bős, Répceszentgyörgy, Gelse, Páka, Sümeg. Október 27. Mindszent, Istvánfi. Október 28. Baja, Újpest, Igal, Vasszentmiklós, Kapocs. Október 29. Aba, Felsőbábas, Újkécske, Cegléd.

BELVÁROSI PENSIO
Tulajd.: es. Mártfy E.-né, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 18.
% emelet, Aponyi-teremt. Telefon: 183-565. Központi írtés,
hídeg-melég folyóvíz. Díttás konyha. Uri társaság. 2467

VILÁGOS PADLÁS
üvegtetőcseréppel
Ifj. Weiss Gyula
Budapest, V., Vadász-utca 29.
Telefon: 110-114* 2435 „Uvegház”

Dió- és nyárfarönköt magas áron
veszünk,
szőlőkarót, talpát, hognárfát, tűzifát
előnyös árban szállítunk.
Löwy Sándor és József fatermelők
Budapest, V., Szent István-körút 15. Telefon: 118-317
2458

Az összes gyártmányú fűkaszaló- és aratógépekhez
eredeti
BUSATIS
ALKATRÉSZEK
LÁSZLÓ ÉS FIA
Budapest, V. Alkotmány-u. 25.
Telefon: 1-184-31, 1-177-52

Debrecen sz. kir. város polgármestere.
40.538/1939. II.

Szerfaeladási hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város a guthi erdőhivatal kerületében fekvő, Jakab, Tamássy és Angyaltelek raktárakban készletezett és e raktárakban a helyszínen átadandó 152238 m³ tölgy szerfa 1939. évi november hó 2-án délelőtt 10 órakor Debrecen sz. kir. város kitanácstermében (Városháza I. emelet) írásbeli és szóbeli ajánlat mellett tartandó versenytárgyalás útján eladásra kerül. Írásbeli ajánlatok 1939. évi november hó 2-án délelőtt 9 óráig adandók be Debrecen sz. kir. város Polgármesteréhez címzve a városi közig. iktató hivatalba. Vásárolni szándékozó felek részére a sinautó viteldíj ellenében rendelkezésre áll. Bővebb felvilágosítással szolgál és kívánságra az árverési iratokat megküldi Debrecen sz. kir. város 2485 Gazdasági és Erdészeti Ügyosztálya.

ELADÁS
CSIGATRIÓRT elsőrendű kivitelben, horganyzott vaslemezről, jóállással szállít Weber Antal bálógosmester, Körmeny. 7986

CSIGATRIÓRT a legjobb kivitelben kapható. Zöldhegyi M. István, Budapest, V., Báthory-utca 3. 2078

URADALMAK anyagbeszerzése Bóbus Károly, Klotild-u. 22. Mindent beszerző, gépet, alkatrészt, műszaki anyagokat. Ugyanott alkalmi árban kaphatók mérlegasztalok, burgonyaszűrő, csövesváltó, olajpompaszűrő, 2-3 négyvasú teljesen új traktorek, 4-6 HP benzinkombinál, 20-as szabvány szivattyú, 20-as szivattyú magánjáró, 8 HP, 10 legkoros lokomobill. 7956

CASALI MÉRZESLŐ raktárról kapható. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, Báthory-u. 9. 2491

EGY jéti szeekavágó, géperőre. Külme-féle, jó karban, gazdálkodás megkönnyítésére vezet eladó. Gazdaság, Ötvös, Zala megye. 7952

HASZNÁLT GAZDASÁGI GÉPEK ÉS OLCSÓ ALKATRÉSZEK speciális beszerzési forrás Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, V., Báthory-u. 9. 6325

EREDETI olaszok által készített prima alagsóvezek, háromféle méret, nehézsúlyú eladó. Gazdaság, Ötvös, Zala megye. 7951

Ásványi szartépjó
használt, de jó állapotban kapható: KEMÉNY MÁNÓ műszaki üzletében, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2468/a

ELADÓ ötézz holdas prima birtok. Cim a kladóban. 7807

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN

V., Báthory-u. 3.
Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

FOGATOS és traktor tárcsaborona, traktorek 1/2, vasú Eberhardt, darálók Lanz és Kühne, fogatos 2-es eke Back, szeekavágó (EJ) Kühne, tengermorzsoló kétlyukú, kombinált vetőgépek 12-, 14-, 16- és 18-soros, karbidreflektor 2000 gyertyafényre, ekefelek, kormánylennezek, ekevasak különböző méretekben, vetőgépalkatrészek, boronátárolók és egyéb mezőgazdasági géprészek.

Olcsón beszerezhető: a világhírű Pips jegyű gépalaktrészek, a világ összes gyártmányú fűkaszaló- és aratógépeiből. 6083

Szekerabroncsa hajtó-gép kapható: KEMÉNY MÁNÓ műszaki üzletében, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2468/b

KOCSANYOS, kocsánytalan, esztétikus vetőmák, kisebb-nagyobb mennyiségben beszerzésre kész. Erősen szeszre fűszerezettek kaphatók Zöld Igazság, Sárkeresztúr. 7960

Medicago 3-aszoklon-nál, de kifogástalan állapotban kapható: KEMÉNY MÁNÓ műszaki üzletében, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2468

GATTER horizontális, majdnem új, kitérő konstrukció, 8 méteres rönköcsel, jótányosan eladó. Úrményi Károly cégénél, Budapest, V., Báthory-utca 7. 6400

30 HP Cormick 42.000. számú, 1 idejűt csépett, generállított gép, 25 és 14 kalapácsos őrlőgép, 2-3-as eke, 25-40-es tárcsaboronák eladók, Ford-sont cserebe bevezeték. Salgó, Budapest, Révész-utca 8. 7925

PLANET lókapák, tárcsaboronák és ezek alkatrészei igen jó minőségben, jótányosan Úrményi Károly cégénél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 6400

GYÁRI új, 12-levélű, fogatos tárcsaborona alkalmi eladásra. Zöldhegyi M. István, Budapest, V., Báthory-utca 3. 6083

MARHAMÉRIEG gyári új, raktárról szállítható, jótányosan Úrményi Károly cégénél, Budapest, Báthory-utca 7. 6400

HOFFBERG K 35-ös és egy John Deere traktor, kitérő karban, szántásra készek, eladó. Vajda Gyula, Budapest, Gyulai Pál-u. 16. 7982

LÓNYÍRÓGÉPEK szakcsereff javítást, olfok közörléséért gyorsan, precíz Úrményi Károly cégénél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 6400

HÍDMÉRLEG, marhaméreg új és használt raktáron, ügyintéző javítást, hitelesítést olcsón vállalunk. Pataki és Farkas mérlegüzem, Budapest, Hársfa-utca 3. szám. 2450

TRAKTORTÁRCSABORONÁK, Olivér és egyéb ekealkatrészek beszerezhető Úrményi Károly cégénél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 6400

KANADAI NYÁR, Jegenyenyár, akác sorfák, szulánok, csemeték, gazdasági fák, díszfák, AFHs All esőöltvény beszerezhető Zöld Igazság, Sárkeresztúr. 7961

ADÓZÁSI szempontból fontos számtartási nyomtatványok és könyvek beszerezhető a „Patria” Irod. Váll. és Nyomdai R.-T. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek). Árjegyzék ingyen. Telefon: 186-325.

GYAKORLATI gazlak által összeállított és áttalnosan használt számtartási nyomtatványok, könyvek kaphatók, árjegyzéket díjtalanul küldi „Patria” Irod. Váll. és Nyomdai R.-T. nyomtatványkezelő osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) Telefon: 186-325.

VÉTEL

Kisvasúti sineket és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron vásárolja Orenstein & Koppel magyar r.-l, Budapest, VI., Vilmos császár-út 31. sz.

LŐSZERT (farkolászert) veszők. Vakok Egyesület Műhelye, Budapest, VII., Erzsébet-kürt 27. 7878

TRAKTORÁT, bármilyen állapotban van, megveszem. Szabó Noé, Karácsond. 7818

VENNEK kisbirtokot kettősárú holdig. Cim: 7888 szám alatt a kiadóhivatalban. 7898

4-5 helye jökárban lévő vasbordó vagy tartályt keresünk. Részletes ajánlatok Korona-uralom igazgatóság, Gödöllő címre küldendők. 7905

KERESEK gazdaságom részére kifogástalan állapotban lévő új típusú 32-40 HP Hoffbergraktort, hozzávaló tulajdívvel eszközökkel és egy 54 collos MÁV körülbélyes heroféltvel ellátott csépgépet. Ajánlatok részletes leírással és ár megjelöléssel, Veres László, Pusztatárpáztás. 7925

JÓKARBAN lévő olajtűtő felzereléssel keres azonnali megvételre Uradalmi Intézet. Berkesz, Szabolcs megye. 7924

KERESEK megvételre 48"-54" esélő, gőzcsépet és traktort. Kerek leírás árval. Klein Imre, Karag, Sugár-út. 7923

BÉRLET

GYÜMÖLCSÖS, 90 hold, szántó 30, Budapesttől 18 km-re, azonnal jótányosan bérbeadó, esetleg eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatal „7874” sz. alatt továbbítt. 7874

KÖZVETLEN Budapest mellett, műtlen, Mátyásföldön 120 m. hold prima birtok, 60 tehén részére istállóval, hozzá gazdasági épületekkel, 200 darab dísznő részére olakkal, magtárral, lakással, két kis tanya épülettel, 10 szobas deszkonfortos villával, bevezetett villannyal, vízvezetékkel, 10 holdas termő (kajsainbarok, alma, szilva, körte) gyümölcsösök, 1 hold halastóval, beállított virág- és konyhakertszettel, felszerelt öntöző ártózi kutakkal és földalatti csöhalvíttal, 5 gazdasági lakással haszonbérbe adó egészen vagy kisebb-nagyobb darabokban. Kinnlovics Gyula dr. ügyvéd, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz. 7926

traktorezszközök

Raktáromon tároló alkalmi árú új és használt
EREBHARDT-TRAKTOREKÉK: 3-vasú Caster 5-vasú betéttel, 3-vasú Polux, 4-vasú Pax (csak 45 HP traktorhoz), két drb 18-vasú Rapid tarlőhántó négy drb 5-vasú Rapid tarlőhántó, 3-vasú amerikai mélyszántóéke.
TÁRCSABORONÁK 16, 22, 33 levélűek.

Gazdasági gépek:
Ásványi szartépjó, Casali tengermorzsoló, fekvő tengermorzsoló, lánctalpas traktor, 3-lagú löthető vashengerek, burgonyakiszáló, Lanz óriás-szeekavágó, 17-soros „U” Nemzeti” vetőgépek, altalajmőrtők, darálók, stb., stb.

BARNA LÁSZLÓ okl. gépészmérnök Budapest, V., Báthory-utca 9. Telefon: 125-925

Minden jó gazda rendes számadást vezet
A számtartáshoz szükséges szakcsereff nyomtatványok és könyvek beszerezhető a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai RT. gazdasági nyomtatványosztályában, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. I. emelet 7. (Köztelek). Árjegyzék ingyen. Telefonszám: 186-325

900 holdas prima birtok rendkívül előnyös feltételek mellett **azonnal eladó** Budapesttől 30 km távolságra betonút mellett.
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. szám. Telefon: 181-04

Prima fejősteheneket szállítok, részletfizetésre is. Exportra vágómarhát veszek napiár felett. **vitéz Baradlai, Budapest, Budafoki-út 48.** Telefonszám: 258-512

Eladó vagy bérbeadó 500 hold prima szántóbirtok
ürilakkal és épületekkel. Bérletéhez beársható is 20.000-rei vagy megfelelő állatállománnyal. Érdeklődések „gen előnyös feltételek 2488” jellegre a kiadóhivatalba kéremek.

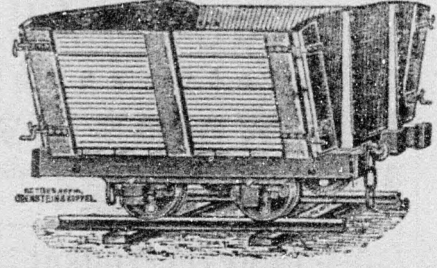
Uradalmi magyar fésű juhászatkunkból 120 drb egy éves és 100 darab két éves **tenyésztésre kiválóan alkalmas ANYABIRKÁT** adunk el, melyek gyapjűffnomsága A/AA-AA, rendementje 32-34%. **Gróf WENCKHEIM JÓZSEF KÍGYÓSI URADALMA, ÓRIGYÓS.**

Biztosítuk növendékállataink erőteljes csontfejlődését és óvjuk kifejlődött haszonállataink csontállományát csontbetegségektől. E célra legalkalmasabb a DOROGI SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ amely 98%-ot meghaladó tisztasági fokkal bír, őrlési finomsága pedig elsőrendű. Gyártja: a Szigortarjani Köszénbánya R.-T. dorogi méstetelepen. Központi eladási ireda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 125-284. Ügyeljünk a „DOROGI” névre!

Megvételre keresünk Budapest mellett jó minőségű **100 holdas mezőgazdasági ingatlant 90.000 P-s értékben.** Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi irodája Budapest, IX., Köztelek-u. 3. Tel.: 181-040

Csépléshez, gőzszántáshoz, kazántüzeléshez, házfűtéshez
Tatai szén és brikett
MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT Budapest, V., Zoltán-u. 2.

RÉPASZÁLLÍTÓ KOCSIK és alkatrészek, SINEK, VÁGÁNYOK, MOTORMOZDONYOK UJ ÉS HASZNÁLT ÁLLAPOTBAN!
ELADÁSI BÉRLETI
ORENSTEIN ÉS KOPPEL MAGYAR R.-T. BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 31. SZ.

43.
Kisbirtok...
Jelleges csakis...
Díjtalan...
AKADÉMIA...
SEGÉDTE...
200 HOLD...
SZ...
MÉRLEGEK...
SZ...
PIATAL...
GÉPÉSZ...
K...
KÉRTESZ...
TEJGAZA...
INAS, h...
Zala megye

VÁSÁROLJON
ROZSDAMENTES
MEZŐGAZDÁK

ZUHATAGKÚTAT

aluminium bronz-serleggel.

30 éves
tapasztalat eredménye.

Egyedárusító:
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

KIRENDELTSÉGEN: DEBRECEN, GYŐR,
SZOMBATHELY, SZOLNOK, LÉPÉNY,
KOHÁROK.

Szántó
traktorok

30-32 HP HSCS, 36 HP Hart-Parr,
30 HP Cormick, 30-35 HP Wallis,
30 HP John-Deere, mind generál-
javított állapotban, 3-5-vasú ekével, azon-
nali szállításra kaphatók.

Használt traktorát becseréljük.

Generáljavított, golyóscsapágyas

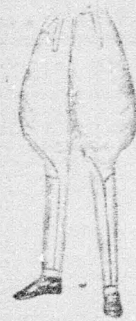
cséplőgépek

különböző méretekben.

Szántógépkereskedelmi kft.

Budapest, V., Alkotmány-utca 20.

Telefonszám: 120-921 2483

BENŐ GYULA

I. OSZT. ANGOL DÍPLO,
MÁS BREECHES-SZABÓ

Női és férfi angol lovagöltönyök
ket és breeches-nadrágokat minden
formában specialisan készít. Va-
dászöltönyök és kamazók min-
den formában garanciával.

Budapest, IV. ker., Kossuth
Lajos-utca 14/16. félemelet.
2487

SZÓJABAB

búza-, sörarpa-tételeket legjob-
ban értékesíti Langer Arthur,
V., Klotild-utca 16. Telefon: 119-504.

A m. kir. Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium

megvételre keres

a folyó év október havában, esetleg november hó
első felében leendő átvétel mellett waggontételben

jóminőségű,
középerett

gazdasági istállótrágyát

400 waggonig terjedő mennyiségben,
a gazdasághoz legközelebb eső vasút-
állomáson waggonba rakva. A trágya
Vecsésen kerül felhasználásra. Részletes
ajánlat a trágya részletes leírásával a

M. kir. Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium XIII. szak-
osztályának (Budapest, II., Lánchíd-utca 1-3. IV. em. 401.) küldendő.

Szénsavas
takarmánymész-
szükségletét mielőtt besze-
rezné, saját érdekében kér-
jen ajánlatot

BERCZELLER JENŐ
Budapest, V., Nádor-u. 12.
Telefon: 123-343

Hirdessen lapunkban!

„OLAJÖZÖN“ (Cartamus)
olajosnövény

bőventermő őszi fajtaváltozatának október
második felében és november elején történő
vetéséhez vetőmag előjegyezhető és termé-
lési szerződés köthető. Jó búza-elővetemény.

Feltételeket közli és termelési útmutatást
küld: POHL HENRIK, az „Olajözön“
anya- és elszaporító-telepeinek központi
vezetője. Budapest, IV., Váci-utca 56-58.
Telefon: 181-453

ELADÓ
SZÉNA- ÉS SZALMAFÉLÉK

Közalapítványi Bér gazdaságban Buda-
jenőn eladásra kerül körülbelül 3000 q

őszi és tavaszi szalma

és ennek polyvája, valamint a tengeriszár készlete.

Eladásra kerül továbbá körülbelül 500 q gyenge minőségű

rétiszéna.

Cím:

KÖZALAPÍTVÁNYI BÉRGAZDASÁG

BUDAJENŐ (Pest-megye)

11

MÁZSÁS ÖNSÚLYA

kiválóan alkalmassá teszi
szántásra, kultivátorozásra,
tárcsázásra és kombinált
vetőgépek vontatására.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR RT

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám. (Köztelek) — 394692 — Felelős vezető: Magyar István